R.C. Reddy IAS Study Circle

APPSC GROUP-2 SERVICES

MAINS TEST (AP HISTORY & POLITY)

GRAND TEST-1

Key & Explanation

1. Ans. C

Explanation: During the Mauryan period, the village head was called Gramani and during the Satavahana period the village head was called as Gulmika. During the Satavahana period, Gahapati were the members of the Nigam Sabha which looked after the affairs of the town. Mardhaks are instrumentalists.

2. Ans. D

Explanation: Cist and dolmen tombs are made of granite boulders. The stone pillar erected as a mark of the deceased is called Menhir. While a coffin made of clay(terracotta) is sacrophagi.

3. C

4. A
5. A

Explanation : Samprati Vihara on Vaddamanu Hill near Amaravati belongs to Jain religion.

6. A

In the inscription revealed in the Gummadi Durru Stupa portion, it is mentioned that there was a Buddhist school.

7. C

Explanation: Foreign trade not completely closed during the period of the Ikshvakas. Little trade with Rome is observed. Roman coins found in Nagarjuna hill area.

8. B

Explanation: The dilapidated Paravata Maha Chaitanyam was rebuilt by Shantisri, the younger sister of Shanti mula.

9. D

Explanation : The Hazara Ram Temple - Hampi - was built during the Vijayanagara Empire.

10. A

Explanation: The 4th Madhava Varma is mentioned in Nachiketo Pakhyanam written by Daggupalli Dugganna,and Prabodha Chandrodayam written by Ghantasingana - Nandi Mallanna.

11. B

R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

12. A

Explanation: During the time of Kubja Vishnuvardhana, Chinese traveler Huan Tsang visited Andhra desa.

13. A

Explanation: Few Vengi Chalukya kings are Jain followers. Nedumba Basadi built by Ayyana Mahadevi (Bejawada), Katika Bharana Janalaya built in Dharmavaram (Prakasam), Jain Basadi built with Chamakamba (Eluru); A Jain cave at Ramatirtha built by Vimaladitya. Hence statement 2 is false.

14. A

15. B

Explanation : Pancharamas were built by Chalukya Bhima I. Challava in his court.

16. B

Explanation: After the Vengi Chalukyas, the Velanati Cholas ruled from the capital Chandavol,. Kulutonga Chola was given this title when the Chakrakuta Somesvara rebelled and suppressed by Gonka

17. A

System of Ayagars (12) who worked at the village level, existed during kakatiyas period

18. A

Explanation: Andhra Bhasha Bhushanam is said to be the first grammar book written in Telugu.

Vignaneswariyam is known as the first Dharma Shastra text in Telugu.

19. A

20. A

Explanation: The title of Veeranna vothu is related to Anapotha Reddy.

21. C

Explanation: During the period of Kakatiyas Ganapati deva, during the period of Reddy kings- Anapotha Reddy, and during the period of Vijayanagara- Devaraya had laid inscription at Motupalli giving assurance to traders, exporters.

22. A

It is known from the Phirangipuram inscription that the Vidyadhikari of Pedakomati Vemareddy's court was Srinatha. Firangipuram is located in Guntur district

23. D

Explanation: People used to believe that metals can be converted into gold with chemicals. Rituals like Veerapuja , prostitute system and Sati are seen.

24. D

Explanation : Joint authors Nandi Mallaiah and Ghanta Singhana wrote Varaha Purana

RCR R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

Devaraya II wrote Mahanataka Sudhanidhi (in Sanskrit).

25. A

Explanation: During the Vijayanagara period, the Sthala was smaller unit than Seema. Kavalidaru maintained Law and order at the level of sthala.

26. C

Explanation: Sangama, Saluva, Tuluva and Araveeti clans ruled the Vijayanagara Empire. Anantaraju, who was a feudatory king to Araveeti dynasty, constructed steps to the Tirumala Hill and built the temple of Govindarajula Swamy. Tirupati region merged with Andhra Pradesh as per Pataskar award

27. C

28. B

Explanation : Lakuma Devi - Kumara Girireddy

29. C

30. A

Explanation : Undavalli Caves (Guntur),

Kondaveedu Fort (Guntur),

Bhairavakona (Prakasam)

Lepakshi (Sri Sathya Sai District)

RCR R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

31. A

32. A

33. A

Gopatippaya's books - Taladeepika, Kavyalankara Kamadhenu

Virupaksharayas: Narayaniyam, Unmatma Raghavam

Tenali Ramalinga: Udbhataradya charitra, Ghatikachala mahatya, Panduranga mahatya

34. A

35. D

Explanation : Tirumala Raya wrote commentary on Jayadeva's Gita Govinda. Vasucharita was written by Ramaraja Bhushana . By 1424 AD, the Kondaveedu Reddy kingdom, with the invasions of the Devaraya II, came to an end.

36. D

Explanation: The Dutch established settlements in Gandavaram, Gollapalem, Jagannayakapuram, Palakollu, Bhimunipatnam, Narsapuram, Machilipatnam, Petapalem and Nizampatnam.

37. C

Explanation: In 1608 mthe Dutch built settlements in Machilipatnam, Petapale and Nizam patnam.

38. D

Vinukonda - Famous for metal industry. Adoni is famous for its colored rugs/ blankets

39. Ans: D

Expl : Pundla Ramakrishnaiah printed many ancient scriptures through Amudritha Grandha Chintamani.

40. B

Explanation: The British did not get power over Guntur after the Treaty of Kondapalli. After the death of Basalat Jang in 1788, the Sarkar of Guntur was handed over to the British.

41. B

Explanation : Voice of Truth - Desi Raju Peda Bapaiah

Kokkonda Venkataratnam has the title - Maha Mahopadhyaya.

42. C

43. A

Explanation: The effect of Sepoy Mutiny (1857) on Andhra appears to be very limited. Rebellion can be observed under the leadership of Radhakrishna Dandasena in Parlakimidi (Ganjam), Peer Saheb in Kadapa and Korukonda Subbareddy in Erranna Gudem. Visakhapatnam was to be renamed as Muhammad nagar . The British treasury was looted in Jaggaiyapet.

44. A

Explanation: According to the agreement with the Nizam in 1766, the Uttara Sarkars,except Guntur came under the control of the British East India Company. After the death of Basalt Jung in 1788, Guntur Sarkar came under British control. By 1800, Datta mandals and by 1801, Chittoor and Nellore also came under their control.

45. A

Explanation: The Bill for the formation of Andhra State from Madras State was introduced in the Parliament of India on 10 August 1953.

46. A

Explanation: The Kailasnath Wanchoo Committee mentioned that a special committee will be formed to decide which areas of Bellary district belong to Andhra. As per this recommendation L.N.Mishra Committee was constituted. As per the recommendations of this L.N.Mishra Committee, Aluru and Adoni talukas of Bellary district were merged in to Andhra State and later were merged with Kurnool.Rayadurgam taluka merged in Anantapuram district. Apart from these taluks, the entire Bellary region merged to Mysore State.

47. B

Explanation: The battle of Padmanabha took place on July 9-10, 1794. Ananda Gajapati died of cancer after the battle of Kondur. There were differences between Minor son Chinna Vijayaramaraj and his brother(relation) Sitaramaraj. Vijaya Ramaraja died in battle with the British as the British supported Sitaramaraj.

48. A

Explanation: Guntur drought is also known as Dokkala drought and Nandana drought, occurred in 1832-33.

The population of Guntur was 5 lakhs approximately in 1832-33 .It is known that 2 lakhs i.e. 40% of the population died.

49. D

50. A

Explanation : In 1892, Bruce Foote conducted research in 'Billa Sargam' caves of Kurnool district. Animal skeletal remains mainly belonging to the Northern Palaeolithic age have been exposed here. Research was done on and a report was prepared on 1914-16. The report was of great use to later researchers. He himself conducted research on the banks of Penna River in Nellore district and identified 28 quartz tools. He also conducted research in Anantapur, Kadapa and Prakasam districts and revealed the remains of the Paleolithic age. He also found an ancient stone ax at Vaddamanu in Guntur district. At Gundluru near Sattinapally, 8 cave houses were found.

51. D

Explanation: The Deccan Plateau is much older than the Himalayas. It can be observed that the climate here is suitable for 'human habitation' and the stone found here can easily be used to make weapons.

52. A

Explanation : Chilakamarti lakshmi narasimham - Bharata Khandambu chakkti Padiyau

R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

53. A

54. A

Explanation : Trinakankanam, Krishna Kamala, Swapna Kumaram, Andhravali, Jadakuchulu - Rayaprolu Subbarao.

Gabbilam, Swapnavedhi, Kandishikudu, Mumtaz Mahal, Firadowsi - Gurram Joshua.

Veyi padagalu, srungara veedi, Ramayana Kalpavriksha - Viswanatha Satyannarayana.

55. B

Explanation : Sadar Fauz Dar Adalat - Settlement of criminal cases

Civil Adalat - Settlement of civil cases

56. D

Explanation : Vithantu punarvivaha sangrahanam - Written by Paravastu Venkata Rangacharya.

57. C

Explanation: Elections were held in 1920 under the Montague reforms of 1919. Congress party boycotted this election. Justice Party won 63 seats out of total 98 seats in this election. C.N. Modaliyar, T.M. Nair, P. Thyagaraya Shetty Founder of Justice Party.

58. A

Explanation: Kusuma Dharmanna and Kusuma Venkataramaiah were the organizers and Venkataramaiah was the president of this meeting. It was resolved and requested for reservation to Dalits in education, employment and politics.

59. B

Explanation: During the Swadeshi movement Bala Bharati Samithi was formed

Explanation : Bala Bharati Samiti was formed in Rajahmundry on February 11, 1907 with Ganti Lakshmanna, Tanguturu Sriramulu, Kanchumurthi Ramachandra Rao and Chilukuri Veerabhadra Rao as members. This samiti Organized the meeting in Rajahmundry addressed by the Bipin Chandrapal .

60. D

Chintapalli was the first police station looted by Rama Raju

Virayya Dora was a key figure in the army. Veeraya Dora is a resident of Koyagudem area.

Alluri established his residence at Chikkalagadda near Tandava river. Under pressure from the British, it was shifted from Chikkalagadda to Paidiputta near Narsipatnam.

61.A

62. B

Explanation: Germany invaded Russia in 1941 under the name of Operation Barbarossa. As a result, the communists who were following Russia, joined the British side and declared their support to the British.

63. D

Explanation : Formation of Munagala Rythu Sangam - Bacchala Jagannatha Das

Formation of Zamin Rythu Sangam - Kodati Venkata Narasimha Rao

Victory of Kaluvakova Satyagraha - Nanduri Prasada Rao took up this movement against the Zamindar.

Brahmaiah Award was announced in 1939.

64. A

1) Rampa Revolution (1922 – 24)

2) Simon Commission visit to Andhra (1928)

3) Chirala– Perala Movement (1921 April 25)

4) Tenali Bomb Case (6 April 1909)

65. C

R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

Explanation: The Tenali bomb case happened during the Vande Matara movement. Chukkapalli Ramaiah, Lakka Raju Basavaiah and Katamaraju Venkatarayudu were arrested. As a result, Tanguturi Prakasam Pantulu argued to free them.

66. A

1) Establishment of Andhra University (1926 April 26)

2) Formation of a separate Andhra Congress branch (January 22, 1918)

3) First Andhra Mahasabha Conference (May 20, 1913)

4) Treaty of Sri Bhag (November 16, 1937)

67.. A

Explanation: C. Rajagopalachari tried to connect the Krishna - Penna rivers and tried to provide fresh water to the city of Madras. The Khosla Committee (water resources expert committee) was formed and opposed this.

Among the recommendations of the Wanthoo Committee, it was mentioned that a special committee would be constituted for Bellary. L.N. Mishra Committee was formed. It recommended that Rayadurgam and Aluru Adoni located in Bellary should belong to Andhra and the remaining area should belong to Mysore state.

68. A

69. B

Explanation: During the Non-Cooperation Movement, the Pedandipadu Satyagraha, chirala-Perala Movement and Palnadu Pullari Satyagraha took place in Andhra.

Rajahmundry College Incident, Kakinada Bomb Case & Kotappakonda Incident and Tenali Bomb Case happened in Andhra during Vande Matara Movement.

Kakinada bomb case happened in Andhra during civil disobedience period.

70. A

Explanation : The cabinet will consist of members in proportion of 60 : 40 percent for Andhra and Telangana respectively out of 40% of Telangana ministers one will be muslim minister.

71. A

Explanation: Andhra State was formed on October 1, 1953 with Kurnool as its capital. In the Fazal Ali Commission, there is no mention of forming a state with the Telugu regions separated from Madras.

72. B

The first Visalandhra Mahasabha meeting was held in Hyderabad under the chairmanship of Hayagrivachari

73. A

1) Implementation of Eight Point Formula (April 11, 1969)

2) Implementation of 6 point formula (October 1, 1973)

RCR R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

3) Establishment of Legislative Council in Andhra Pradesh for the first time (1957)

4) Appointment of Sri Krishna Committee (February 3, 2010)

74. A

Explanation: Andhra pcc secretary Kala Venkatarao has drafted it. As per the instructions of Pattabhi Seetharamaiah, the procedures have been formulated in this circular.

75. B

Explanation : Kollai Gatti thenemi.....- Basavaraja Apparao

Cheyathi jai kottu thelugoda......- Vemulapalli Srikrishna

Polity

76. D

The Constituent Assembly was formed on November 1946 under the proposals suggested by the Cabinet Mission Plan. The first meeting of the Constituent Assembly was held on December 9, 1946.

The Muslim League boycotted the meeting and stressed the demand for a separate Pakistan. Therefore only 211 members participated in the meeting.

Like France, the senior most member of this assembly, Dr. Sachchidanand Sinha, was elected the temporary president of the assembly. Later, on December 11, 1946, Dr. Rajendra Prasad and H.C. Mukherjee was elected the President and Deputy President of the Constituent Assembly respectively. Sir B.N. Rai was appointed the Constitutional Advisor of the Assembly.

77. B

Article 360 of the Indian Constitution provides for the proclamation of a financial emergency in India. It grants the President of India the power to declare a state of financial emergency if he/she is satisfied that the financial stability or credit of the nation is threatened.

President Can Direct:

The reduction of salaries and allowances of all or any class of persons serving the state or union and the judges of the Supreme Court and High Court.

Reservation of all money bills or other financial bills for the consideration of the President after they are passed by the state legislatures.

78. B

Benegal Narsing Rau (B.N Rau) observed that " Directive Principles are in the nature of moral precepts for the state authorities and are open to facile criticism that the constitution is not the place for moral precepts. But they have an educative value and most modern constitutions lay down general principles of this kind.

Benegal Narsing Rau was the Constitutional Advisor to Constituent Assembly

79. A

The Business Advisory Committee is a committee relating to the day to day business of the house. This committee regulates the programme and timetable of the House. It allocates time for the transaction of legislative and other business brought before the House by the government.

The Lok Sabha committee consists of 15 members, including the Speaker as its chairman. In the Rajya Sabha, it has 11 members, including the Chairman of Rajya Sabha as its ex officio chairman.

R.C. REDDY IAS STUDY CIRCLE

The Committee, on its own initiative, may also recommend to the Government to bring forward particular subjects for discussion in the House and recommend allocation of time for such discussions. The decisions reached by the Committee are always unanimous in character and representative of the collective view of the House.

80. D

Dr. Rajendra Prasad was unanimously elected the permanent President of the Assembly on 11th December 1946 under temporary chairmanship of Dr. Sachchidananda Sinha.

The Objective Resolution was adopted on January 22, 1947.

The National Flag was adopted on July 22, 1947.

Ratification of India's membership of the Commonwealth was done in May, 1949.

81. B

Judicial activism denotes the judiciary's assertive stance in protecting citizens 'rights and promoting justice. The judges actively trespass into the domain of lawmaking and administration.It involves the judiciary taking an active and assertive approach to interpret and enforce the law, even if it means compelling the other branches of government to fulfil their constitutional duties. Judicial activism is characterised by a strong commitment to upholding fundamental rights and ensuring that justice prevails in society, often through landmark judgements and interventions.

82. A

One third of the seats in all panchayat institutions are reserved for women. Reservations for Scheduled Castes and Scheduled Tribes are also provided for at all the three levels, in proportion to their population. If the States find it necessary, they can also provide for reservations for the other backward classes (OBCs).

Twenty-nine subjects, which were earlier in the State list of subjects, are identified and listed in the Eleventh Schedule of the Constitution. These subjects are to be transferred to the Panchayati Raj institutions. These subjects were mostly linked to development and welfare functions at the local level. The actual transfer of these functions depends upon the State legislation. Each State decides how many of these twenty-nine subjects would be transferred to the local bodies.

The state government is required to appoint a state election commissioner who would be responsible for conducting elections to the panchayats raj institutions.earlier this task was performed by state administration which was under the control of state government.now the office of state election commissioner is autonomous like the election commissioner of India.

83. C

"Electoral bonds" are interest-free bearer instruments (like Promissory Notes) that are available for purchase from the State Bank of India within a designated window of 10 days in every quarter of the financial year. Buyers of the bonds have to submit full KYC details at the time of buying. However, the beneficiary political party is not required to reveal the identity of the entity that has given it the bonds.

Electoral Bonds can be purchased by a person, who is a citizen of India or a company incorporated or established in India.

Only the political parties registered under section 29A of the Representation of the Peoples Act, 1951 (43 of 1951) and which secured not less than one percent of the votes polled in the last general election to the House of the People or a Legislative Assembly are eligible to receive electoral bonds.

84. C

Evaluating states' performance in forest conservation is a crucial aspect of the Finance Commission's role. They often link grant allocations to certain performance indicators, such as forest cover area, forest quality, and implementation of conservation plans. This incentivises states to prioritise sustainable forest management practices and ensure efficient utilization of allocated funds.

85. B

Recently, a National Conference was organized to commemorate the 25th year of enactment of the Panchayats (Extension to the Scheduled Areas) Act or PESA Act, 1996.

Article 243M exempts the Fifth Schedule areas from Part IX (Provision of Panchayati Raj) of the Constitution but the Parliament is empowered to extend its provisions to the Scheduled and Tribal Areas by law without it being considered as an amendment to the Constitution.

Based on the recommendations of the Dileep Singh Bhuria Committee, PESA Act was enacted in 1996 for tribal empowerment and to bring them into the mainstream.

PESA Act is called a 'Constitution within the Constitution 'as it extends the Part IX of the Constitution to the Fifth Schedule areas of 10 States under clause (1) of the Article 244 with certain modifications and exceptions.

* Most of the North eastern states under Sixth Schedule Areas (where autonomous councils exist) are not covered by PESA, as these states have their own Autonomous councils for governance.The 10 states: Andhra Pradesh, Chhattisgarh, Gujarat, Himachal Pradesh, Jharkhand, Madhya Pradesh, Maharashtra, Orissa, Rajasthan and Telangana.
* Promoting institutions of Local Self Governance and participatory democracy, all the State Panchayati Raj Acts for Fifth Schedule areas have the following salient features:
* All State Legislation on Panchayats shall be in conformity with the customary law, social and religious practices and traditional management practices of community resources.
* Every village has a separate Gram Sabha consisting of persons whose names are included in the electoral rolls for the Panchayat at the village level.
* Every Gram Sabha to safeguard and preserve the traditions and customs of people, their cultural identity, community resources, and the customary mode of dispute resolution.

86. B

Balwant Rai Mehta committee 1957

* To examine the working of the Community Development Programme (1952) and the National Extension Service (1953).
* Establishment of an organically linked three-tier panchayati raj system through a device of indirect elections.
  * Village panchayat – constituted with directly elected representatives
  * Chairman of the zilla parishad – District collector

Ashok Mehta committee 1977

Three-tier system of panchayati raj should be replaced by the two-tier system – zilla parishad and mandal panchayat (consisting of a group of villages with a total population of 15,000 to 20,000)

District as first point for decentralisation under popular supervision below the state level.

G V K Rao committee 1985 –Committee to review the existing "Administrative Arrangements for Rural Development and Poverty Alleviation Programmes".

Zilla Parishad (District level body) should be of pivotal importance in the scheme of democratic decentralisation.

L M Singhvi committee 1986 –Committee to prepare a concept paper on ‘Revitalisation of Panchayati Raj Institutions for Democracy and Development’.Constitutional recognition to PRI with addition of new chapter in the Constitution of India.

87. D

The Constitution establishes the parliamentary system not only at the Centre but also in the states. The features of parliamentary government in India are:

(a) Presence of nominal and real executives;

(b) Majority party rule,

(c) Collective responsibility of the executive to the legislature,

(d) Membership of the ministers in the legislature,

(e) Leadership of the prime minister or the chief minister,

(f) Dissolution of the lower House (Lok Sabha or Assembly).

88. B

The Indian constitution borrows heavily from the constitution of other nations.

Suppose if the constituent assembly of India consisted of British administrators and only members of princely states, we wouldn’t have acknowledged the framing of the constitution as just and democratic. Democracies can decide to vest greater or lesser power in its federal units; its only a matter of political structure. A democracy need not be secular, for e.g. Pakistan.

89. B

The MPLAD Scheme funds can be used for various development works recommended by MPs, including creating durable community assets and improving the quality of life of their constituents. The government provides a list of eligible projects under the scheme, but it's not limited to those specific projects. MPs can recommend projects based on local needs, as long as they meet the scheme's guidelines and eligibility criteria.

The E-SAKSHI mobile app aims to enhance transparency and accessibility in the MPLAD Scheme implementation by capturing the entire fund allocation cycle. MPs can use the app to recommend and monitor projects, track fund utilization, and receive updates on work progress and beneficiary details. The app's objective aligns with the government's broader efforts to digitise public services and promote citizen engagement in development initiatives.

90. D

The Ninth Schedule was added by the 1st Constitution Amendment Act of 1951 which was enacted during the prime ministership of Jawaharlal Nehru.

Features of the 1st Constitution Amendment Act of 1951 :

1. It provided for the saving of laws providing for acquisition of estates, etc (Article 31A).
2. It empowered the state to make special provisions for the advancement of socially and economically backward classes (Article 15).

It added the Ninth Schedule to protect the land reforms and other laws included in it from judicial review.

R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

91. D

The term "minority character" in the context of educational institutions in India does not refer to the number of students from minority communities. Rather, it refers to the status of an institution that has been established and managed by a religious or linguistic minority community, as defined in the Constitution of India. It relates to the unique cultural and educational identity of institutions belonging to linguistic or religious minorities.

The primary objective of granting minority character status to educational institutions under the Constitution of India is not to ensure equal representation of all communities. Instead, it aims to preserve and promote the distinct language, script, or culture of the minorities.

If a college has been granted minority character status, the responsibility for determining and preserving this status typically lies with the National Commission for Minorities, not the University Grants Commission (UGC).

92. D

Money Bills: Article 110 of the Constitution deals with the definition of money bills.

It states that a bill is deemed to be a money bill if it contains ‘only ’provisions dealing with all or any of the following matters:

* The imposition, abolition, remission, alteration or regulation of any tax;
* The regulation of the borrowing of money by the Union government;
* The custody of the Consolidated Fund of India or the contingency fund of India, the payment of moneys into or the withdrawal of money from any such fund;
* The appropriation of money out of the Consolidated Fund of India;
* Declaration of any expenditure charged on the Consolidated Fund of India or increasing the amount of any such expenditure.
* The receipt of money on account of the Consolidated Fund of India or the public account of India or the custody or issue of such money, or the audit of the accounts of the Union or of a state; or
* Any matter incidental to any of the matters specified above.

However, a bill is not to be deemed to be a money bill by reason only that it provides for:

* the imposition of fines or other pecuniary penalties
* the demand or payment of fees for licenses or fees for services rendered; or
* the imposition, abolition, remission, alteration or regulation of any tax by any local authority or body for local purposes.
* If any question arises whether a bill is a money bill or not, the decision of the Speaker of the LokSabha is final.His decision in this regard cannot be questioned in any court of law or in the either House of Parliament or even the President.
* When a money bill is transmitted to the Rajya Sabha for recommendation and presented to the president for assent, the Speaker endorses it as a money bill.
* Finally, when a money bill is presented to the president, he may either give his assent to the bill or withhold his assent to the bill but cannot return the bill for reconsideration of the House.

93. D

Article 356 of the Constitution of India is based on Section 93 of the Government of India Act, 1935. According to Article 356, President's Rule can be imposed on any state of India on the grounds of the failure of the constitutional machinery.

The Supreme Court in the S.R.Bommai vs Union of India case held that Presidential proclamation under Article 356 is not absolute and the power conferred by Article 356 on the President is

conditioned power. The Supreme Court held that the presidential proclamation is not immune from judicial review.

A proclamation of the President's Rule may be revoked by the President at any time by a subsequent proclamation. Such a proclamation does not require parliamentary approval.

Article 356 was used for the first time in 1954. It has also been used in the state of Patiala and East Punjab States Union (PEPSU) and then during Vimochana samara to dismiss the democratically elected Communist state government of Kerala on 31 July 1959.

94. C

As per Article 75 of the Constitution the Prime Minister shall be appointed by the President and the other Ministers shall be appointed by the President on the advice of the Prime Minister.

The ministers shall hold office at the pleasure of the President. As the ministers hold office during the pleasure of the President they shall be liable to dismissal even when they have the confidence of the Legislature.

95. D

The various functions performed and activities undertaken by the Indian Parliamentary Group are as follows:

*To encourage bilateral relations, the group constitutes parliamentary friendship groups with other countries in the Parliament.

*The Group acts as a link between the Parliament of India and the various parliaments of the world. This link is maintained through the exchange of delegations, goodwill missions, correspondence, documents, etc., with foreign parliaments.

The group functions as the national group of the Inter Parliamentary Union.

An uninterrupted flow of information to members regarding the activities of the group is maintained through the Indian Parliamentary Group Newsletter brought out every quarter. It is sent regularly to all members of the group, including associate members.

96. B

Fourth Schedule Deals with the Allocation of seats in the Rajya Sabha (the Upper House of Parliament) to the State and Union Territory.

Third schedule deals with Forms of oaths and Affirmations for- Union Ministers of India , Parliament Election Candidates ,Members of Parliament (MPs) ,Supreme Court Judges , Comptroller and Auditor General , State Ministers ,State Legislature Elections Candidates ,State Legislature Members, High Court Judges .

Eight schedule deals with the Languages recognised in the Constitution. There are 22 official languages recognized by the Indian Constitution .

Ninth schedule deals with the state acts and regulations that deal with land reforms and abolition of the zamindari system. It also deals with the acts and regulations of the Parliament dealing with other matters.

97. D

Prime Minister of India Narendra Modi will address PM SVANidhi Beneficiaries at Jawaharlal Nehru Stadium in Delhi today (March 14, 2024). The PM Street Vendor's AtmaNirbhar Nidhi (PM SVANidhi) is a micro-credit scheme started by the central government that provides affordable working capital loans to street vendors.

R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

The Ministry of Housing and Urban Affairs launched the scheme on June 1, 2020 to support marginalised street vendors during the COVID-19 pandemic. To be eligible for the scheme, street vendors must have been operating their business for at least one year before March 24, 2020 and have valid ID proof. The scheme is only available to beneficiaries from states and union territories that have notified rules and schemes under the Street Vendors (Protection of Livelihood and Regulation of Street Vending) Act, 2014.

98. B

The Rajya Sabha (first constituted in 1952) is a continuing chamber, that is, it is a permanent body and not subject to dissolution. However, one-third of its members retire every second year. Their seats are filled up by fresh elections and presidential nominations at the beginning of every third year.

The retiring members are eligible for re-election and renomination any number of times.The Constitution has not fixed the term of office of members of the Rajya Sabha and left it to the Parliament. Accordingly, the Parliament in the Representation of the People Act (1951) provided that the term of office of a member of the Rajya Sabha shall be six years.

The act also empowered the president of India to curtail the term of members chosen in the first Rajya Sabha.

99. B

Doctrine of promissory estoppel

It is a doctrine in contract law which enforces a promise whether executed as a contract or not.The doctrine seeks to protect the rights of a promisee or aggrieved party against the promisor.

100. D

The Kerala government has approached the Supreme Court against Governor referring seven Bills passed by the state legislature to the President.The President withheld assent to four of them "without giving any reason", terming their actions "manifestly arbitrary".

When a bill is sent to the governor after it is passed by state legislature, he/she can:

1.Give his/ her assent to the bill, or

2.Withhold his/ her assent to the bill, or

3.Return the bill (if it is not a money bill) for reconsideration of the state legislature.

However, if the bill is passed again by the state legislature with or without amendments, the governor has to give his/ her assent to the bill, or Reserve the bill for the consideration of the President. The governor can also reserve the bill if it is of the following nature:

1.Ultra-vires, that is, against the provisions of the Constitution.

2.Opposed to the Directive Principles of State Policy.

3.Against the larger interest of the country.

4.Of grave national importance.

5.Dealing with compulsory acquisition of property under Article 31A of the Constitution.

101. B

In Berubari Case(1960) Supreme Court opined that the Preamble is not a part of the Constitution.

R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

It was Kesavananda Bharati Case(1973) in which the Supreme Court admitted Preamble to be part of the Constitution.

102. B

In case of matters regarding the enlargement of the jurisdiction of the State Public Service Commission, the Council enjoys equal powers with the State Legislative Assembly.

In case the Constitutional Amendment seeks to amend the federal provisions of the Constitution, it requires ratification by half of the state legislatures with a simple majority. The Council does not have much role to play here, it is the will of the assembly that prevails.

There is no provision of joint sitting in case of disagreement between the two houses of the state legislature. The council has only a dilatory role here. It can delay the passage of the bill for three months in the first instance and for one month in the second instance. Ultimately, it is the will of the Assembly that prevails.

The legislative council can only discuss budget but can not vote on demand for grants.Even in case of ordinary bill final power of passing the bill lies with the assembly.Council can delay the bill maximum by four months.

103. B

Recently, the Calcutta High Court ruled that discriminating between contractual and permanent employees regarding maternity leave eligibility is impermissible as it infringes upon Article 14 and the Maternity Benefit Act 1961. The Maternity Benefit Act of 1961 is an act that regulates the employment of women in certain establishments before and after childbirth. The Act states that every woman is entitled to maternity benefits, which are paid at the rate of the average daily wage for the period of her actual absence. The Act applies to mines, factories, circus, industry, plantation and shops and establishments employing ten or more persons, except employees covered under the Employees State Insurance act, 1948. It mandated six weeks' leave post-delivery or miscarriage, with paid maternity leave capped at twelve weeks. Women were required to have worked for at least 160 days in the preceding 12 months in the establishment to qualify for maternity benefits.

Maternity Benefits (Amendment) Act 2017:The amendment extended maternity leave to 26 weeks after childbirth, applicable solely to biological mothers. It introduced provisions for adoptive or surrogate mothers, granting them 12 weeks of maternity benefit from the child's handover date.

104.A

Competitive Federalism professes a vertical relationship between the States and the Central government while states compete among themselves.

Cooperative Federalism signifies a horizontal relationship between the Centre and the State. This means the two entities cooperate and tackle shared issues to serve the larger public interest.

Cooperative and Competitive Federalism in India:

Cooperative and Competitive Federalism, though seem to be at loggerheads, aims towards the common objective of economic growth and welfare of the nation in an equal and equitable manner. When our Constitution was first created, it only comprised the notion of cooperative federalism through mechanisms like the Inter-state council, Zonal council, and 7th schedule.

105. B

The Anuradha Bhasin judgment emphasised that government-imposed restrictions on

internet access must be limited, lawful, necessary, and proportionate. It recognized the constitutional impact of internet shutdowns on the right to free speech and expression, as well as the freedom to practice any business or occupation over the medium of the internet, under Article 19 of the Indian Constitution.

106. D

Prior to initiating a dispute in any court, any party involved in the dispute has the option to submit an application to the Permanent Lok Adalat for resolving the matter. After an application is made to the Permanent Lok Adalat, no party to that application shall invoke the jurisdiction of any court for the same dispute.

'Lok Adalat', established by the government, settles disputes through conciliation and compromise. The First 'Lok Adalat 'was held in Chennai in 1986. "Lok Adalat" handles cases that are eligible for settlement through conciliation and compromise and are currently pending in the regular courts within their jurisdiction.

Lok Adalat is a recognised alternative mechanism for resolving disputes. The Legal Services Authorities Act of 1987 has conferred statutory recognition upon Lok Adalats. According to this Act, the decisions made by Lok Adalats are considered equivalent to civil court decrees, and they are conclusive and binding on all parties involved. Furthermore, no legal recourse or appeal can be pursued in any court against such an award.

107. B

Prime Minister of India launched PM Surya GharMuft Bijli Yojana to provide free electricity to its beneficiaries. In this scheme, the central government will provide 300 units of free electricity per month to its beneficiaries by investing worth ₹75,000 crores.

The free electricity scheme was earlier announced by the Finance Minister in an interim budget speech. It aims to light up 1 crore households.

Under the scheme Urban Local Bodies and Panchayats shall be incentivised to promote rooftop solar systems in their jurisdictions. The Central Government will guarantee no financial burden on the people by providing significant subsidies directly to their bank accounts and offering highly concessional bank loans.

108. A

Article 20(3) provides that No person accused of any offence shall be compelled to be a witness against himself.

Article 20(2) provides that No person shall be prosecuted and punished for the same offence more than once.

Article 22(1) provides that No person who is arrested shall be detained in custody without being informed, as soon as may be, of the grounds for such arrest nor shall he be denied the right to consult, and to be defended by, a legal practitioner of his choice.

109. D

The 42nd Amendment Act, 1976 added a Chapter IV-A which consisted of only one Article 51-A which dealt with a Code of Ten Fundamental Duties for citizens. Later 11th fundamental duty was added by the 86th amendment act.

Following two are part of fundamental duties.
51A(c) to uphold and protect the sovereignty, unity and integrity of India;
51A(f) to value and preserve the rich heritage of the country's composite culture.
Casting vote is not part of fundamental duties but it is a constitutional right in India.

110. C
The date of election of the Speaker is fixed by the President. The Speaker is elected by the Lok Sabha from amongst its members, whenever the office of the Speaker falls vacant.
He can be removed by the Lok Sabha only by a resolution passed by the Lok Sabha by an effective majority but, a resolution to remove the Speaker of Lok Sabha can be moved only after giving 14 days advance notice.
When a resolution for the removal of the Speaker is under consideration of the House, he cannot preside at the sitting of the House, though he can join the sitting of the House and vote at first instant.
The Speaker does not vacate immediately after Lok Sabha gets dissolved and occupies his office till the newly elected Lok Sabha meets.

111. A
Originally, the Constitution of India did not make any provision with respect to the Special Officer for Linguistic Minorities. Later, the States Reorganisation Commission (1953-55) made a recommendation in this regard. Accordingly, the Seventh Constitutional Amendment Act of 1956 inserted a new Article 350-B in Part XVII of the Constitution.This article contains the following provisions:
There should be a Special Officer for Linguistic Minorities. He is to be appointed by the President of India.
It would be the duty of the Special Officer to investigate all matters only relating to the safeguards provided for linguistic minorities under the Constitution.
He would report to the President upon those matters at such intervals as the President may direct. The President should place all such reports before each House of Parliament and send to the governments of the states concerned.

R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

112. B
Unlike the question hour, the zero hour is not mentioned in the Rules of Procedure.Thus it is an informal device available to the members of the Parliament to raise matters without any prior notice.The zero hour starts immediately after the question hour and lasts until the agenda for the day (ie, regular business of the House) is taken up.In other words, the time gap between the question hour and the agenda is known as zero hour.It is an Indian innovation in the field of parliamentary procedures and has been in existence since
1962.

113. C
Original Jurisdiction of High Courts: Legal Insights and Boundaries (Article 225)
Original Jurisdiction
Original jurisdiction entails power of HC to hear disputes in the first instance (applicant can directly go to the HC) not by the way of appeal.

It is mostly applicable for cases related to the election disputes of State Legislative Assembly and parliament, marriages, enforcement of Fundamental Rights (Art.226), revenue matters, contempt of court and transfer cases from other courts.

The four HC (Calcutta, Bombay, Madras and Delhi) have original civil jurisdiction in cases of higher value.

114. B

The Eleventh Schedule contains the 29 functional items placed within the purview of panchayats. Some of them are:

- Agriculture, including agricultural extension
- Animal husbandry, dairying and poultry
- Social forestry and farm forestry
- Minor forest produce
- Khadi, village and cottage industries
- Rural housing
- Drinking water
- Rural electrification, including distribution of electricity
- Poverty alleviation programme
- Education, including primary and secondary schools
- Public distribution system
- Women and child development
- Health and sanitation

Regulation of slaughterhouses and tanneries and Slum improvement and up-gradation are kept within the purview of municipalities under the Twelfth Schedule of the Constitution.

115. B

Fifth Schedule of the Indian Constitution?

The Fifth Schedule of the Indian constitution deals with provisions related to the Administration and control of Scheduled Areas and Scheduled Tribes.

The Governor is empowered to make regulations for the peace and good government of a Scheduled Area after consulting the Tribes Advisory Council. Such regulations may

- Prohibit or restrict the transfer of land by or among members of the Scheduled Tribes in such Areas.
- Regulate the allotment of land to members of the Scheduled Tribes in such Areas.
- Regulate the carrying on of business as money-lender by persons who lend money to members of the Scheduled Tribes in such Areas.

116. D

As per the Chief Election Commissioner and other Other Election Commissioners (Appointment, Conditions of Service and Term of Office) Act, 2023, the Chief Election Commissioner and the Election Commissioners are appointed by the President of India on the recommendation of a three-membered Selection Committee consisting of:The Prime Minister of India,A Union Minister nominated by the Prime Minister and The Leader of Opposition (LoP) in the Lok Sabha

A Search Committee headed by the Cabinet Secretary suggests five names to the Selection Committee. The Selection Committee is not bound to these name suggestions and may consider any person other than those suggested by the Search Committee. It is to be noted that the process of appointment of the Chief Election Commissioner and the Election Commissioners has changed

recently in 2023. Before this, they were appointed by the President on the recommendation of the Union CoM.

Originally established in 1950 with a single Chief Election Commissioner, the Commission transitioned to a three-member body in 1989, only to revert to a single Commissioner temporarily before reinstating the three-member structure in 1993.

117. B

It is a convention followed by Parliament it is not mentioned in the constitution and also not mentioned in the rules of the house nor in parliamentary statute.

Every political party whether ruling and opposition has only in the Parliament he is appointed by the political party to serve as an assistant floor leader. He is charged with the responsibility of ensuring attendance of the party members in large numbers and securing the support in favour of the party.

118. A

Public Accounts Committee

This committee was set up first in 1921 under the provisions of the Government of India Act of 1919 and has since been in existence.At present, it consists of 22 members (15 from the Lok Sabha and 7 from the Rajya Sabha).

The members are elected by the Parliament every year from amongst its members according to the principle of proportional representation by means of the single transferable vote.The term of office of the members is one year.A minister cannot be elected as a member of the committee.The chairman of the committee is appointed from amongst its members by the Speaker.

The function of the committee is to examine the annual audit reports of the Comptroller and AuditorGeneral of India (CAG), which are laid before the Parliament by the President. The CAG submits three audit reports to the President, namely, audit report on appropriation accounts, audit report on finance accounts and audit report on public undertakings.

The committee examines public expenditure not only from legal and formal point of view to discover technical irregularities but also from the point of view of economy, prudence, wisdom and propriety to bring out the cases of waste, loss, corruption, extravagance, inefficiency and nugatory expenses.the CAG acts as a guide, friend and philosopher of the committee.

119. D

Curative Petition

Curative jurisdiction is a rare remedy evolved by a Constitution Bench of the Supreme Court in 2002 in the Ashok Hurra Vs Rupa Hurra case.

It is a final remedy to reconsider dismissed review petitions.

The Supreme Court could entertain a curative petition under the following grounds:

1. Violation of principles of natural justice
2. Question of bias against the presiding judge
3. Abuse of the process of the court

Curative petition can be filed in the Supreme Court by elucidating the scope of:

1. The curative nature of power conferred on the Supreme Court under Article 142.

2. The power to review judgment pronounced or order made by the Supreme Court under Article 137.

The following Curative Petition cases were

1. National Commission for Women v Bhaskar Lal Sharma, 2013.

2. Navneet Kaur v State of NCT of Delhi, 2014.
3. Yakub Abdul Razak Memon v State of Maharashtra, 2015.

120. D

The provisions of Part IX of the constitution relating to the Panchayats are not applicable to the Fifth Schedule areas. However, the Parliament may extend these provisions to such areas, subject to such exceptions and modifications as it may specify. Under this provision, the Parliament has enacted the "Provisions of the Panchayats (Extension to the Scheduled Areas) Act", 1996, popularly known as the PESA Act or the Extension Act.

According to the provisions, every Gram Sabha shall (i) approve of the plans, programmes and projects for social and economic development before they are taken up for implementation by the Panchayat at the village level; and (ii) be responsible for the identification of beneficiaries under the poverty alleviation and other programmes.

The Gram Sabha or the Panchayats at the appropriate level shall be consulted before making the acquisition of land in the Scheduled Areas for development projects and before resettling or rehabilitating persons affected by such projects in the Scheduled Areas. However, the actual planning and implementation of the projects in the Scheduled Areas shall be coordinated at the state level.

The reservation of seats in the Scheduled Areas in every Panchayat shall be in proportion to the population of the communities for whom reservation is sought to be given under Part IX of the Constitution. However, the reservation for the Scheduled Tribes shall not be less than one-half of the total number of seats. Further, all seats of Chairpersons of Panchayats at all levels shall be reserved for the Scheduled Tribes.

121. D

The Central Council of Local Government was set up in 1954. It was constituted under Article 263 of the Constitution of India by an order of the President of India. Originally, it was known as the Central Council of Local Self-Government. The Council is an advisory body. It consists of the Minister for Urban Development in the Government of India and the ministers for local self-government in states. The Union minister acts as the Chairman of the Council.

Till 1958, it dealt with both urban as well as rural local governments, but after 1958 it has been dealing with matters of urban local government only.

122. D

The National Commission for Scheduled Tribes was established under Article 338-A of the Constitution with the objective of monitoring the safeguards provided for STs under the Constitution or other laws. The functions of the National Commission for STs include:

- To inquire into specific complaints with respect to the deprivation of rights and safeguards of the STs.
- To suggest measures to be taken over conferring ownership rights in respect of minor forest produce to STs living in forest areas.
- To suggest measures to be taken to ensure full implementation of the Provisions of Panchayats(Extension to the Scheduled Areas) Act, 1996.

123. C

The Lokpal is a statutory body established under the Lokpal and Lokayukta Act, 2013. It acts as an "ombudsman" and inquires into allegations of corruption against certain public functionaries and for

related matters. Its jurisdiction includes the Prime Minister, Ministers, Members of Parliament, Groups A, B, C, and D officers and officials of Central Government.

Though the jurisdiction of Lokpal extends to Ministers, it cannot inquire into anything said by Ministers and Members of parliament in the matter of anything said in Parliament or a vote given there.

Institutions aided by the government are excluded from the jurisdiction of Lokpal. however, Institutions that are financed fully and partly by the government are under the jurisdiction of the Lokpal.

According to Lokpal and Lokayukta Act, 2013 those entities receiving donations from foreign sources in the context of the Foreign Contribution Regulation Act (FCRA) in excess of Rs 10 lakhs per year (and not all entities) are brought under the jurisdiction of Lokpal.

124. A

An exit poll is a post-election survey that is conducted immediately after people have voted and assesses the support for political parties and their candidates. It is conducted by various survey agencies.The first exit polls in India was conducted in 1957 during the second Lok Sabha elections by the Indian Institute of Public Opinion. Exit poll results are very useful to the media to fill a bit of airtime before the announcement of the results.

In February 2010, restrictions were imposed only on exit polls through the introduction of Section 126(A) in the RP Act 1951.Election Commission has powers to regulate Exit Polls.

125. D

Adjournment Motion It is introduced in the Parliament to draw attention of the House to a definite matter of urgent public importance, and needs the support of 50 members to be admitted. As it interrupts the normal business of the House, it is regarded as an extraordinary device. It involves an element of censure against the government and hence Rajya Sabha is not permitted to make use of this device. The discussion on an adjournment motion should last for not less than two hours and thirty minutes.

R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

126.A

The Zonal Councils are Statutory bodies established by the act of the Parliament. Each ZonalCouncil is headed by the Union Home Minister, Chief Ministers of all States in the zone, Administrator of each Union territory in the zone and two other ministers from each state in the zone.

Under Article 263 President can establish Interstate Council for smooth coordination between centre and states. The Zonal Councils as mentioned above are statutory bodies

created by the act of the parliament.

The State Reorganisation Act, 1956 divides the Country into five zones-Northern, Western, Central, Eastern and Southern zones. North Eastern Council Act,1971 created a separate North-Eastern Zonal Council.

As per the act, there is no provision of a separate zone for the Union Territories.

127. D

Presiding officers of the Lok Sabha and Rajya Sabha suspended the opposition lawmakers for disrupting the parliamentary proceedings.

Rules MPs can be Suspended from Lok Sabha

Rule Number 373 of the Rules of Procedure and Conduct of Business says –

The Speaker may order a member to leave the House right away if he believes that member's behavior is egregiously unruly.If a member is given such an order to leave, they must do so right away and miss the rest of the meeting.

Rule Number 374 says –Rule 374A allows the Speaker to automatically suspend an MP for five days or the remaining part of the session

Rules MPs can be Suspended from Rajya Sabha:

In the Rajya Sabha, the suspension of a member is governed by Rule 256.Unlike the Lok Sabha, the Rajya Sabha Chairperson does not have the power to suspend a member.The Rajya Sabha Chair can only suspend a member through a motion.

Rule 255 dictates –The Chairman may order the immediate withdrawal of any member whose behavior he deems to be seriously unruly. Any member who receives such an order to withdraw must comply immediately and abstain from the remainder of the meeting.

128. D

Attorney General is the highest law officer in the country. The Attorney General (AG) is appointed by the President. He must be a person who is qualified to be appointed a judge of the Supreme Court.The remuneration of the AG is not fixed by the Constitution. He receives such remuneration as the President may determine.

He has the right to speak and to take part in the proceedings of both the Houses of Parliament or their joint sitting and any committee of the Parliament of which he may be named a member but without a right to vote.

129. A

Article 262 of the Constitution provides for the adjudication of inter-state water disputes. It makes two provisions:

1. Parliament may by law provide for the adjudication of any dispute or complaint with respect to the use, distribution and control of waters of any inter-state river and river valley.

2. Parliament may also provide that neither the Supreme Court nor any other court is to exercise jurisdiction in respect of any such dispute or complaint.

Under this provision, the Parliament has enacted two laws: (a) the River Boards Act (1956) and (b) the Inter- State Water Disputes Act (1956).

The Inter-State Water Disputes Act empowers the Central government to set up an ad hoc tribunal for the adjudication of a dispute between two or more states in relation to the waters of an inter-state river or river valley.

The decision of the tribunal would be final and binding on the parties to the dispute.

Neither the Supreme Court nor any other court is to have jurisdiction in respect of any water dispute which may be referred to such a tribunal under this Act.

130. B

Finance Commission

The Finance Commission in India is constituted by the President under article 280 of the Constitution.It is constituted at the end of every fifth year or earlier, as deemed necessary by the President.Parliament may, by law, determine the requisite qualifications for appointment as members of the Commission and the procedure for their selection. On account of this, The Finance Commission (Miscellaneous Provisions) Act, 1951, was passed.

It is the duty of the Commission to make recommendations to the President as to:

- The distribution between the Union and the States of the net proceeds of taxes which are to be, or may be, divided between them and the allocation between the States of the respective shares of such proceeds;
- The principles which should govern the grants-in-aid of the revenues of the States out of the Consolidated Fund of India;
- The measures needed to augment the Consolidated Fund of a State to supplement the resources of the Panchayats and Municipalities in the State on the basis of the recommendations made by the Finance Commission of the State;
- any other matter referred to the Commission by the President in the interests of sound finance.

Composition: It consists of a Chairman and four other members appointed by the President.

Tenure of members: Every member will be in office for the time period as specified in the order of the President and is eligible for reappointment.

The recommendations of the Finance Commission are not binding on the government.

Dr Arvind Panagariya, former Vice-Chairman, NITI Aayog, and Professor, Columbia University will be the Chairman.

131.A

Citizenship signifies the relationship between individual and state. It is listed in the Union List under the Constitution and thus is under the exclusive jurisdiction of Parliament.

The Constitution does not define the term 'citizen 'but details of various categories of persons who are entitled to citizenship are given in Part 2 (Articles 5 to 11.

In India, the concept of single citizenship is adopted from the British constitution that is from the United Kingdom. In India, only single citizenship is available to citizens. One cannot be a citizen of the state as well. This helps in increasing the feeling of nationality and encourages patriotism as it forges unity amidst regional and cultural differences. It also encourages fundamental rights such as the freedom of movement and residence in any part of the nation.

R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

132. C

According to Article 200, when a bill passed by both the Houses of the State Legislature is presented before the Governor, the Governor can reserve the bill for the consideration of the President in addition to giving or withholding his assent to it. According to Article 201, when a Bill is reserved by the Governor for the consideration of the President, the President shall declare whether he assents to the Bill or withholds the assent.

133. A.

42nd Amendment 1976:

To secure opportunities for healthy development of children (Article 39)

- To promote equal justice and to provide free legal aid to the poor (Article 39 A)
- To take steps to secure the participation of workers in the management of industries
- (Article 43 A)
- To secure opportunities for healthy development of children (Article 39)To protect and

improve the environment and to safeguard forests and wild life (Article 48 A).

44th Amendment 1978:

The State shall, in particular, strive to minimize the inequalities in income, and endeavour to eliminate inequalities in status, facilities and opportunities, not only amongst individuals but also amongst groups of people residing in different areas or engaged in different vocations (Article 38(2))

97th Amendment 2011:

The State shall endeavour to promote voluntary formation, autonomous functioning, democratic control and professional management of co-operative societies. (Article 43-B)

86th Amendment 2002:

he State shall endeavour to provide early childhood care and education for all children until they complete the age of six years. (The subject of article 45 changed)

134. C

The Government of India accepted Fazl Ali recommendations with certain minor modifications. By the States Reorganisation Act (1956) and the 7th Constitutional Amendment Act (1956), the distinction between Part-A and Part-B states was done away with and Part-C states were abolished. Some of them were merged with adjacent states and some other were designated as union territories. As a result, 14 states and 6 union territories were created on November 1, 1956.

135. A

As per the Constitution Parliament has the final power of providing the composition of state legislative council.

The total members in the legislative council of a state shall not exceed one third of the total number of the members in the legislative Assembly of that state and the total number of members in the legislative council of a state shall in no case be less than 40.

One sixth are nominated by the Governor from persons having knowledge or practical experience in fields such as literature, science, arts, the cooperative movement and social services. The Governor's nomination to council cannot be challenged in court of law.

R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

136. A

The Supreme Court can issue writs only for the enforcement of Fundamental Rights.

Where As The High Court can issue writs not only for the enforcement of Fundamental Rights but also for any other purposes.Thus, the writ jurisdiction of the High Court is broader than that of the Supreme Court.

The Supreme Court can issue writs against a person or government throughout the territory of India.The High Court can issue writs against a person residing or against a government or authority located within its territorial jurisdiction only or outside its territorial jurisdiction only if the cause of action arises within its territorial jurisdiction. Thus, the territorial jurisdiction of the Supreme Court to issue writs is wider than that of a High Court.

A remedy under Article 32 is in itself a Fundamental Right and hence Supreme Court cannot refuse to exercise its writ jurisdiction.A remedy under Article 226 is discretionary, and hence a High Court may refuse to exercise its writ jurisdiction.

In the Chandra Kumar case (1997), the Supreme Court ruled that the writ jurisdiction of both the high court and the Supreme Court constitute a part of the basic structure of the Constitution. Hence, it cannot be ousted or excluded even by way of an amendment to the Constitution

137. A

The preamble of the Indian Constitution-

WE, THE PEOPLE OF INDIA, having solemnly resolved to constitute India into a SOVEREIGN SOCIALIST SECULAR DEMOCRATIC REPUBLIC and to secure to all its citizens:

- JUSTICE, social, economic, and political;
- LIBERTY of thought, expression, belief, faith, and worship;
- EQUALITY of status and of opportunity; and to promote among them all.
- FRATERNITY assuring the dignity of the individual and the unity and integrity of the Nation.

IN OUR CONSTITUENT ASSEMBLY this twenty-sixth day of November 1949, do HEREBY ADOPT, ENACT AND GIVE TO OURSELVES THIS CONSTITUTION.

Preamble reveals the source of authority of the constitution which is "the authority from the people of India".

138. A

Article 44 of the Constitution lays down that the state shall endeavour to secure a Uniform Civil Code for the citizens throughout the territory of India.

Currently, different laws regulate these aspects for adherents of different religions and a Uniform Civil Code is meant to do away with these inconsistent personal laws.

Goa is the only state in the country that has a UCC. But the Goa Civil Code was given by the Portuguese in 1867

The Uttarakhand government recently introduced the Uniform Civil Code (UCC) 2024 Bill in the Assembly, proposing significant changes in marriage, divorce, and succession laws. This has sparked a renewed debate on the Uniform Civil Code (UCC) in India.

139. C

In Waman Rao vs Union of India case, 1981, the Supreme Court adhered to the doctrine of the 'basic structure 'and also further clarified that it would apply to constitutional amendments enacted after April 24, 1973.

R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

140. B

The Constitution of India under Article 148 provides for the office of the Comptroller and Auditor General (CAG) of India. He controls the financial system of both at the centre and state levels that is why it is known as Guardian of Public Purse.

CAG conducts various types of Audits such as legal and regulatory audit which is obligatory on the CAG whereas propriety audit is discretionary. Under Propriety audit CAG can look into wisdom, faithfulness and economy of the government expenditure. The observations arising from the audit of the Ministries are included in separate Reports.

The role of CAG in auditing public corporations falls into the following three categories

- Some corporations like Air India, Oil and Natural Gas are audit totally and directly by CAG.
- Some corporations like Central Warehousing are audited by Private firms and CAG can conduct the supplementary audit.
- Some corporations like the State Bank of India are totally subjected to private audit.CAG does not audit accounts of State Cooperative societies. The state legislatures may make provisions for the auditing of accounts of cooperative societies. Every cooperative shall be audited by an auditor appointed by the general body of the cooperative society.

141. C

All-India services are those services which are common to both Central and state governments. The members of these services occupy top positions (or key posts) under both the Centre and the states and serve them by turns.

The Parliament can create new all-India services (including an all-India judicial service) under article 312 if the Rajya Sabha (not Lok Sabha) passes a resolution declaring that it is necessary or expedient in the national interest to do so. Such a resolution in theRajyaSabha should be supported by two-thirds of the members present and voting. This power of recommendation i s given to the Rajya Sabha to protect the interests of states in the Indian federal system.

The all-India services are controlled jointly by the Central and state governments. The ultimate control lies with the Central government while the immediate control is invested in the state governments. Any disciplinary action (imposition of penalties) against these officer can only be taken by the Central government.

According to Article 310, members of the defence services, the civil services of the Centre and the all-India services or persons holding military posts or civil posts under the Centre hold office during the pleasure of the president.

142. C

Even much before the enactment of the Lokpal and Lokayukta Act (2013) itself, many states had already set up the institution of Lokayuktas.

It must be noted here that the institution of Lokayukta was first established in Maharashtra in 1971.Although Odisha had passed the Act in this regard in 1970, it came into force only in 1983.

143. D

Model Code of Conduct (MCC)

The election commission recently responded to the law panel by stating that the Model Code of Conduct (MCC) is necessary and a not a disruption to the current ongoing policies and programmes.The MCC is a code containing some general precepts for model behaviour during elections conducted by Election Commission (EC).

It has 8 chapters, with one dedicated to what the party in power can and cannot do once elections are announced by the EC.

The code's purpose, emphasising it only prohibits new projects, programmes, financial grants or promises that could influence the electorate in favour of the ruling party.

The MCC restrictions are solely applicable to states undergoing elections.

It forbids use of official machinery and personnel for the political gains of the party in power.

MCC evolved as part of the ECI's drive to ensure free and fair elections, and was the result of a consensus among major political parties.

It has no statutory backing. Simply put, this means anybody breaching the MCC can't be proceeded against under any clause of the Code. Everything is voluntary.

MCC was first introduced in the state assembly elections in Kerala in 1960.

144. B

The Committee on Estimates, constituted for the first time in 1950, is a Parliamentary Committee consisting of 30 members, elected every year by the Lok Sabha from amongst its Members. The Chairperson of the Committee is appointed by the Speaker from amongst its members. A Minister cannot be elected as a member of the Committee and if a member after selection to the Committee

is appointed a Minister, the member ceases to be a Member of the Committee from the date of such appointment.

145. A

The power to create new districts or alter or abolish existing districts rests with the State governments. This can either be done through an executive order or by passing a law in the State Assembly. Many States prefer the executive route by simply issuing a notification in the official gazette.

Executive instructions have been issued by the Union to all State Governments regarding the procedure to be adopted for renaming villages/ towns/ cities etc. These are also applicable for renaming of a Railway Station. The proposals for renaming a town/ city/ village/ railway station are to be submitted by the State Governments to the Central Government for approval. Though the Central Government accords approval, Gazette Notification giving effect to the change is issued by the State Government concerned. The Home Ministry is the ministry concerned in this respect.

The renaming of states is governed by Article 3 of the Constitution of India. The Article empowers the Parliament to alter the name of any State by law. The renaming requires Parliamentary approval under Article 3 and 4 of the Constitution, and the President has to refer the same to the relevant state legislature for its views. Thus, states have no unilateral power to change the name of their states and require prior parliamentary approval for the same.

146. A

A State Public Service Commission consists of a chairman and other members appointed by the governor of the state. The Constitution does not specify the strength of the Commission but has left the matter to the discretion of the Governor. Further, no qualifications are prescribed for the commission's membership except that one-half of the members of the commission should be such persons who have held office for at least ten years either under the government of India or under the Government of a state.

The Constitution also authorises the governor to determine the conditions of service of the chairman and members of the Commission.The chairman and members of the Commission hold office for a term of six years or until they attain the age of 62 years, whichever is earlier (in the case of UPSC, the age limit is 65 years). However, they can relinquish their offices at any time by addressing their resignation to the governor.

The president can also remove the chairman or any other member of SPSC for misbehaviour. However, in this case, the president has to refer the matter to the Supreme Court for an enquiry. If the Supreme Court, after the enquiry, upholds the cause of removal and advises so, the president can remove the chairman or a member.

Under the provisions of the Constitution, the advise tendered by the Supreme Court in this regard is binding on the president. However, during the course of enquiry by the Supreme Court, the governor can suspend the concerned chairman or member, pending the final removal order of the president on receipt of the report of the Supreme Court.

147. A

Federalism refers to a system of government in which power is divided between a central authority and various constituent units, such as states or provinces. In India, the constitution divides powers and responsibilities between the central government and the state governments. The division of powers is further enhanced by a third tier of government, the local self-government.

Dual citizenship is not an essential feature of a federal polity. In some federal countries like India, there is single citizenship. Essential features of a federal polity:

- Written constitution
- Rigid constitution
- Supremacy of Constitution
- Independent judiciary
- Bicameral legislature
- Division of powers between the national and regional governments.

148. C

Fundamental Duties are non-justiciable in nature as there is no legal sanction against their violation. Moreover, the constitution does not provide for their direct enforcement by the courts. However, Parliament is free to enforce them by suitable legislation.

Directive Principles of State Policy are also non-justiciable in nature. They are not legally enforceable by the courts for their violation. This means that the government cannot be compelled to implement them. However, Article 37 says that these principles are fundamental in the governance of the country and the State shall apply these while making laws.

Fundamental Rights are justiciable and the aggrieved person can move to the courts for the violation of his/her rights. They are defended by Supreme Court and the aggrieved person can move directly to Supreme Court.

149. C

- A bill pending in the Lok Sabha lapses (whether originating in the Lok Sabha or transmitted to it by the Rajya Sabha).
- A bill passed by the Lok Sabha but pending in the Rajya Sabha lapses.
- A bill not passed by the two Houses due to disagreement and if the president has notified the holding of a joint sitting before the dissolution of Lok Sabha, does not lapse.
- A bill pending in the Rajya Sabha but not passed by the Lok Sabha does not lapse.
- A bill passed by both Houses but pending assent of the president does not lapse.
- A bill passed by both Houses but returned by the president for reconsideration of Houses does not lapse.

150. A

The date of election of the Deputy Speaker is fixed by the Speaker. While on the other hand date of election of the Speaker is fixed by the President.

There is no mandatory provision that the election of a candidate, as Deputy Speaker of Lok Sabha, shall be from either the principal opposition party or the ruling party. It is only by convention that the position of Deputy Speaker is offered to the opposition party in India.

In case of the absence of the Speaker, the Deputy Speaker presides over the sessions of the Lok Sabha and conducts the business in the house. The Deputy Speaker has the same power as the Speaker when presiding over the sitting of the House.The Deputy Speaker is also elected by the Lok Sabha from amongst its members right after the election of the Speaker has taken place. There is no provision and or established practice of moving the motion for his election by the speaker and it is seconded by the prime minister.

1. C

RCR R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

Explanation : మౌర్యుల కాలంలో గ్రామాధికారిని గ్రామణిగా , శాతవాహన కాలంలో గ్రామాధికారిని గుల్మిక గా పిలిచేవారు. శాతవాహన కాలంలో పట్టణ వ్యవహారాలను చూసే నిగమ సభలో గహపతులు అనేవారు సభ్యులుగా ఉండేవారు. మార్ధకులు అనగా వాయిద్య గాండ్రు.

2. D

Explanation : సిస్ట్ , డాల్మన్ సమాధులు గ్రానైట్ బండరాళ్లు తో తయారు చేయబడ్డాయి. మృతిచెందిన వారి గుర్తుగా నిలిపిన శిలాస్తంభాన్ని మెన్ హిర్ అంటారు. కాగా బంకమట్టితో చేసిన శవపేటిక సార్కోఫాగి.

3. D

Explanation : శాతవాహనుల కాలంనాటి భూమిశిస్తు సాధారణంగా 1/6 వంతుగా ఉండేది.

4. A

5. A

Explanation : అమరావతి సమీపంలో ఉన్న వడ్డమాను కొండపై గల సంప్రతి విహారం జైన మతానికి చెందినది.

6. A

గుమ్మడి దుర్రు స్థూప భాగంలో బయల్పడ్డ శాసనంలో, బౌద్ధ విద్యాలయం ఉండేదని ప్రస్తావించబడింది.

7. C

Explanation : ఇక్ష్వాకుల కాలంలో విదేశీ వర్తకం పూర్తిగా అంతరించలేదు. రోమ్ తో వ్యాపారం కొద్ది స్థాయిలో జరగడం గమనించవచ్చును. నాగార్జున కొండలో రోమ్ నాణాలు దొరికాయి.

8. B

Explanation : శిథిలమైన పారవత మహా చైత్యం ను శాంతిమూలుని చెల్లెలు శాంతిశ్రీ పునః నిర్మాణం చేయించింది.

9. D

Explanation : హజర రామాలయం - హంపి - విజయనగర సామ్రాజ్య కాలంలో నిర్మింపబడింది.

10. A

Explanation : దగ్గుపల్లి దుగ్గన్న నాచికేతో పాఖ్యానం , ఘుంటసింగన - నంది మల్లన్న రాసిన ప్రబోధ చంద్రోదయం లో 4 వ మాధవ వర్మ ప్రస్తావన కనిపిస్తుంది.

11. B

12. A

Explanation : కుబ్జ విష్ణువర్ధనుడి కాలంలో చైనా యాత్రికుడు హుయాన్ త్సాంగ్ ఆంధ్ర దేశాన్ని దర్శించాడు.

13. A

Explanation : వేంగి చాళుక్య రాజుల్లో జైన మతాభిమానులు ఉన్నారు. అయ్యణ మహాదేవి నిర్మించిన నెడుంబ బసది (బెజవాడ), ధర్మవరం (ప్రకాశం) లో నిర్మిత కటికా భరణ జనాలయం , చామకాంబతో నిర్మిత జైన బసది (ఏలూరు) ; విమలాదిత్యునితో నిర్మిత రామతీర్థంలో జైన గుహాలయం ముఖ్యమైనవి. కావున ప్రకటన 2 తప్పు.

14. A

15. B

Explanation : పంచారామాలను మొదటి చాళుక్య భీముడు నిర్మించారు. మొదటి చాళుక్య భీముడు ఆస్థానంలో చల్లవ్వ ఆస్థాన విధ్వంసురాలు.

16. B

Explanation : చందవోలు రాజధానిగా వేంగీ చాళుక్యుల తర్వాత , వెలనాటి చోళులు పాలించారు . చక్రకూట సోమేశ్వర తిరుగుబాటు చేయటంతో అతనిని అణచి వేయటంతో కుళోత్తుంగ చోళుడు ఈ బిరుదు ఇవ్వటం జరిగింది.

17. A

గ్రామస్థాయిలో ఉద్యోగ బాధ్యత నిర్వర్తించే 12 మంది ఉద్యోగణం గల అయ్యగార్ల వ్యవస్థ కాకతీయుల కాలంలో కనిపిస్తుంది.

R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

18. A

Explanation : తెలుగులో రా వ్రాయబడిన తొలి వ్యాకరణ గ్రంథంగా ఆంధ్ర భాషా భూషణం పిలవబడుతుంది.

తెలుగులో తొలి ధర్మ శాస్త్ర గ్రంథం గా విజ్ఞానేశ్వరీయం పిలవబడుతుంది.

19. A

20. A

Explanation : వీరన్న వోతు బిరుదు అనవోతారెడ్డిది.

21. C

Explanation:

కాకతీయుల కాలం లో గణపతి దేవుడు,రెడ్డి రాజుల కాలం లో అనవోతా రెడ్డి,వియజయనగర కాలం లో దేవరాయలు మోటుపల్లి వద్ద అభయ శాసనాలు వేయించారు . వర్తక వాణిజ్యం ప్రోత్సహించేందుకు ఈ అభయ శాసనాలు వేయించడం గమనించవచ్చును

22. A

పెదకోమటి వేమారెడ్డి ఆస్థాన విద్యాధికారి శ్రీనాథుడు అని ఫిరంగిపురం శాసనం ద్వారా తెలుస్తుంది. ఫిరంగిపురం గుంటూరు జిల్లా లో ఉంది

23. D

Explanation : రసాయనాలతో లోహాలు బంగారంగా మార్చవచ్చనే పసరవేది నమ్మకం ప్రజల్లో ఉండేది. వీరపూజ, వేశ్యా వ్యవస్థ , సతీ సహగమనం వంటి ఆచారాలు కనిపిస్తాయి.

24. D

Explanation : నరస నాయకుని ఆస్థానంలో జంట కవులుగా ప్రసిద్ధి చెందిన జంట కవులు నంది మల్లయ్య , ఘంట సింగన కలిసి వరాహ పురాణం రచించెను.

రెండవ దేవరాయలు మహా నాటక సుదానిధి (సంస్కృతంలో) రచించెను.

25. A

Explanation : విజయనగర కాలంలో సీమ కంటే చిన్న విభాగం స్థలం. స్థలం స్థాయిలో శాంతిభద్రతలు ను కావాలిదారు నిర్వహించేవారు.

R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

26. C

Explanation : సంగమ , సాళువ , తుళువ , ఆరవీటి వంశాలు విజయనగర సామ్రాజ్యాన్ని పాలించారు. ఆరవీటి వంశం పాలించిన కాలంలో సామంత రాజుగా ఉన్న అనంతరాజు తిరుమల కొండకు సోపానాలు నిర్మించాడు మరియు గోవిందరాజుల స్వామి దేవాలయం నిర్మించాడు.

27.C

28. B

Explanation : లకుమాదేవి - కుమార గిరిరెడ్డి ఆస్థానం

29. C

30. A

Explanation : ఉండవల్లి గుహాలయాలు (గుంటూరు),

కొండవీడు కోట (గుంటూరు) ,

భైరవకోన (ప్రకాశం) ,

లేపాక్షి (శ్రీ సత్య సాయి జిల్లా)

31. A
32. A
33. A

గోపతిప్పయ్య గ్రంథాలు : తాళదీపిక , కావ్యాలంకార కామధేను

విరూపాక్షరాయలు : నారాయణీయం , ఉన్మత్త రాఘవం

తెనాలి రామలింగడు : ఉద్భటారాధ్య చరిత్ర , ఘటికాల మహత్యం , పాండురంగ మహత్యం

34. A
35. D

Explanation : జయదేవుని గీత గోవిందానికి వ్యాఖ్యానం ను తిరుమల రాయలు రచించిను. తిరుమల రాయలు ఆస్థానంలో రామరాజు భూషణుడు వసుచరిత రచించెను. క్రీ.శ. 1424 నాటికి కొండవీడు రెడ్డి రాజ్యం, రెండవ దేవరాయల ఆక్రమణలతో, అంతరించింది.

36. D

Explanation : గండవరం , గొల్లపాలెం , జగన్నాయకపురం , పాలకొల్లు , భీమునిపట్నం , నర్సాపురం, మచిలీపట్నం , పేట పాలెం , నిజాంపట్నం లలో డచ్ వారు స్థావరాలు ఏర్పరుచుకొన్నారు.

37. C

Explanation : 1608 లో మచిలీపట్నం, పేటపాలి , నిజాం పట్టణాలలో స్థావరాలను డచ్ వారు నిర్మించారు.

38. D

వినుకొండ - లోహ పరిశ్రమ కు ప్రసిద్ధి చెందింది. ఆదోని బళ్లారి… రంగు దుప్పట్లకు ప్రసిద్ధిగాంచాయి.

39. d

Expl : పూండ్ల రామకృష్ణయ్య ఆముద్రిత గ్రంథ చింతామణి ద్వారా ఎన్నో ప్రాచీన గ్రంథాలు ముద్రించారు.

40 B

R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

Explanation : కొండపల్లి సంధి జరిగిన ఆంగ్లేయులకు గుంటూరు పై అధికారం లభించలేదు. బసాలత్ జాంగ్ మరణానంతరం 1788 లో గుంటూరు సర్కార్ ఆంగ్లేయులకు లభించింది .

41. B

Explanation : వాయిస్ ఆఫ్ ట్రూత్ - దేశి రాజు పెద బాపయ్య

కొక్కొండ వెంకటరత్నం బిరుదు - మహా మహోపాధ్యాయ.

42. C

43. A

Explanation : ఆంధ్ర పై సిపాయిల తిరుగుబాటు (1857) ప్రభావం చాలా పరిమితంగా కన్పిస్తుంది. పర్లాకిమిడి (గంజాం) ప్రాంతంలో రాధాకృష్ణ దండసేనుడు, కడపలో పీర్ సాహెబ్, ఎర్రన్న గూడెం లో కోరుకొండ సుబ్బారెడ్డి నాయకత్వంలో తిరుగుబాటు గమనించవచ్చును. విశాఖపట్నానికి మహమ్మద్ నగరం పట్టణంగా పేరు మార్చాలని డిమాండ్ చేయడం గమనించవచ్చును. జగ్గయ్యపేట లో బ్రిటీష్ ఖజానాను దోచుకోవటం గమనించవచ్చును.

44. A

Explanation : నిజాం తో 1766 లో ఒప్పందం మేరకు ఉత్తర సర్కారులు (గుంటూరు మినహా) బ్రిటీష్ ఈస్టిండియా కంపెనీ ఆధీనంలోకి వచ్చాయి. 1788 లో బసాలత్ జంగ్ మరణం తర్వాత గుంటూర్ సర్కార్ బ్రిటీష్ ఆధీనంలోకి వచ్చింది. 1800 నాటికి దత్త మండలాలు, 1801 నాటికి చిత్తూరు, నెల్లూరు లు కూడా వీరి ఆధీనంలోకి వచ్చాయి.

45. A

Explanation : మద్రాస్ రాష్ట్రం నుండి ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు సంబంధించిన బిల్లు 1953 ఆగస్టు 10 న భారత పార్లమెంట్ లో ప్రవేశపెట్టడమైంది.

46. A

Explanation : బళ్లారి జిల్లా లోని ఏ ప్రాంతాలు ఆంధ్రకు, చెందుతాయో నిర్ణయించేందుకు ఒక ప్రత్యేక కమిటీ ఏర్పడుతుందని కైలాస్ నాథ్ వాంచూ కమిటీ ప్రస్తావించింది. ఈ సిఫార్సు మేరకు L.N. మిశ్రా కమిటీ ఏర్పాటుచేయబడింది. ఈ L.N.మిశ్రా కమిటీ సిఫార్సుల మేరకు బళ్లారి జిల్లాలోని ఆలూరు, ఆదోని తాలూకా లు కర్నూల్ లోనూ రాయదుర్గం తాలూకా అనంతపురం జిల్లాలోని విలీనం చేయబడ్డాయి. ఈ తాలూకాలు కాకుండా మిగిలిన ప్రాంతం బళ్లారి ప్రాంతం మొత్తం మైసూర్ రాష్ట్రానికి చెందుతుంది.

47. B

Explanation : పద్మనాభ యుద్ధం 1794 జులై 9-10 లలో జరిగింది. ఆనంద గజపతి రాజు కొండూరు యుద్ధానంతరం క్యాన్సర్ వ్యాధితో మరణించారు. మైనర్ కుమారుడైన చిన విజయరామరాజుకు -సవతి సోదరుడు సీతారామరాజుకి మధ్య విబేదాలు వచ్చాయి. సీతారామరాజుకి ఆంగ్లేయులు మద్దతునివ్వటంతో, చిన విజయ రామరాజు బ్రిటీష్ వారితో యుద్ధ రంగంలో మరణించెను.

48. A

Explanation : గుంటూరు కరువునే మరొక పేరుతో డొక్కల కరువు, నందన కరువు అని పిలుస్తారు. 1832 - 33 లో సంభవించింది. 1832 - 33 లో గుంటూరు జనాభా 5 లక్షలు ఉంటే, అందులో 2 లక్షలు అనగా 40% మేర జనాభా మరణించినట్లు తెలుస్తుంది.

49. D

50. A

Explanation : 1892లో బ్రూస్ ఫుట్ కర్నూలు జిల్లా 'బిళ్ల సర్గం' గుహలలో పరిశోధనలు జరిపాడు. అచట ప్రధానంగా ఉత్తర ప్రాచీన శిలాయుగానికి సంబంధించిన జంతు అస్థిపంజర అవశేషాలు బయల్పడినాయి. వాటి పై పరిశోధనలు జరిపి 1914 - 16 సం.ల మధ్య నివేదిక తయారు చేశారు. ఆ నివేదిక ఆ తరువాతి పరిశోధకులకు బాగా ఉపయోగపడింది. అతడే నెల్లూరు జిల్లాలో పెన్నానదీ తీరములో పరిశోధనలు జరిపి 28 స్ఫటికరాతి పరికరాలను కొనుగొన్నాడు. అనంతపురం, కడప, ప్రకాశం జిల్లాల్లో గూడా పరిశోధనలు జరిపి ప్రాచీన శిలాయుగపు అవ శేషాలును బయల్పరిచాడు. అతనికి గుంటూరు జిల్లా వడ్డమానులో గూడా ప్రాచీన కాలపు రాతి గొడ్డలి దొరికింది.

సత్తెనపల్లి సమీపంలో గుండ్లూరు వద్ద ఈ విధంగా రాతిబండను తొలగించి తయారు చేసుకున్నారు 8 గుహ ఇల్లు, బయల్పరిచాడు.

51. D

Explanation : హిమాలయాల కంటే దక్కన్ పీఠభూమి చాలా ప్రాచీనమైంది. ఇక్కడ వాతావరణం 'మానవుడు జీవించడానికి' అనుకూలంగా ఉండటం, ఇక్కడ లభించే రాయి సులభంగా ఆయుధ పరికరాలు తయారు చేయగలిగేలా ఉండటం వంటివి గమనించవచ్చును.

52. A

Explanation : చిలక మర్తి లక్ష్మి నరసింహం - భారత ఖండంబు చక్కటి పాడియావు అను గేయం ను రచించెను

RCR R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

53. A

54. A

Explanation : తృణకంకణం, కృష్ణ కమల, స్వప్న కుమారం, ఆంధ్రా వలి, జడ కుచ్చులు - రాయప్రోలు సుబ్బారావు.

గబ్బిలం, స్వప్న వీధి, స్వీయ చరిత్ర, కాంది శీకుడు, ముంతాజ్ మహల్, ఫిరదేసి - గుర్రం జాషువా.

వేయి పడగలు, శృంగార వీధి , రామాయణ కల్పవృక్షం - విశ్వనాథ సత్యన్నారాయణ.

55. B

Explanation : సదర్ ఫౌజ్ దార్ అదాలత్ - క్రిమినల్ కేసుల పరిష్కారం

సివిల్ అదాలత్ - సివిల్ కేసులు పరిష్కారాలు

56. D

Explanation : వితంతు పునర్వివాహ సంగ్రహం - పరవస్తు వెంకట రంగాచార్యుడు రచించారు.

57. C

Explanation : 1919 మాంటెగ్ సంస్కరణల ప్రకారం 1920 లో ఎన్నికలు జరిగాయి. కాంగ్రెస్ పార్టీ ఈ ఎన్నికలను బహిష్కరించింది. జస్టిస్ పార్టీ ఈ ఎన్నికల్లో మొత్తం 98 సీట్లకు గాను 63 సీట్లు గెలుచుకుంది. C.N. మొదలియార్, T.M. నాయర్, P. త్యాగరాయ శెట్టి జస్టిస్ పార్టీ వ్యవస్థాపకులు.

58. A

Explanation : కుసుమ ధర్మన్న, కుసుమ వెంకట్రామయ్య లు నిర్వాహకులుగా, వెంకట్రామయ్య అధ్యక్షునిగా ఆది ఆంధ్ర 10వ సదస్సు జరిగింది. విద్యా, ఉపాధి, రాజకీయాలలో దళితులకు రిజర్వేషన్లు కల్పించాలని తీర్మానం చేయడమైంది .

59. B

Explanation : స్వదేశీ ఉద్యమ కాలంలో బాల భారతి సమితి ఏర్పడింది

Explanation : గంటి లక్ష్మన్న, టంగుటూరు శ్రీరాములు, కంచుమర్తి రామచంద్ర రావు, చిలుకూరి వీరభద్ర రావు సభ్యులుగా 1907 feb 11 న రాజమండ్రిలో బాలభారతి సమితి ఏర్పడింది. బిపిన్ చంద్రపాల్ పర్యటన సమావేశాన్ని రాజమండ్రిలో నిర్వహించింది.

60. D

రామరాజు మొదటగా దోపిడీ చేసిన పోలీస్ స్టేషన్ - చింతపల్లి

RCR R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

సైన్యంలో కీలకంగా ఉండే వీరయ్య దొర ,వీరయ్య దొర కోయగూడెం ప్రాంతం వాసి.

తాండవ నది సమీపంలో లో చిక్కలగడ్డ వద్ద అల్లూరి తన నివాసం ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు. బ్రిటీష్ వారి ఒత్తిడి మేరకు, చిక్కలగడ్డ నుండి నర్సీపట్నం సమీపంలోకి పైడిపుట్టకు మార్చబడింది.

61.:A

62. B

Explanation : ఆపరేషన్ బార్బోరసా పేరుతో 1941 లో రష్యాపై జర్మనీ దండెత్తింది. ఫలితంగా రష్యాను అనుసరిస్తున్న కమ్యునిస్ట్ లు, బ్రిటీష్ పక్షాన చేరి బ్రిటీష్ కు మద్దతు ప్రకటించారు.

63. D

Explanation : మునగాల రైతు సంఘం - బచ్చుల జగన్నాథ దాస్

జమీన్ రైతు సంఘం ఏర్పాటు - కోదాటి వెంకట నరసింహారావ్

కలువ కోవ సత్యాగ్రహం విజయం - నండూరి ప్రసాదరావ్ ఈ ఉద్యమం జమిందార్ కు వ్యతిరేకంగా చేపట్టాం.

బ్రహ్మయ్య అవార్డ్ 1939 లో ప్రకటించబడింది.

64. A

1) రంపా విప్లవం (1922 - 24)

2) ఆంధ్రలో సైమన్ కమీషన్ పర్యటన (1928)

3) చీరాల - పేరాల ఉద్యమం (1921 ఏప్రిల్ 25)

4) తెనాలి బాంబు కేసు (1909 ఏప్రిల్ 6)

65. C

Explanation : తెనాలి బాంబు కేసు వందేమాతర ఉద్యమ సమయంలో జరిగింది. చుక్కపల్లి రామయ్య, లక్క రాజు బసవయ్య, కాటమరాజు వెంకటరాయుడులు అరెస్ట్ గావించబడ్డారు. ఫలితంగా వీరిని విడిపించేందుకు టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులు వాదించారు.

66. A

1) ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ స్థాపన (1926 ఏప్రిల్ 26)

2) ప్రత్యేక ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ శాఖ ఏర్పాటు (1918 జనవరి 22)

R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

3) మొదటి ఆంధ్ర మహాసభ సమావేశం (1913 మే 20)

4) శ్రీ భాగ్ ఒడంబడిక (1937 నవంబర్ 16)

67. A

Explanation : కృష్ణా - పెన్నా నదులు అనుసంధానం చేసి మద్రాస్ నగరానికి మంచినీరు అందించేందుకు C.రాజగోపాలాచారి ప్రయత్నించెను. ఆంధ్రులు వ్యతిరేకించటంలో ఖోస్లా కమిటీ (water resources expert committee) ఏర్పాటు చేయబడింది.

వాంఛూ కమిటీ సిఫార్సులలో.. బళ్లారి విషయమై ప్రత్యేక కమిటీ ఏర్పాటు చేయబడుతుందని పేర్కొంది . బళ్లారి లో ఉన్న రాయదుర్గం, ఆలూరు ఆదోని లు ఆంధ్రకు చెందాలని మిగతా ప్రాంతం మైసూర్ రాష్ట్రానికి చెందాలని L.N. మిశ్రా కమిటీ సిఫార్సు చేసింది.

68. A

69. B

Explanation : సహాయ నిరాకరణోద్యమం జరుగుతున్న కాలంలో ఆంధ్రలో పెదనందిపాడు సత్యాగ్రహం, చీరాల - పేరాల ఉద్యమం, పల్నాడు పుల్లరి సత్యాగ్రహం లు జరిగాయి.

వందేమాతర ఉద్యమ కాలంలో ఆంధ్రలో రాజమండ్రి కళాశాల సంఘటన, కాకినాడ బాంబ్ కేసు కోటప్పకొండ సంఘటన, తెనాలి బాంబ్ కేసు వంటివి జరిగాయి.

R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

శాసనోల్లంఘనోద్యమ కాలంలో ఆంధ్రలో కాకినాడ బాంబు కేసు జరిగింది.

70. A

Explanation : మంత్రివర్గంలో ఆంధ్ర మరియు తెలంగాణలకు వరుసగా 60 : 40 శాతం నిష్పత్తి లో మంత్రులు ఉండాలి . 40% తెలంగాణ మంత్రులలో ఒకరు ముస్లిం మంత్రిగా ఉండాలి

71. A

Explanation : ఆంధ్ర రాష్ట్రం 1953 అక్టోబర్ 1 న కర్నూల్ రాజధానిగా ఏర్పడింది. ఫజల్ అలీ కమీషన్ లో మద్రాస్ నుండి వేరు చేసిన తెలుగు ప్రాంతాలతో రాష్ట్రం ఏర్పాటు చేయాలనే ప్రస్తావన కన్పించదు.

72. B

హయగ్రీవాచారి అధ్యక్షతన మొదటి విశాలాంధ్ర మహాసభ సమావేశంవరంగల్ లో జరిగింది.

73. A

1) అష్ట సూత్రాల పథకం అమలు (1969 ఏప్రిల్ 11)

2) 6 సూత్రాల పథకం అమలు (1973 అక్టోబర్ 1)

3) తొలిసారిగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో శాసనమండలి ఏర్పాటు (1957)

4) శ్రీకృష్ణ కమిటీ నియామకం (2010 ఫిబ్రవరి 3)

74. A

Explanation : ఆంధ్ర pcc కార్యదర్శి కళా వెంకట్రారావ్ దీనిని రూపొందించారు. పట్టాభి సీతారామయ్య సూచనల మేరకు విధివిధానాలను ఈ సర్క్యులర్ లో రూపొందించారు.

75. B

Explanation : కొల్లాయి గట్టి తేనేమి.....- బసవరాజు అప్పారావు

చెయ్యెత్తి జై కొట్టు తెలుగోడా.........- వేములపల్లి శ్రీకృష్ణ

Polity

76. D

డిసెంబర్ 9 1946 న రాజ్యాంగ నిర్మాణ సభ మొదటి సమావేశం ప్రారంభమైంది. సమావేశానికి 27 25 మంది మాత్రమే హాజరయ్యారు. ఈ ఈ సమావేశాన్ని ముస్లిం లీగ్ బహిష్కరించింది. వయసులో పెద్దవాడైన సచ్చిదానంద సిన్హాను ఫ్రెంచ్ సాంప్రదాయం ప్రకారం తాత్కాలిక అధ్యక్షుడిగా ఎన్నుకున్నారు.1946 డిసెంబర్ 11 డాక్టర్ రాజేంద్ర ప్రసాద్ ను శాశ్వత ఛైర్మన్ గా ఎన్నికయ్యారు.

77. B

ఆర్థిక అత్యవసర పరిస్థితి యొక్క ప్రభావాలు:

· కేంద్రంలో కార్యనిర్వాహక అధికారం తమ ఆదేశాలతో ఆర్థిక యాజమాన్య నియమాలను పాటించాలని ఏ రాష్ట్రానికి అయినా ఆదేశాలు జారీ చేయవచ్చు

· రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కింద పని చేస్తున్న అన్ని తరగతులు ఉద్యోగుల జీతభత్యాలు తగ్గించే విధంగా రాష్ట్రాలకు సూచనలు ఇవ్వచ్చు.

· రాష్ట్ర శాసనసభ చేత ఆమోదించబడిన అన్ని ఆర్థిక బిల్లులు రాష్ట్రపతి అనుమతి కోసం రిజర్వ్ చేయొచ్చు.

- రాష్ట్రపతి కేంద్ర ప్రభుత్వంలో పనిచేస్తున్న అన్ని తరగతులు అధికారులు మరియు సుప్రీంకోర్టు, హైకోర్టుల న్యాయమూర్తుల జీతభత్యాలు తగ్గించే విధంగా ఆదేశాలు జారీ చేయవచ్చు

78. B

బెనెగల్ నర్సింగ్ రావు (B.N రావు) రాజ్యాంగంలోని అధికారులకు ఆదేశిక సూత్రాలు నీతి బోధనలు చేయడానికి ఉద్దేశించబడ్డాయి అని వివరించారు.ఆదేశిక సూత్రాలు విద్యాపరమైన విలువను నిర్దేశిస్తాయి.బెనెగల్ నర్సింగ్ రావు రాజ్యాంగ సభకు రాజ్యాంగ సలహాదారుడు.

79. A

సభా వ్యవహారాల కమిటీ (Business advisory committee): సభా కార్యకలాపాలు, సమయ పట్టికను క్రమబద్ధం చేయడానికి లోక్‌సభ, రాజ్యసభలకు వేర్వేరుగా సభా వ్యవహారాల కమిటీలు ఉంటాయి. ఈ కమిటీలకు సభాధ్యక్షులే అధ్యక్షులుగా వ్యవహరిస్తారు. లోక్‌సభ వ్యవహారాల కమిటీలో స్పీకర్ సహా 15 మంది సభ్యులు ఉంటారు. రాజ్యసభ వ్యవహారాల కమిటీలో ఛైర్మన్ సహా 11 మంది సభ్యులు ఉంటారు. సభ్యులుగా అన్ని పార్టీలకు చెందిన సభా నాయకులను ఎంపిక చేస్తారు. సభా వ్యవహారాలను నియమ నిబంధనలకు అనుగుణంగా నిర్వహించేందుకు అవసరమైన సూచనలు అందిస్తూ, దానికి సరైన చర్యలు చేపట్టడమే ఈ కమిటీల విధి.

80. D

డాక్టర్ రాజేంద్ర ప్రసాద్ 1946 డిసెంబర్ 11 న అసెంబ్లీ శాశ్వత అధ్యక్షునిగా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికయ్యారు.

· ఆశయాల తీర్మానంను జనవరి 22, 1947న జవహర్ లాల్ నెహ్రూ సభలో ప్రవేశపెట్టారు.

· జాతీయ జెండాను జులై 22, 1947న ఆమోదించారు.

· మే, 1949లో కామన్వెల్త్‌లో భారతదేశం యొక్క సభ్యత్వం యొక్క ధృవీకరణ జరిగింది.

· జనవరి 24 1950న డాక్టర్ రాజేంద్రప్రసాద్ ను మొట్టమొదటి రాష్ట్రపతిగా ఎన్నుకోబడింది.

R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

81. B

న్యాయశాఖ క్రియాశీలత అనేది న్యాయసమీక్ష అధికారంలో అంతర్భాగం. న్యాయశాఖ క్రియశీలత అంటే న్యాయవ్యవస్థ తన అధికార విధులను మరింత చొరవగా, క్రియాశీలకంగా, ఉదారంగా వినియోగించడం. న్యాయాన్ని ప్రజలకు అందించే క్రమంలో అనేక నూతన పద్ధతులను, ప్రక్రియలను వినియోగించి సమన్యాయ పాలనకు అవసరమైన అన్ని చర్యలను చేపడుతుంది. సామాజిక హక్కులను రక్షిస్తూ సామాన్య ప్రజలకు న్యాయం అందుబాటులోకి తేవడానికి అమెరికాలో ఉద్భవించిన ప్రజాప్రయోజన వ్యాజ్యాలు ఆస్ట్రేలియాలో మరింత ప్రజామోదం పొందాయి. ఇవి జస్టిస్ పీఎన్ భగవతి (1985), జస్టిస్ వీఆర్ కృష్ణయ్యర్, జస్టిస్ చంద్రచూడ్‌ల హయాంలో విస్తృతంగా వాడుకలోకి వచ్చాయి.

భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 ,131 ,132 ,133 ,134 ,135 ,246,256 ప్రకారం సుప్రీంకోర్టు న్యాయ సమీక్ష అధికారాన్ని కలిగి ఉంది

82. A

73వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా పంచాయతీ సంస్థలకు రాజ్యాంగ ప్రతిపత్తి కల్పించారు. IXవ భాగంలో 243, 243 'A 'నుంచి 243 'O 'వరకు పంచాయతీ నిర్మాణానికి సంబంధించిన సమగ్ర వివరణను పొందుపర్చారు. అలాగే 11వ షెడ్యూల్‌లో పంచాయతీలు నిర్వర్తించాల్సిన 29 విధులను కూడా చేర్చారు.

రాష్ట్ర శాసనసభ నిర్ణయించిన మేరకు ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీలకు వారి జనాభా మేరకు రిజర్వేషన్లు ఉంటాయి. మొత్తం స్థానాల్లో 1/3 వంతు స్థానాలు మహిళలకు కేటాయిస్తారు. ఇందులో ఎస్సీ, ఎస్టీలకు కేటగిరీ వారీగా 1/3 వంతు స్థానాలు రిజర్వు చేశారు.రాష్ట్రాలు అవసరమైతే, ఇతర వెనుకబడిన తరగతుల (OBCలు) కోసం కూడా రిజర్వేషన్లు కల్పించవచ్చు.

రాష్ట్రంలో పంచాయతీ ఎన్నికల నిర్వహణ, పర్యవేక్షణ, ఓటర్ల జాబితా వంటి అంశాలను స్వేచ్ఛగా, స్వతంత్రంగా నిర్వహించడానికి రాజ్యాంగ ప్రతిపత్తి గల రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘాన్ని గవర్నర్ నియమిస్తారు.

11వ షెడ్యూల్‌లో పంచాయతీలు నిర్వర్తించాల్సిన 29 విధులను కూడా చేర్చారు. ఈ విధులను పంచాయతీరాజ్ సంస్థలకు బదిలీ చేయాలి. ఈ విధులను ఎక్కువగా స్థానిక స్థాయిలో అభివృద్ధి మరియు సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు అనుసంధానించబడ్డాయి. ఈ విధుల యొక్క వాస్తవ బదిలీ రాష్ట్ర చట్టంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఈ ఇరవై-తొమ్మిది విధులలో ఎన్ని స్థానిక సంస్థలకు బదిలీ చేయాలో ప్రతి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయిస్తుంది.

పంచాయితీలు నిర్వర్తించవలసిన విధులను రాజ్యాంగంలో 11వ షెడ్యూల్లో పొందుపరిచారు. మొత్తం 29 విధులున్నాయి.

11వ షెడ్యూల్లో పేర్కొనబడిన పంచాయితీల విధులు:

1. వ్యవసాయం, వ్యవసాయ విస్తరణ

2. భూసంస్కరణలు, పరిరక్షణ

3. చిన్నతరహా సాగునీటి పథకాలు, నీటి పరిరక్షణ

4. పశువుల సంరక్షణ, పాల ఉత్పత్తులు, కోళ్ళ పరిశ్రమ

5.చేపలు

6. సామాజిక అడవులు, వన సంరక్షణ

7. చిన్న తరహా అటవీ ఉత్పత్తులు

8. చిన్న తరహా పరిశ్రమలు, ఆహార ఉత్పత్తి పరిశ్రమలు

9.గ్రామీణ విద్యుదీకరణ, విద్యుత్ పంపిణీ.

83. C

ఎలక్టోరల్ బాండ్స్:

ఎలక్టోరల్ బాండ్ అంటే కరెన్సీ నోటులా రాయబడిన ఒక బాండ్. వ్యక్తులు, సంస్థలు, సంస్థల తరపున రాజకీయ పార్టీలకు విరాళాలు ఇవ్వడానికి ఈ బాండ్లను ఉపయోగించవచ్చు. మొదటి దశలో ఎలక్టోరల్ బాండ్ల విక్రయం 2018 మార్చి 1 నుంచి 10 వరకు జరిగింది.

ఎలక్టోరల్ బాండ్ల ముఖ్యాంశాలు:

1. ఎలక్టోరల్ బాండ్లను రూ. 1000, రూ. 10,000 రూ. 1 లక్ష, రూ. 1 కోటి గుణిజాలలో కొనుగోలు చేయవచ్చు.
2. ఈ బాండ్లు దేశవ్యాప్తంగా ఎంపిక చేసిన SBI శాఖలలో అందుబాటులో ఉంటాయి.
3. ఎలక్టోరల్ బాండ్లను KYC ధృవీకరించిన ఖాతాదారులు మాత్రమే కొనుగోలు చేయవచ్చు.
4. బాండ్ కొనుగోలు చేసిన తేదీ నుంచి 15 రోజులలోపు కంట్రిబ్యూటర్లు ఈ బాండ్లను తమకు నచ్చిన పార్టీకి అందించాలి.
5. రాజకీయ పార్టీ ఈ బాండ్‌ను బ్యాంకులో ధృవీకరించబడిన ఖాతా ద్వారా నగదు చేస్తుంది.
6. బాండ్‌పై దాత పేరు ఉండదు దాని వివరాలు బ్యాంకు వద్ద మాత్రమే ఉంటాయి.
7. ఈ బాండ్లపై బ్యాంకు ఎలాంటి వడ్డీని చెల్లించదు.
8. కేంద్ర ప్రభుత్వ సూచనల మేరకు ప్రతి త్రైమాసికం ప్రారంభంలో 10 రోజుల పాటు బాండ్లను కొనుగోలు చేయవచ్చు.
9. ఎలక్టోరల్ బాండ్లను జనవరి, ఏప్రిల్, జులై, అక్టోబర్ మొదటి 10 రోజులలో కొనుగోలు చేయవచ్చు.

ఈ ఎన్నికల బాండ్ల పథకం కింద చేసే విరాళాలు జమ చేసే వారికి పూర్తిగా పన్ను మినహాయింపు ఉంటుంది. విరాళాలు ఇచ్చే వారి వివరాల్ని బ్యాంకులు, రాజకీయ పార్టీలు రహస్యంగా ఉంచుతాయి. ఒక వ్యక్తి లేదా సంస్థ ఎలాంటి పరిమితి లేకుండా ఎన్ని బాండ్లు అయినా కొనుగోలు చేసే వెసులుబాటు ఉంటుంది.

R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

ఎలక్టోరల్ బాండ్లు రూ.1000, రూ.10 వేలు, రూ.1 లక్ష, రూ. 1 కోటి రూపంలో ఉంటాయి. ఈ ఎలక్టోరల్ బాండ్లు దేశవ్యాప్తంగా ఎంపిక చేసిన స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా శాఖల్లో మాత్రమే అందుబాటులో ఉంటాయి. ఇక ఎలక్టోరల్ బాండ్లను కేవైసీ ధృవీకరించిన ఖాతాదారులకు మాత్రమే కొనుగోలు చేసే అవకాశాన్ని కల్పించారు. ఈ ఎన్నికల బాండ్లను కొనుగోలు చేసిన తేదీ నుంచి 15 రోజులలోపు ఖాతాదారులు వాటిని తమకు నచ్చిన పార్టీకి అందజేయాల్సి ఉంటుంది. అయితే ఈ ఎన్నికల బాండ్లపై ఎవరు కొనుగోలు చేశారనేది మాత్రం ఉండదు. ఆ వివరాలన్నీ బ్యాంకు వద్ద సీక్రెట్‌గా ఉంటాయి.

ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం 1951లోని సెక్షన్ 29A కింద రిజిస్టర్ చేయబడిన రాజకీయ పార్టీలు మాత్రమే ఈ ఎలక్టోరల్ బాండ్లను స్వీకరించేందుకు అర్హత ఉంటుంది.

84. C

అటవీ సంరక్షణలో రాష్ట్రాల పనితీరును మూల్యాంకనం చేయడం ఆర్థిక సంఘం పాత్రలో కీలకమైన అంశం. ఆర్థిక సంఘం తరచుగా అటవీ విస్తీర్ణం, అటవీ నాణ్యత మరియు పరిరక్షణ ప్రణాళికల అమలు వంటి నిర్దిష్ట పనితీరు సూచికలకు మంజూరు చేయాల్సిన కేటాయింపులకు అనుసంధానం చేస్తుంది. ఆర్థిక సంఘం స్థిరమైన అటవీ నిర్వహణ పద్ధతులకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడానికి మరియు కేటాయించిన నిధులను సమర్థవంతంగా రాష్ట్రాలు వినియోగించడానికి ప్రోత్సహిస్తుంది.

85. B

ఆర్టికల్ 243M రాజ్యాంగంలోని పార్ట్ IX (పంచాయతీ రాజ్ నిబంధన) నుండి ఐదవ షెడ్యూల్ ప్రాంతాలను మినహాయించింది. కానీ రాజ్యాంగానికి సవరణగా పరిగణించకుండా చట్టం ద్వారా షెడ్యూల్డ్ మరియు గిరిజన ప్రాంతాలకు నిబంధనలను విస్తరించడానికి పార్లమెంటుకు అధికారం ఉంది. దిలీప్ సింగ్ భూరియా కమిటీ సిఫార్సుల ఆధారంగా గిరిజన సాధికారత కోసం మరియు వారిని అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావడానికి 1996లో PESA చట్టంని తీసుకోరావడమైంది.

PESA చట్టాన్ని 'రాజ్యాంగంలోని రాజ్యాంగం 'అని పిలుస్తారు, ఎందుకంటే ఇది రాజ్యాంగంలోని IX భాగాన్ని కొన్ని సవరణలు మరియు మినహాయింపులతో ఆర్టికల్ 244లోని క్లాజ్ (1) ప్రకారం 10 రాష్ట్రాలలోని ఐదవ షెడ్యూల్ ప్రాంతాలకు విస్తరించింది.

· ఆరవ షెడ్యూల్ ప్రాంతాలలో (స్వయంప్రతిపత్తి గల మండలిలు ఉన్న చోట) చాలా ఈశాన్య రాష్ట్రాలు PESA పరిధిలోకి రావు, ఎందుకంటే ఈ రాష్ట్రాలు పాలన కోసం వారి స్వంత స్వయంప్రతిపత్తి కౌన్సిల్‌లను కలిగి ఉన్నాయి.

· 10 రాష్ట్రాలు: ఆంధ్రప్రదేశ్, ఛత్తీస్‌గఢ్, గుజరాత్, హిమాచల్ ప్రదేశ్, జార్ఖండ్, మధ్యప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, ఒరిస్సా, రాజస్థాన్ మరియు తెలంగాణ.

· స్థానిక స్వపరిపాలన మరియు భాగస్వామ్య ప్రజాస్వామ్య సంస్థలను ప్రోత్సహించడం, ఐదవ షెడ్యూల్ ప్రాంతాలకు సంబంధించిన అన్ని రాష్ట్ర పంచాయతీరాజ్ చట్టాలు క్రింది ముఖ్యమైన లక్షణాలను కలిగి ఉన్నాయి:

· షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల్లోని పంచాయతీలపై రాష్ట్ర శాసనసభ ఆచారల చట్టం సామాజిక మరియు మతపరమైన పద్ధతులు మరియు కమ్యూనిటీ వనరుల సంప్రదాయ నిర్వహణ పద్ధతులకు అనుగుణంగా ఉంటుంది.

· ప్రతి గ్రామం గ్రామ స్థాయిలో పంచాయితీకి సంబంధించిన ఓటర్ల జాబితాలో చేర్చబడిన వ్యక్తులతో కూడిన ప్రత్యేక గ్రామసభను కలిగి ఉంటుంది.

· ప్రతి గ్రామసభ ప్రజల సంప్రదాయాలు మరియు ఆచారాలను, వారి సాంస్కృతిక గుర్తింపును, సమాజ వనరులు మరియు వివాద పరిష్కారం యొక్క ఆచార పద్ధతిని రక్షించడం మరియు సంరక్షించడం కలిగి ఉంటుంది.

86. B

బల్వంత్ రాయ్ మెహతా కమిటీ 1957

కమ్యూనిటీ డెవలప్‌మెంట్ ప్రోగ్రామ్ (1952) మరియు నేషనల్ ఎక్స్‌టెన్షన్ సర్వీస్ (1953) పనితీరును పరిశీలించడానికి నియమించడం అయింది.ఈ కమిటీ పరోక్ష ఎన్నికల పరికరం ద్వారా వాస్తవానికి అనుసంధానించబడిన మూడంచెల పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయడం.

గ్రామ పంచాయతీ – నేరుగా ఎన్నికైన ప్రతినిధులతో ఏర్పాటు చేయబడింది.

జిల్లా పరిషత్ ఛైర్మన్ – జిల్లా కలెక్టర్ నియమించడం

అశోక్ మెహతా కమిటీ 1977 పంచాయతీరాజ్ మూడంచెల వ్యవస్థను రెండంచెల వ్యవస్థతో భర్తీ చేయాలి – జిల్లా పరిషత్ మరియు మండల పంచాయతీ (మొత్తం 15,000 నుండి 20,000 జనాభా ఉన్న గ్రామాల సమూహంతో కూడినది). వికేంద్రీకరణ కింద జిల్లా మొదటి స్థానం రాష్ట్ర స్థాయి కంటే తక్కువ ప్రజాదరణ పొందిన పర్యవేక్షణ.

G V K రావు కమిటీ 1985 – ప్రస్తుతం ఉన్న "గ్రామీణ అభివృద్ధి మరియు పేదరిక నిర్మూలన కార్యక్రమాల కోసం పరిపాలనా ఏర్పాట్లు" సమీక్షించడానికి కమిటీ. ప్రజాస్వామిక వికేంద్రీకరణ పథకంలో జిల్లా పరిషత్ (జిల్లా స్థాయి సంస్థ) కీలకమైన ప్రాముఖ్యతను కలిగి ఉండాలి.

L M సింఘ్వీ కమిటీ 1986 -కమిటీ 'ప్రజాస్వామ్యం మరియు అభివృద్ధి కోసం పంచాయతీ రాజ్ సంస్థల పునరుజ్జీవనం'పై ఒక కాన్సెప్ట్ పేపర్‌ను సిద్ధం చేసింది. భారత రాజ్యాంగంలో కొత్త అధ్యాయంతో పాటు PRIకి రాజ్యాంగపరమైన గుర్తింపు ఇవ్వాలని పేర్కొంది.

87. D

రాజ్యాంగం కేంద్రంలోనే కాకుండా రాష్ట్రాల్లో కూడా పార్లమెంటరీ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసింది. భారతదేశంలో పార్లమెంటరీ ప్రభుత్వం యొక్క లక్షణాలు: (a) నామమాత్ర మరియు నిజమైన కార్యనిర్వాహకుల నేతలు; (బి) మెజారిటీ పార్టీ పాలన, (సి) శాసనసభకు కార్యనిర్వాహక సంఘం యొక్క సమిష్టి బాధ్యత, (డి) శాసనసభలో మంత్రుల సభ్యత్వం, (ఇ) ప్రధాన మంత్రి లేదా ముఖ్యమంత్రి నాయకత్వం, (ఎఫ్) దిగువ స్థాయిని రద్దు చేయడం సభ (లోక్ సభ లేదా అసెంబ్లీ).

R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

88. B

భారత రాజ్యాంగంలోని నిబంధనలు ఇతర దేశాల రాజ్యాంగం ఎక్కువగా స్వీకరించింది. భారత రాజ్యాంగ పరిషత్‌లో బ్రిటీష్ నిర్వాహకులు మరియు రాచరిక రాష్ట్రాల సభ్యులు మాత్రమే ఉన్నట్లయితే, రాజ్యాంగాన్ని న్యాయబద్ధంగా మరియు ప్రజాస్వామ్యంగా రూపొందించడాన్ని మనం గుర్తించలేము.

ప్రజాస్వామ్యాలు దాని సమాఖ్య వ్యవస్థలో ఎక్కువ లేదా తక్కువ అధికారాన్ని కలిగి ఉండాలని నిర్ణయించుకోవచ్చు. ఇది రాజకీయ నిర్మాణానికి సంబంధించిన విషయం మాత్రమే. ప్రజాస్వామ్యం లౌకిక ఆలోచనలపై ఉండాల్సిన అవసరం లేదు ఉదాహరణకు పాకిస్థాన్.

89. B

MPLAD అనగా MP స్థానిక ప్రాంత అభివృద్ధి పథకం అనేది కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకం. ఈ పథకం కింద, మొత్తం మొత్తాన్ని భారత ప్రభుత్వం అందజేస్తుంది. నిజానికి ఈ పథకం ఉద్దేశం ఎంపీలకు తమ నియోజకవర్గాల అభివృద్ధికి కొంత మొత్తాన్ని వెచ్చించే హక్కు కల్పించడమే. ఇందులో నీరు, విద్య, ఆరోగ్యం, పారిశుద్ధ్యం, రోడ్లు వంటి అనేక అభివృద్ధి పనులు ఉన్నాయి. ఈ పథకం కింద, MP తన ప్రాంతానికి MPLADS మొత్తం ఒక సంవత్సరంలో 5 కోట్లు. కానీ ఈ మొత్తాన్ని రెండు విడతలుగా రూ.2.5 కోట్లు విడుదల చేస్తున్నారు. ఈ పథకం కింద, ఎంపీలు తమ ప్రాంతంలో ఏడాదిలో రూ. 5 కోట్ల విలువైన అభివృద్ధి పనులను ఆమోదించవచ్చు.

ఈ పథకం కింద, ఎంపీలు నేరుగా ఎలాంటి మొత్తాన్ని పొందరు. MPLADS పథకం కాలానుగుణంగా సవరించబడే మార్గదర్శకాలచే నిర్వహించబడుతుంది. MPLADS కింద, ప్రభుత్వం ఈ మొత్తాన్ని స్థానిక అధికారులకు విడుదల చేయడంతో ఈ ప్రక్రియ ప్రారంభమవుతుంది. అనగా పనులను నోడల్ జిల్లా అధికార సంస్థకు సిఫార్సు చేస్తుంది.

MPLAD పథకం కింద పార్లమెంటు సభ్యుల (MPలు) కోసం e-SAKSHI మొబైల్ అప్లికేషన్‌ను ప్రారంభించడం వలన అనేక ప్రయోజనాలు లభిస్తాయి, వారు తమ నియోజకవర్గాలలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలతో నిమగ్నమై మరియు నిర్వహించే విధానంలో విప్లవాత్మక మార్పులు వస్తాయి. మొబైల్ యాప్ సౌలభ్యం మరియు యాక్సెసిబిలిటీని అందిస్తుంది.

90. D

జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ ప్రధానమంత్రిగా ఉన్న సమయంలో 1951లో 1వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం ద్వారా తొమ్మిదవ షెడ్యూల్ చేర్చడమైంది.

1951 నాటి 1వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం యొక్క లక్షణాలు : 1. ఇది ఎస్టేట్‌ల స్వాధీనానికి సంబంధించిన చట్టాల ఆదా కోసం అందించబడింది(ఆర్టికల్ 31A).

2. ఇది సామాజికంగా మరియు ఆర్థికంగా వెనుకబడిన తరగతుల అభ్యున్నతి కోసం ప్రత్యేక కేటాయింపులు చేయడానికి రాష్ట్రానికి అధికారం ఇచ్చింది (ఆర్టికల్ 15).

3. న్యాయ సమీక్ష నుండి దానిలో చేర్చబడిన భూ సంస్కరణలు మరియు ఇతర చట్టాలను రక్షించడానికి ఇది తొమ్మిదవ షెడ్యూల్‌ను జోడించింది.

91. D

భారతదేశంలోని విద్యా సంస్థల సందర్భంలో "మైనారిటీ లక్షణం" అనే పదం మైనారిటీ వర్గాల విద్యార్థుల సంఖ్యను సూచించదు. కానీ ఇది భారత రాజ్యాంగంలో నిర్వచించినట్లుగా, మతపరమైన లేదా భాషాపరమైన మైనారిటీ సంఘంచే స్థాపించబడిన మరియు నిర్వహించబడిన సంస్థ యొక్క స్థితిని సూచిస్తుంది. ఇది భాషా లేదా మతపరమైన మైనారిటీలకు చెందిన సంస్థల యొక్క ప్రత్యేక సాంస్కృతిక మరియు విద్యా గుర్తింపుకు సంబంధించినది.

భారత రాజ్యాంగం ప్రకారం విద్యా సంస్థలకు మైనారిటీ క్యారెక్టర్ హోదా కల్పించడం ప్రాథమిక లక్ష్యం.అంతేకానీ అన్ని వర్గాలకు సమాన ప్రాతినిధ్యం కల్పించడం కాదు.

ఇది మైనారిటీల ప్రత్యేక భాష, లిపి లేదా సంస్కృతిని సంరక్షించడం మరియు ప్రోత్సహించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

ఒక కళాశాలకు మైనారిటీ క్యారెక్టర్ హోదా లభించినట్లయితే, ఈ స్థితిని నిర్ణయించే మరియు సంరక్షించే బాధ్యత సాధారణంగా జాతీయ మైనారిటీల కమిషన్‌పై ఉంటుంది కానీ యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్ (UGC)కి కాదు.

92. D

రాజ్యాంగంలోని 110 ప్రకరణ ద్రవ్య బిల్లు గురించి తెలుపుతుంది. ద్రవ్య బిల్లులో క్రింది అంశాలను పరిగణించవచ్చును.

· పన్నును విధించడం రద్దు చేయటం తగ్గించటము మరియు క్రమబద్ధీకరించడం.

· కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసిన రుణాలను క్రమబద్ధీకరించడం

· భారత ప్రభుత్వ సంచిత నిధిని మరియు భారత ప్రభుత్వ ఆగంతక నిధిని సంరక్షించడం సొమ్మును జమ చేయటం లేదా తీసుకోవడం చేయడం.

· భారత ప్రభుత్వ సంచిత నిధి నుండి ధనంను సముచితంగా వినియోగించడం.

· భారత సంచిత నిధి నుండి ఖర్చు చేసిన విషయాలను ప్రకటించడం లేదా ఆ ఖర్చు యొక్క డబ్బుని పెంచడం.

· భారత ప్రభుత్వ సంచిత నిధి లేదా భారత ప్రభుత్వ ఖాతా నుండి ధనమును స్వీకరించడం.

ఈ క్రింది అంశాలు ద్రవ్య బిల్లులో ఉంటే వాటిని ద్రవ్య బిల్లుగా పరిగణించరు .

· జరిమానాలు లేదా ఇతర ధన సంబంధమైన పెనాల్టీలు

· లైసెన్స్ ఫీజు లేదా దాని సేవ కొరకై ఫీజును చెల్లించడం

· స్థానిక సంస్థలచే పన్నును విధించడం, రద్దు చేయడం, తీసివేయడం,మార్చడం లేదా క్రమబద్ధీకరించడం

R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

93. D

ఒక రాష్ట్రంలో రాజ్యాంగబద్ధంగా పరిపాలన నిర్వహించడంలో సంబంధిత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం విఫలమైందని గవర్నర్ ఇచ్చే నివేదిక ఆధారంగా రాష్ట్రపతి ఆర్టికల్ 356ను విధిస్తారు. లేదా ఆర్టికల్ 365 ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వం జారీచేసిన పరిపాలనా పరమైన ఆదేశాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ధిక్కరించినప్పుడు, ప్రధాని నాయకత్వంలోని కేంద్ర కేబినెట్ సిఫార్సుల మేరకు రాష్ట్రపతి ఆర్టికల్ 356ను ప్రయోగించి సంబంధిత రాష్ట్రంలో రాష్ట్రపతి పాలనను విధిస్తారు.

ఆర్టికల్ 356 ప్రకారం రాష్ట్రపతి ప్రకటన సంపూర్ణమైనది కాదని, రాష్ట్రపతికి ఆర్టికల్ 356 ద్వారా అందించబడిన అధికారం షరతులతో కూడిన అధికారమని S.R.బొమ్మై vs యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా కేసులో సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది. రాష్ట్రపతి ప్రకటన న్యాయ సమీక్ష నుండి మినహాయించబడదని సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది.

రాష్ట్రపతి పాలన ప్రకటనను రాష్ట్రపతి తదుపరి ప్రకటన ద్వారా ఎప్పుడైనా రద్దు చేయవచ్చు. అలాంటి ప్రకటనకు పార్లమెంటు ఆమోదం అవసరం లేదు. ఆర్టికల్ 356 1954లో మొదటిసారి పాటియాలా మరియు తూర్పు పంజాబ్ స్టేట్స్ యూనియన్ (PEPSU)లో ఉపయోగించబడింది.

31 జులై 1959న ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా ఎన్నికైన కేరళ కమ్యూనిస్ట్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని విమోచన సమర సమయంలో రద్దు చేసేందుకు ఉపయోగించబడింది.

94. C

రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 75 ప్రకారం ప్రధానమంత్రిని రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు మరియు ఇతర మంత్రులను ప్రధానమంత్రి సలహా మేరకు రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు.

రాష్ట్రపతి అభీష్టం మేరకు మంత్రులు పదవిలో ఉంటారు. రాష్ట్రపతి ఆమోదం పొందే సమయంలో మంత్రులు పదవీ బాధ్యతలు నిర్వహిస్తున్నందున వారు శాసనసభ విశ్వాసాన్ని కలిగి ఉన్నప్పటికీ వారు తొలగించబడతారు.

95. D

ఇండియన్ ఇండియన్ పార్లమెంటరీ గ్రూప్

ఇండియన్ 1949లో రాజ్యాంగ పరిషత్ తీర్మానం మేరకు ఒక స్వతంత్ర సంస్థగా ఏర్పాటు చేశారు పార్లమెంట్ సభ్యులందరికీ సభ్యత్వం ఉంటుంది మరియు మాజీ సభ్యులు అనుబంధ సభ్యులుగా ఉండవచ్చు. లోక్ సభ స్పీకర్ అధ్యక్షులుగా ఉంటారు

ఈ గ్రూప్ లక్ష్యాలు

· భారత పార్లమెంట్ సభ్యుల మధ్య వ్యక్తిగత సంబంధాలు మెరుగుపరచడం

· పార్లమెంటు ముందుకు రాబోయే ప్రజా ప్రాముఖ్య ప్రశ్నలు సెమినార్లు చర్చలు మరియు అవగాహన కార్యక్రమాలను నిర్వహించడం . గ్రూపు సభ్యులకు అవసరమైన సమాచారాన్ని ప్రచురణల రూపంలో అందించడం.

· సభ్యులతో సందర్శన యాత్రలు నిర్వహించడం.

· భారత పార్లమెంటుకు ప్రపంచంలోని వివిధ పార్లమెంటు సంతానంగా వ్యవహరిస్తుంది.

· గ్రూపు తరపున భారతదేశానికి వచ్చిన వివిధ దేశాల నేతల ఇతర ప్రముకుల ప్రసంగాలను ఏర్పాటు చేయడం

• ఐపియుకు నేషనల్ గ్రూపుగా , అలాగే సి పి ఏ కు ప్రధాన శాఖ గా పని చేస్తుంది.

96. B

షెడ్యూల్1 :రాష్ట్రాలు,కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాల పేర్లను తెలియజేస్తుంది

షెడ్యూల్ 2:రాజ్యాంగ పదవుల్లో ఉండే వారి యొక్క జీతభత్యాల గురించి తెలియజేస్తుంది

షెడ్యూల్ 3 :పార్లమెంటు సభ్యులు, రాష్ట్ర శాసనసభ్యులు, సుప్రీం కోర్టు హైకోర్టు జడ్జిలు మొదలైన వారి యొక్క పదవీ ప్రమాణ స్వీకార పద్ధతులకు గురించి తెలియజేస్తుంది.

RCR R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

షెడ్యూల్ 4: రాజ్యసభలో రాష్ట్రాలకు సీట్లు కేటాయింపు

షెడ్యూల్ 8: రాజ్యాంగంలో భాషల గురించి తెలియజేస్తుంది ప్రస్తుతం 22 భాషలు ఉన్నాయి

షెడ్యూల్ 9 :భూ పరిమిత చట్టాలు జమీందారు వ్యవస్థ రద్దు వంటి విషయాలను తెలియజేస్తుంది

97. D

ప్రధానమంత్రి స్వానిధి యోజనను కేంద్రంలోని నరేంద్ర మోదీ ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది. దీని లక్ష్యం రోడ్ల పక్కన, వీధుల వెంబడి తమ దుకాణాలను ఏర్పాటు చేసుకునే వారికి సహాయం అందించడం . వీధి వ్యాపారులకు ప్రధానమంత్రి స్వానిధి యోజన కింద రూ.50 వేల వరకు రుణాలు అందజేస్తారు. ఈ రుణం కోసం ఎలాంటి గ్యారంటీ అడగరు. అంటే వీధి వ్యాపారులు ఏమీ తాకట్టు పెట్టాల్సిన అవసరం లేదు. ఈ పథకం కింద మూడు దశల్లో రుణం ఇవ్వడం జరుగుతుంది. మొదటి దశలో రూ.10,000 ఇస్తారు. దీన్ని 12 నెలల్లో తిరిగి చెల్లించాలి. ఈ రుణాన్ని తిరిగి చెల్లిస్తే, రెట్టింపు రుణం అంటే రూ. 20 వేలు మంజూరు చేస్తారు. దీని తర్వాత మూడోసారి రూ.50 వేల వరకు రుణం తీసుకోవచ్చు.

వీధి వ్యాపారుల (జీవనోపాధి మరియు వీధి విక్రయాల నియంత్రణ) చట్టం, 2014 ప్రకారం నియమాలు మరియు పథకాలను గుర్తించిన రాష్ట్రాలు మరియు కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల నుండి లబ్ధిదారులకు మాత్రమే ఈ పథకం అందుబాటులో ఉంటుంది.

98. B

భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 80 రాజ్యసభ నిర్మాణం గురించి తెలియజేస్తుంది.రాజ్యసభ సభ్యులను రాష్ట్ర విధాన సభలకు ఎన్నికైన సభ్యులు ఎన్నుకుంటారు.

రాజ్యాంగంలో రాజ్యసభ రాజ్యసభ సభ్యుల యొక్క పదవీ కాలాన్ని పేర్కొనలేదు.పదవి కాలాన్ని పార్లమెంట్ నిర్ణయిస్తుంది.ఆర్ పి ఏ చట్టం 1951 లో రాజ్యసభ సభ్యుల పదవికాలాన్ని ఆరు సంవత్సరాలు పేర్కొనబడింది.

రాజ్యసభ పదవీ విరమణ చేసే సభ్యులు తిరిగి ఎన్నిసార్లు అయినా ఎన్నికకు మరియు నామినేషన్ వేయడానికి అర్హులు.

99. B

ప్రామిసరీ ఎస్టోపెల్ యొక్క సిద్ధాంతం :

ఇది కాంట్రాక్ట్ చట్టంలోని ఒక సిద్ధాంతం, ఇది కాంట్రాక్ట్‌గా అమలు చేసినా చేయకపోయినా వాగ్దానాన్ని అమలు చేస్తుంది. ప్రామిసర్‌కు వ్యతిరేకంగా వాగ్దానం చేసిన లేదా బాధిత పక్షం యొక్క హక్కులను రక్షించడానికి ఈ సిద్ధాంతం ప్రయత్నిస్తుంది.

100. D

బిల్లును గవర్నర్ రాష్ట్రపతి ఆమోదం కోసం నిలుపుదల చేసినప్పుడు రాష్ట్రపతి ఆ బిల్లును ఆమోదించవచ్చు లేదా తిరస్కరించవచ్చు లేదా బిల్లును పునర్ పరిశీలన నిమిత్తం రాష్ట్ర శాసనసభలకు పంపవచ్చు.

బిల్లును రాష్ట్రపతి ఆమోదం కోసం పంపించినప్పుడు కొన్ని సందర్భాలలో బిల్లును రిజర్వ్ చేయడం జరుగుతుంది. రాష్ట్ర శాసనసభ ఆమోదించిన ఏ బిల్లు అయినా హైకోర్టు యొక్క అధికారాలకు భంగం కలుగుతుందని గవర్నర్ భావించినప్పుడు ఆ

బిల్లును ఆమోదించకుండా రాష్ట్రపతికి పంపాలి అయితే గవర్నర్ ఈ క్రింది అంశాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని బిల్లును రాష్ట్రపతి పునర్ పరిశీలన కోసం రిజర్వ్ చేయవచ్చును.

న్యాయవిరుద్ధంగా అనగా రాజ్యాంగ సూత్రాలకు విరుద్ధంగా ఉన్న ,ఆదేశ సూత్రాలకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న , జాతీయ ప్రయోజనాలకు విరుద్ధంగా ఉన్న ,జాతీయ ప్రాముఖ్యతకు అత్యవసరమైన వంటి మొదలైన సందర్భాలలో బిల్లును రాష్ట్రపతి పునర్ పరిశీలన కోసం రిజర్వ్ చేయవచ్చును.

101. B

రాజ్యాంగ సారాంశం మొత్తం ప్రవేశికలో నిక్షిప్తమై ఉంటుంది. అయితే ప్రవేశిక లేదా పీఠిక రాజ్యాంగంలో అంతర్భాగమా లేదా అనే అంశంపై సుప్రీంకోర్టు భిన్న తీర్పులలో వెలువరించింది.

1960లో బెరుబారి యూనియన్ కేసులో సుప్రీంకోర్టు పీఠిక రాజ్యాంగంలో అంతర్భాగం కాదని పేర్కొన్నది. అయితే 1973లో కేశవనంద భారతి కేసులో సుప్రీంకోర్టు పీఠిక రాజ్యాంగంలో అంతర్భాగమని వ్యాఖ్యానించింది.1995లో ఎల్ఐసి ఆఫ్ ఇండియా కేసులో ప్రవేశిక రాజ్యాంగంలో అంతర్భాగమని సుప్రీంకోర్టు పునరుద్ఘాటించింది

102. B

రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ యొక్క అధికార పరిధి విస్తరణకు సంబంధించిన విషయంలోకౌన్సిల్ రాష్ట్ర శాసనసభతో సమాన అధికారాలను కలిగి ఉంటుంది. రాజ్యాంగ సవరణ అనేది రాజ్యాంగంలోని సమాఖ్య నిబంధనలను సవరించాలని సూచిస్తే, సాధారణ మెజారిటీతో సగం రాష్ట్ర శాసనసభల ఆమోదం అవసరం. ఇక్కడ శాసనమండలికి ప్రాధాన్యత లేదు కేవలం శాసనసభకు మాత్రమే అధికారం ఉంటుంది

రాష్ట్ర శాసనసభలోని ఉభయ సభల మధ్య అసమ్మతి ఉంటే ఉమ్మడి ఉభయ సభ నిర్వహించడానికి ఎలాంటి నిబంధన లేదు. శాసనమండలి మొదటి సందర్భంలో మూడు నెలలు మరియు రెండవ సందర్భంలో ఒక నెల మాత్రమే బిల్లు ఆమోదాన్ని ఆలస్యం చేయవచ్చు. అంతిమంగా శాసనసభ సంకల్పమే నెగ్గుతుంది.

శాసన మండలి బడ్జెట్‌ను మాత్రమే చర్చించగలదు కానీ గ్రాంట్ల డిమాండ్‌పై ఓటు వేసే అధికారం లేదు. సాధారణ బిల్లు విషయంలో కూడా బిల్లును ఆమోదించే తుది అధికారం శాసనసభ ఉంటుంది.శాసన మండలి బిల్లును గరిష్టంగా నాలుగు నెలలు ఆలస్యం చేయవచ్చు.

103. B

ఇటీవల, కలకత్తా హైకోర్టు ప్రసూతి సెలవుల అర్హతకు సంబంధించి కాంట్రాక్టు మరియు శాశ్వత ఉద్యోగుల మధ్య వివక్షచూపడం అనుమతించబడదని తీర్పు చెప్పింది.ఇది భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14 మరియు ప్రసూతి ప్రయోజన చట్టం 196లోని నిబంధనలకు విరుద్ధంగా హైకోర్టు తీర్పునిచ్చింది.

R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

ప్రసూతి ప్రయోజన చట్టం 1961 అనేది కొన్ని నిర్దిష్ట రంగాల్లో మహిళల ఉపాధిని నియంత్రించే చట్టం. ప్రసవానికి ముందు మరియు తరువాత ప్రతి స్త్రీ ప్రసూతి ప్రయోజనాలకు అర్హులని చట్టం పేర్కొంది. ప్రసూతి కాలంలో సెలవులకు సగటు రోజువారీ వేతనం చొప్పున చెల్లించబడుతుంది. ఈ చట్టం గనులు, కర్మాగారాలు, సర్కస్, పరిశ్రమలు, తోటల పెంపకం మరియు పది మంది లేదా అంతకంటే ఎక్కువ మంది వ్యక్తులు పనిచేసే దుకాణాలు మరియు స్థాపనలకు వర్తిస్తుంది.

ప్రసూతి ప్రయోజనాల (సవరణ) చట్టం 2017 పది లేదా అంతకంటే ఎక్కువ ఉద్యోగులు పనిచేసే సంస్థల్లో మహిళా ఉద్యోగినులు మొదటి రెండు కాన్పులకు 26 వారాలు ఆ తరువాత కాన్పులకు 12 వారాలు సెలవులు తీసుకోవచ్చు. 3 నెలలు లోపు పిల్లలను దత్తత తీసుకున్న, ఇచ్చిన వారికి 12వారాలు సెలవులు మంజూరు చేయాలని పేర్కొంది.

104. A

కాంపిటేటివ్ ఫెడరలిజం రాష్ట్రాలు మరియు కేంద్ర ప్రభుత్వాల మధ్య నిలువు సంబంధాన్ని ప్రోత్సహించడమే కాకుండా, రాష్ట్రాలు మధ్య తమలో తాము పోటీ తత్వాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది.

సహకార ఫెడరలిజం అనేది కేంద్రం మరియు రాష్ట్రం మధ్య క్షితిజ సమాంతర సంబంధాన్ని సూచిస్తుంది.

భారతదేశంలో సహకార మరియు పోటీ ఫెడరలిజం:

సహకార మరియు కాంపిటేటివ్ ఫెడరలిజంలో వైరుధ్యంలో ఉన్నట్లు కనిపిస్తున్నప్పటికీ, సమానమైన మరియు సమానమైన పద్ధతిలో ఆర్థిక వృద్ధి మరియు దేశం యొక్క సంక్షేమం అనే ఉమ్మడి లక్ష్యాన్ని లక్ష్యంగా చేసుకుంది.

R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

105. B

ఇంటర్నెట్ యాక్సెస్‌పై ప్రభుత్వం విధించిన ఆంక్షలు పరిమితంగా, చట్టబద్ధంగా, అవసరమైనవి మరియు దామాషా ప్రకారం ఉండాలని అనురాధ భాసిన్ తీర్పు చెప్పింది. ఆర్టికల్ 19 ప్రకారం వాక్ మరియు భావ ప్రకటనా స్వేచ్ఛ మరియు ఏదైనా వృత్తిని అభ్యసించే లేదా ఇంటర్నెట్ మాధ్యమంలో ఏదైనా వ్యాపార వ్యాపారం లేదా వృత్తిని కొనసాగించే స్వేచ్ఛకు రాజ్యాంగ రక్షణ ఉందని కోర్టు ప్రకటించింది.అటువంటి ప్రాథమిక హక్కులపై పరిమితి అనేది రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 19 (2) మరియు (6) ప్రకారం దామాషా పరీక్షతో సహ్ ఆదేశానికి అనుగుణంగా ఉండాలి.

106. D

ఏదైనా కోర్టులో వివాదాన్ని ప్రారంభించే ముందు, వివాదంలో పాల్గొన్న ఏ పక్షం అయినా సమస్యను పరిష్కరించడం కోసం శాశ్వత లోక్ అదాలత్‌కు దరఖాస్తును సమర్పించే అవకాశం ఉంటుంది. శాశ్వత లోక్ అదాలత్‌కు దరఖాస్తు చేసుకున్న తర్వాత, ఆ దరఖాస్తులోని ఏ పక్షం కూడా అదే వివాదం కోసం ఏ న్యాయస్థానం అధికార పరిధిని కోరదు.

ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన లోక్ అదాలత్ రాజీ ద్వారా వివాదాలను పరిష్కరిస్తుంది. మొదటి 'లోక్ అదాలత్ '1986లో చెన్నైలో జరిగింది. "లోక్ అదాలత్" రాజీ ద్వారా సెటిల్మెంట్కు అర్హమైన కేసులను నిర్వహిస్తుంది మరియు ప్రస్తుతం వారి అధికార పరిధిలోని సాధారణ కోర్టులలో పెండింగ్లో ఉంది.

లోక్ అదాలత్ అనేది వివాదాల పరిష్కారానికి గుర్తింపు పొందిన ప్రత్యామ్నాయ యంత్రాంగం. 1987 నాటి లీగల్ సర్వీసెస్ అథారిటీస్ చట్టం లోక్ అదాలత్లకు చట్టబద్ధమైన గుర్తింపును ఇచ్చింది. ఈ చట్టం ప్రకారం, లోక్ అదాలత్ల ద్వారా తీసుకునే నిర్ణయాలు సివిల్ కోర్టు డిక్రీలకు సమానమైనవిగా పరిగణించబడతాయి మరియు అవి నిశ్చయాత్మకమైనవి మరియు ప్రమేయం ఉన్న అన్ని పార్టీలకు కట్టుబడి ఉంటాయి.

107. B

ప్రధాన మంత్రి సూర్యోదయ యోజన కింద 1 కోటి ఇళ్ల పైకప్పులపై రూఫ్టాప్ సోలార్ ప్యానెల్స్ను ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా 100 గిగావాట్ల లక్ష్యాన్ని చేరుకోవడంలో ప్రభుత్వం సహాయపడుతుంది. కోటి పైకప్పులపై సౌర ఫలకాలను అమర్చడం ద్వారా దాదాపు 20-25 గిగావాట్ల విద్యుత్ను ఉత్పత్తి చేయవచ్చు.

ఈ పథకం ద్వారా 10 మిలియన్ల మంది లబ్ధిదారులు రూఫ్టాప్ సోలార్ సిస్టమ్ ఇన్స్టాలేషన్ల ద్వారా 300 యూనిట్ల ఉచిత విద్యుత్ను పొందేందుకు ఆస్కారం ఉంటుంది.

ప్రభుత్వ రంగ సంస్థ REC ఈ స్కీమ్ నిర్వహణ సంస్థగా ఉంటుంది.ప్రతి రాష్ట్రంలో కేంద్ర ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు(సీపీఎస్ఈ) ఏర్పాటు చేసిన స్పెషల్ పర్పస్ వెహికల్స్(ఎస్పీవీ) ద్వారా ఈ పథకం అమలు చేయడం జరుగుతుంది.

RCR
R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

108. A

నేరారోపణకు గురైన వ్యక్తి నిరంకుశమైన అధిక శిక్ష నుండి భారత రాజ్యాంగంలోని 20వ ప్రకరణ కాపాడుతుంది.

ఆర్టికల్ 20(1) ప్రకారం ఏ వ్యక్తిని తప్పు చేయనిదే శిక్షించరాదు చేసిన పని అది చేసిన సమయానికి చట్టరీత్యా నేరమైతేనే శిక్షించాలి మరియు ఆ నేరానికి చట్టపరంగా ఎంత శిక్ష విధించగలిగినదో అంతకంటే ఎక్కువ శిక్ష విధించరాదు అయితే తక్కువ శిక్ష విధించవచ్చు.

20(2) ఏ వ్యక్తిని ఒకే నేరానికి ఒకసారి కంటే ఎక్కువ సార్లు శిక్షించరాదని తెలుపుతుంది.

20(3)ఒక వ్యక్తిని తనకు తాను వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యం చెప్పమని బలవంతం చేయరాదు.

ఆర్టికల్ 22(1) ప్రకారం, అరెస్టు చేయబడిన ఏ వ్యక్తిని అటువంటి అరెస్టుకు గల కారణాలను తెలియజేయకుండా నిర్బంధంలో ఉంచకూడదు లేదా అతనిని సంప్రదించడానికి మరియు అతను ఎంపిక చేసుకున్న న్యాయవాదులచే రక్షించబడే హక్కును తిరస్కరించకూడదు.

109. D

1976 లో 42వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా సర్దార్ స్వరణ్ సింగ్ కమిటీ సిఫార్సుల మేరకు ప్రాథమిక విధులను భారత రాజ్యాంగంలోని నాలుగవ భాగంలో నిబంధన 51 ఏ లో పొందుపరిచారు.

ప్రారంభంలో పది ప్రాథమిక విధులు ఉండేవి నిజంగా సవరణ ద్వారా 6 నుంచి 14 సంవత్సరాల లోపు పిల్లలకు కల్పించే బాధ్యతను తల్లి లేదా తండ్రి లేదా సంరక్షకుడు నిర్వర్తించడం అనే పదకొండు ఒక ప్రాథమిక విధిని చేర్చడం జరిగింది.

ప్రాథమిక విధులు

· రాజ్యాంగాన్ని కట్టుబడి ఉండి దాని ఆదర్శాలను సంస్థలను జాతీయ పతాకాన్ని జాతీయ గీతాన్ని గౌరవించాలి.

· భారతదేశ సార్వభౌమతాన్ని ఐక్యతను సమగ్రతను పరిరక్షించడం.

· దేశ రక్షణకు జాతీయ సేవకు ఎల్లవేళలా సిద్ధంగా ఉండడం.

· అడవులు, సరస్సులు, నదులు ,వన్యప్రాణులతో సహా ప్రకృతిలోని పరిసరాలను కాపాడడం అభివృద్ధి చేయడం జీవులు పట్ల కారుణ్యం కలిగి ఉండడం. భారతదేశ మిశ్రమ సంస్కృతిని ఔన్నత్యాన్ని గౌరవించి పరిరక్షించడం.

· శాస్త్రీయ దృక్పథాన్ని పరిశోధనను సంస్కరణ స్ఫూర్తిని పెంపొందించడం

110. C

భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 93 లో స్పీకర్ పదవి గురించి ప్రస్తావించడం అయింది.స్పీకర్ ను లోక్ సభ ప్రారంభ సమావేశంలోని సభ్యులు మెజారిటీ ప్రాతిపదికపై ప్రత్యక్షంగా ఎన్నుకుంటారు. స్పీకరు పదవి కాలం ఐదు సంవత్సరాలు నూతన స్పీకర్ ఎన్నిక అయ్యేంతవరకు పదవిలో కొనసాగుతారు. లోక్ సభ రద్దయిన ,తన కాల వ్యవధి పూర్తయినప్పటికీ స్పీకర్ పదవి రద్దు కాదు. లోక్ సభ ఏర్పడి నూతన స్పీకర్ ఎన్నిక అయ్యేంత పదవిలో ఉంటారు.

స్పీకర్ను తొలగింపు తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టడానికి 14 రోజులు ముందస్తు నోటీసులు స్పీకర్‌కు ఇవ్వాలి. స్పీకర్ తొలగించే తీర్మానం సభ పరిశీలనలో ఉన్నప్పుడు స్పీకర్ సభకు అధ్యక్షత వహించరాదు కానీ సమావేశాన్ని హాజరయ్యి తీర్మానం మీద తన అభిప్రాయాన్ని వెల్లడించవచ్చు. స్పీకర్ ఎన్నిక తేదీని రాష్ట్రపతి ప్రకటిస్తారు

111. A

వాస్తవానికి భారత రాజ్యాంగం భాషాపరమైన మైనారిటీల కోసం ప్రత్యేక అధికారికి సంబంధించి ఎటువంటి నిబంధనను రూపొందించలేదు. రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ కమిషన్ (1953-55) మైనారిటీల సంబంధించి సిఫార్సు చేసింది. దీని ప్రకారం 1956 ఏడవ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం రాజ్యాంగంలోని XVII భాగంలో కొత్త ఆర్టికల్ 350-బి ని చేర్చడమైంది

ఈ ఆర్టికల్ కింది నిబంధనలలు:

భాషాపరమైన మైనారిటీలకు ప్రత్యేక అధికారి ఉండాలి. ఆయనను భారత రాష్ట్రపతి నియమించాలి.

రాజ్యాంగం కింద భాషా పరంగా మైనారిటీల భద్రతకు సంబంధించిన అన్ని విషయాల మీద దర్యాప్తు చేయడం ప్రత్యేక అధికారి యొక్క విధి. రాష్ట్రపతి నిర్దేశించే వ్యవధిలో అతను ఆ విషయాలపై దర్యాప్తు చేసి రాష్ట్రపతికి నివేదిస్తాడు. రాష్ట్రపతి

అటువంటి నివేదికలన్నింటినీ ప్రతి పార్లమెంటు సభ ముందు ప్రవేశపెడతాడు మరియు అదేవిధంగా సంబంధిత రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాలకు పంపుతాడు.

112. B

జీరో అవర్ (శూన్యకాలము)ను పార్లమెంటరీ నియమాల్లో, పద్ధతిలో పేర్కొనబడలేదు. భారత పార్లమెంటరీ ప్రక్రియలో స్వతహాగా ఏర్పాటు చేసుకున్న పద్ధతి. ప్రశ్నోత్తరాల సమయం తర్వాత ఇతర సభా కార్యక్రమాల ప్రారంభానికి ముందున్న కొద్ది కాలాన్ని జీరో అవర్ అంటారు.

సభా అధ్యక్షుడు విచక్షణ మేరకు ఇది పాటించబడుతుంది .దీనికి నిర్ణీత గడువు ఉండదు. ఈ సమయంలో ఎటువంటి ముందస్తు నోటీసు లేకుండా సభ్యులు ప్రశ్నలు అడగవచ్చు కానీ దానికి సమాధానం కావాలని పట్టరాదు.ఈ పద్ధతిని 1960 నుండి పాటిస్తున్నారు

113. C

హైకోర్టులో ప్రాథమిక అధికార పరిధి క్రింద ఈ క్రింది వాటిని విచారిస్తుంది.

· పార్లమెంట్ మరియు రాష్ట్ర శాసనసభల ఎన్నికలకు సంబంధించిన వివాదాలు

· రెవిన్యూ వస్తువులకు సంబంధించిన ఉత్తర్వులు లేదా చట్టాలకు సంబంధించిన విషయాలు

· పౌరల ప్రాథమిక హక్కులు అమలు

· నౌక దళం మరియు కోర్టు ధిక్కారమాకు సంబంధించిన విషయాలు

· దిగువ న్యాయస్థానాల ద్వారా వచ్చిన కేసులలోని రాజ్యాంగ అంశాలను వ్యాఖ్యానించదగిన విషయాలు

· ఎక్కువ విలువ గల సివిల్ ప్రాథమిక అధికార పరిధిపై నాలుగు హైకోర్టుల(కలకత్తా, బాంబే ,మద్రాస్ మరియు ఢిల్లీ) కు అధికారం.

114. B

పదకొండవ షెడ్యూల్‌లో పంచాయతీల పరిధిలో ఉంచబడిన 29 విధులు ఉన్నాయి. వాటిలో కొన్ని:

* వ్యవసాయ విస్తరణతో సహా వ్యవసాయం * పశుపోషణ, పాడి పరిశ్రమ మరియు పౌల్ట్రీ

* సామాజిక అటవీ మరియు వ్యవసాయ అటవీ * చిన్న అటవీ ఉత్పత్తులు

* ఖాదీ, గ్రామ మరియు కుటీర పరిశ్రమలు * గ్రామీణ గృహాలు * తాగునీరు * గ్రామీణ విద్యుదీకరణ, విద్యుత్ పంపిణీతో సహా

* పేదరిక నిర్మూలన కార్యక్రమం * ప్రాథమిక మరియు ఉన్నత పాఠశాలలతో సహా విద్య * ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ * మహిళలు మరియు పిల్లల అభివృద్ధి * ఆరోగ్యం మరియు పారిశుధ్యం.

కబేళాలు మరియు చర్మకారుల నియంత్రణ మరియు మురికివాడల అభివృద్ధి మరియు అప్-గ్రేడేషన్ రాజ్యాంగంలోని పన్నెండవ షెడ్యూల్ ప్రకారం మున్సిపాలిటీల పరిధిలో కలవు.

115. B

భారత రాజ్యాంగంలోని ఐదవ షెడ్యూల్:

భారత రాజ్యాంగంలోని ఐదవ షెడ్యూల్, షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగల పరిపాలన మరియు నియంత్రణకు సంబంధించిన నిబంధనలు గురించి తెలుపుతుంది. గవర్నర్ గిరిజనుల సలహా మండలిని సంప్రదించిన తర్వాత షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతంలో శాంతి మరియు మంచి ప్రభుత్వంను ఏర్పాటు చేయడానికి కావలసిన నిబంధనలను రూపొందించే అధికారం కలిగి ఉంటాడు.

అటువంటి నిబంధనలు

* షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలలో షెడ్యూల్డ్ తెగల సభ్యులు లేదా వారి మధ్య భూమిని బదిలీ చేయడాన్ని నిషేధించవచ్చు లేదా పరిమితం చేయవచ్చు.

* షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలలో షెడ్యూల్డ్ తెగల సభ్యులకు భూమి కేటాయింపును క్రమబద్ధీకరించవచ్చు

* షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలలో షెడ్యూల్డ్ తెగల సభ్యులకు డబ్బు అప్పుగా ఇచ్చే వ్యక్తులు మనీ-లెండర్‌గా వ్యాపారాన్ని కొనసాగించడాన్ని నియంత్రించవచ్చు.

116. D

ప్రధాన ఎన్నికల కమిషనర్ మరియు ఇతర ఎన్నికల కమిషనర్లు (నియామకం, సేవా నిబంధనలు మరియు పదవీకాలం) చట్టం 2023,ప్రకారం ప్రధాన ఎన్నికల కమీషనర్ మరియు ఎన్నికల కమీషనర్‌లను ముగ్గురు సభ్యుల ఎంపిక కమిటీ సిఫార్సుపై భారత రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు

ఎంపిక కమిటీలో సభ్యులు: భారత ప్రధాని, ప్రధానమంత్రి నామినేట్ చేసిన కేంద్ర మంత్రి మరియు లోక్‌సభ ప్రతిపక్ష నాయకుడు.

కేబినెట్ సెక్రటరీ నేతృత్వంలోని సెర్చ్ కమిటీ, సెలక్షన్ కమిటీకి ఐదుగురు పేర్లను సూచిస్తుంది. సెలెక్షన్ కమిటీ ఈ పేర్ల సూచనలకు కట్టుబడి ఉండదు మరియు సెర్చ్ కమిటీ సూచించిన వారు కాకుండా వేరే ఏ వ్యక్తినైనా పరిగణించవచ్చు.ఇటీవల 2023లో చీఫ్ ఎలక్షన్ కమిషనర్ మరియు ఎలక్షన్ కమిషనర్ల నియామక ప్రక్రియను మార్చడం జరిగింది.

వాస్తవానికి 1950లో ఒకే ప్రధాన ఎన్నికల కమీషనర్‌తో స్థాపించబడింది. 1989లో ముగ్గురు సభ్యుల సంఘంగా మారిన కమిషన్, 1993లో ముగ్గురు సభ్యుల విధానమును తొలగించి తాత్కాలికంగా ఒకే కమిషనర్‌గా మార్చబడింది.

117. B

విప్ గురించి రాజ్యాంగంలో గాని పార్లమెంటరీ నియమ నిబంధనలో గాని పేర్కొనబడలేదు.ప్రతి రాజకీయ పార్టీలో శాసనసభ్యులను నియంత్రించేందుకు అలాగే సభలో ఆ పార్టీ సభా నాయకునికి సహాయపడటానికి ఆయా రాజకీయ పార్టీలు

విప్ ని నియమిస్తాయి. పార్టీ విప్ జారీ చేసిన ఆదేశాలకు అనుగుణంగా సభ్యులు ప్రవర్తించాల్సి ఉంటుంది ముఖ్యంగా పార్టీ ఫిరాయింపు చట్టంలో విప్ గురించి ప్రస్తావించారు. పార్టీ విప్ కు వ్యతిరేకంగా ఓటు వేస్తే వారు తమ శాసనసభ్యత్వాన్ని కోల్పోయే అవకాశం ఉంటుంది.

118. A

ప్రభుత్వ ఖాతాల సంఘం (Public accounts committee): ఇది పార్లమెంటరీ కమిటీల్లో అతి ప్రాచీన కమిటీ. దీన్ని మాంటేగ్ - చెమ్స్‌ఫర్డ్ సంస్కరణల చట్టం - 1919 సిఫార్సుల మేరకు 1921లో ఏర్పాటుచేశారు. ఇందులో మొత్తం సభ్యులు 22 మంది. వీరిలో లోక్‌సభ నుంచి 15 మంది, రాజ్యసభ నుంచి ఏడుగురు నియమితులవుతారు. ఈ సంఘం సభ్యులు పార్లమెంట్ కి ఎన్నికైన సభ్యులు చేత ప్రతి సంవత్సరం నైష్పాత్తిక ప్రాతినిధ్య పద్ధతి ప్రకారం ఎన్నుకోబడతారు. ఈ సంఘం సభ్యుల పదవీకాలం ఒక సంవత్సరం. ఈ సంఘానికి మంత్రులు సభ్యులుగా ఎన్నుకోబడరు.
కమిటీ ఛైర్మన్‌ను స్పీకర్ నియమిస్తారు. నివేదికను స్పీకర్‌కు సమర్పిస్తారు. 1967 నుంచి ఈ కమిటీకి ఛైర్మన్‌గా ప్రతిపక్షాలకు చెందిన సభ్యుడిని నియమించడం సంప్రదాయంగా కొనసాగుతోంది.

విధులు:

- పార్లమెంటు ఆమోదించిన ఉపకల్పన బిల్లును అనుసరించి ప్రభుత్వ వ్యయం జరుగుతోందా లేదా అనే అంశాన్ని పరిశీలించడం.
- ప్రభుత్వ ఖాతాలపై పార్లమెంటుకు రాష్ట్రపతి సమర్పించే కంప్ట్రోలర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ (కాగ్) నివేదికను పరిశీలించడం. ఏమైనా అవకతవకలు జరిగాయని నిరూపణయితే బాధ్యులపై చర్యలకు సిఫార్సు చేయడం.
- కాగ్‌ని ప్రభుత్వ ఖాతాల సంఘానికి మిత్రుడు, తాత్వికుడు, మార్గదర్శి అని పేర్కొంటారు.
- ఈ సంఘం ప్రభుత్వ వ్యయం న్యాయబద్ధంగా చేయబడిందా లేదా సాంకేతిక అక్రమాలు ఏవైనా జరిగాయా అని పరిశీలించి అవసరమైన వ్యయం దుబారా నష్టాలు జరిగాయా మొదలైన విషయాలను కూడా ఈ సంఘం పరిశీలిస్తుంది

119. D

క్యూరేటివ్ పిటిషన్:

సుప్రీంకోర్టు తీర్పులను పున: సమీక్షకు వీలుకానప్పుడు కక్షిదారుడు తీర్పులోని కొన్ని అంశాల వల్ల బాగా నష్టపోతామనుకున్నప్పుడు వాటిని సవరించమని సుప్రీంకోర్టును కోరవచ్చు. ఆ విధంగా ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించిన అంశాలను మాత్రమే సుప్రీంకోర్టు కొంత ఉపశమనం కలిగించవచ్చు లేదా నిరాకరించవచ్చు.

RCR R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

2002లో అశోక్ హుర్రా వర్సెస్ రూపా హుర్రా కేసులో సుప్రీంకోర్టు రాజ్యాంగ ధర్మాసనం రూపొందించిన అరుదైన పరిహారం క్యూరేటివ్ అధికార పరిధి. కొట్టివేసిన రివ్యూ పిటిషన్లను పునఃపరిశీలించడానికి ఇది తుది పరిష్కారం. సుప్రీంకోర్టు కింది కారణాలతో క్యురేటివ్ పిటిషన్‌ను స్వీకరించవచ్చు:

1. సహజ న్యాయ సూత్రాల ఉల్లంఘన

2. అధ్యక్షత వహించే న్యాయమూర్తికి వ్యతిరేకంగా పక్షపాతం ప్రశ్న

3. కోర్టు ప్రక్రియను దుర్వినియోగం చేయడం ద్వారా క్యూరేటివ్ పిటిషన్‌ను వివరించడం ద్వారా సుప్రీంకోర్టులో దాఖలు చేయవచ్చు.

క్యూరేటివ్ పిటిషన్ పరిధి:

1. ఆర్టికల్ 142 ప్రకారం సుప్రీం కోర్ట్‌కు అందించబడిన అధికారం యొక్క క్యూరేటివ్ స్వభావం.

2. ఆర్టికల్ 137 ప్రకారం సుప్రీం కోర్ట్ ప్రకటించిన తీర్పు లేదా ఆదేశాలను సమీక్షించే అధికారం.

క్యూరేటివ్ పిటిషన్ కేసులు

1. జాతీయ కమిషన్ మహిళలు v భాస్కర్ లాల్ శర్మ, 2013.

2. నవనీత్ కౌర్ v NCT ఆఫ్ ఢిల్లీ, 2014.

3. యాకూబ్ అబ్దుల్ రజాక్ మెమన్ v స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర, 2015.

120. D

పంచాయితీలకు సంబంధించిన రాజ్యాంగంలోని IXవ భాగంలోని నిబంధనలు ఐదవ షెడ్యూల్ ప్రాంతాలకు వర్తించవు. అయితే, పార్లమెంటు ఈ నిబంధనలను అటువంటి ప్రాంతాలకు విస్తరించవచ్చు, అటువంటి మినహాయింపులు మరియు సవరణలకు లోబడి అది పేర్కొనవచ్చు. ఈ నిబంధన కింద, పార్లమెంటు "పంచాయతీల నిబంధనలు (షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలకు పొడిగింపు) చట్టం", 1996ను రూపొందించింది, దీనిని పెసా చట్టం లేదా పొడిగింపు చట్టం అని పిలుస్తారు. నిబంధనల ప్రకారం, ప్రతి గ్రామ సభ :

· ఈ ప్రాంతంలోని గ్రామసభ స్థానిక ఆచారాలను, సాంప్రదాయాలను, వారి కట్టుబాట్లను మరియు వారి ప్రత్యేకతలనుకాపాడాలి.

· ఈ ప్రాంతం సామాజిక, ఆర్థిక అభివృద్ధికి ప్రత్యేక ప్రణాళికలను తయారు చేయాలి. ప్రభుత్వ పథకాల ద్వారా లబ్ధి పొందేవ్యక్తులను గుర్తించడం.స్థానిక మార్కెట్ల నిర్వహణ, అటవీ ఉత్పత్తుల నియంత్రణ కలిగి ఉండడం.

ప్రతి గ్రామ సభ గ్రామ పంచాయతీలో సామాజిక ఆర్థిక ప్రణాళికలు, పథకాలు వాటి రూపకల్పన మరియు అమలుకు సంబంధించిన విషయాలలో సమ్మతిని తెలియజేయాలి. పేదరిక నిర్మూలన మరియు ఇతర పథకాల లబ్దిదారులను గుర్తించాలి.

గ్రామ స్థాయిలో ప్రతి పంచాయతీ ప్రణాళికలు, పథకాల అమలు కోసం నిధుల వినియోగం కొరకు గ్రామసభ సమ్మతిని పొందాలి.

రాజ్యాంగంలోని 9వ భాగంలో సూచించిన విధంగా షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలలో జనాభా నిష్పత్తి ప్రకారం స్థానాలను రిజర్వుచేయాలి. కాని షెడ్యూల్డ్ తెగల వారికి రిజర్వేషన్ మొత్తం స్థానాల్లో 50 శాతానికి తగ్గ కూడదు. అంతేగాక అన్ని స్థాయిలలోని పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థల అధ్యక్ష స్థానాన్ని షెడ్యూల్డ్ తెగల వారికి రిజర్వు చేయాలి.

మండల మరియు జిల్లా స్థాయి వ్యవస్థలలో షెడ్యూల్డ్ తెగల వారి ప్రాతినిధ్యం లేనట్లయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం షెడ్యూల్డ్ తెగలకు చెందిన వారిని నామినేట్ చేయవచ్చు. కాని వారి సంఖ్య మొత్తం పంచాయితీలకు ఎన్నికైన సభ్యుల సంఖ్యకు పదికి ఒక వంతుకు మించరాదు

121. D

స్థానిక ప్రభుత్వ కేంద్రం మండలి

భారత రాజ్యాంగంలో ఆర్టికల్ 263 ప్రకారం భారత రాష్ట్రపతి ఆదేశం ద్వార 1954లో స్థానిక ప్రభుత్వ కేంద్రం మండలిని ఏర్పాటు చేసారు.ఇది రాజ్యాంగేతర సంస్థ.

ప్రారంభంలో స్థానిక ప్రభుత్వ కేంద్రం మండలి పట్టణ మరియు గ్రామీణ స్థానిక సంస్థల వ్యవహారాలను నిర్వహించింది. 1958 తర్వాత ఈ సంస్థ కేవలం పట్టణ స్థానిక సంస్థలకు సంబంధించిన వ్యవహారాలను మాత్రమే నిర్వహిస్తుంది.

ఈ సంస్థ కేంద్ర పట్టణాభివృద్ధి మంత్రిత్వ మరియు రాష్ట్రాల స్థానిక ప్రభుత్వాల మంత్రులతో కూడి ఉంటుంది. కేంద్ర పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి స్థానిక ప్రభుత్వ కేంద్రం మండలికి ఛైర్మన్ గా వ్యవహరిస్తారు.

విధులు

· చట్టంకు సంబంధించి ప్రతిపాదనలు చేయడం.

· పాలసీ విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవడం మరియు సిఫార్సు చేయడం.

· కేంద్రం, రాష్ట్రాల మధ్య సహకారానికి గల అవకాశాలను పరిశీలిస్తోంది.

· కేంద్ర ఆర్థిక సహాయాన్ని సిఫార్సు చేయడం.కేంద్ర ఆర్థిక సహాయంతో స్థానిక సంస్థలు చేస్తున్న పనులను పున:సమీక్షించడం.

122. D

దేశంలోని షెడ్యూల్డ్ కులాల పరిస్థితులను పరిశీలించడానికి రాజ్యాంగపరంగా,చట్టపరంగా ఈ వర్గాలకు కల్పించిన రక్షణలు అమలు చేస్తున్న అభివృద్ధి మరియు సంక్షేమ పథకాలను సమీక్షించి తగిన సూచనలు, సిఫారసులు, చర్యలు సూచించడానికి ఆర్టికల్ 338-A ప్రకారం జాతీయ కమిషన్ ఏర్పాటు చేయడమైనది

జాతీయ షెడ్యూల్డ్ కులాల కమిషన్ విధులు:

RCR
R.C REDDY
IAS STUDY CIRCLE

· STలల హక్కులు మరియు రక్షణలకు సంబంధించి నిర్దిష్ట ఫిర్యాదులను విచారించడం.

· అటవీ ప్రాంతాల్లో నివసించే ఎస్టీలకు సంబంధించి చిన్న చిన్న అటవీ ఉత్పత్తుల మీద యాజమాన్య హక్కులు కల్పించడంపై తీసుకోవాల్సిన చర్యలను సూచించడం.

· పంచాయితీల (షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలకు పొడిగింపు) చట్టం, 1996 యొక్క నిబంధనలను పూర్తిగా అమలు చేయడానికి తీసుకోవలసిన చర్యలను సూచించడం.

· షెడ్యూల్డ్ కులాల హక్కుల ఉల్లంఘన మరియు రక్షణ సంబంధించిన ఫిర్యాదులను విచారించడం.

· ఆర్థిక సాంఘిక అభివృద్ధి కోసం రూపొందించే ప్రణాళిక రూపకల్పనలో తగిన సలహాలు ఇవ్వడం.

123. C

ప్రభుత్వ ఉన్నత స్థానాల్లో ఉన్న వ్యక్తులపై వచ్చిన అవినీతి ఆరోపణలను, దానికి సంబంధించిన అవినీతి వ్యవహారాలను విచారించడానికి కేంద్రంలో లోక్‌పాల్, రాష్ట్రాల్లో లోకాయుక్త వ్యవస్థలను ఏర్పాటు చేయడమే ఈ లోక్‌పాల్, లోకాయుక్త బిల్లు-2011 ఉద్దేశం.

ప్రధాన మంత్రి (దేశ రక్షణ, విదేశాలతో కుదుర్చుకున్న రక్షణ ఒప్పందాలను మినహాయించి) , కేంద్ర మంత్రి మండలి సభ్యులు, లోక్ సభ, రాజ్యసభ సభ్యులు, కేంద్ర ప్రభుత్వాధికారులు, ఏడాదికి రూ. 10 లక్షల కంటే ఎక్కువ విదేశీ విరాళాలు పొందే ఎన్ జీవోలు, ప్రభుత్వరంగ సంస్థల ఉద్యోగులు, కార్పొరేషన్ ఉద్యోగులు, ఆలిండియా సర్వీసు ఉద్యోగులు.

RCR
R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

124. A

ఎన్నికల్లో భాగంగా కొన్ని మీడియా సంస్థలతో పాటు మరికొన్ని ప్రత్యేక సంస్థలు ప్రిపోల్స్, ఎగ్జిట్ పోల్స్ నిర్వహిస్తుంటాయి. పోలింగ్ జరగటాని కంటే ముందు నిర్వహించే సర్వేలను ప్రీపోల్స్ అంటారు. ఎగ్జిట్ పోల్స్ మాత్రం పోలింగ్ రోజే చేపడతారు. ఎగ్జిట్ పోల్‌లో ఓటింగ్‌లో పాల్గొన్నవారినే నిర్వాహకులు ప్రశ్నిస్తారు.

భారతదేశంలో మొట్టమొదటి ఎగ్జిట్ పోల్స్ 1957లో రెండవ లోకసభ ఎన్నికల సమయంలో ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఒపీనియన్ ద్వారా నిర్వహించబడింది.

ఫిబ్రవరి 2010లో RP చట్టం 1951లో సెక్షన్ 126(A)ని ప్రవేశపెట్టడం ద్వారా ఎగ్జిట్ పోల్స్‌పై మాత్రమే పరిమితులు విధించబడ్డాయి. ఎగ్జిట్ పోల్‌లను నియంత్రించే అధికారాలు ఎన్నికల సంఘానికి కలదు.

ఎన్నికల్లో భాగంగా కొన్ని మీడియా సంస్థలతో పాటు మరికొన్ని ప్రత్యేక సంస్థలు ప్రిపోల్స్, ఎగ్జిట్ పోల్స్ నిర్వహిస్తుంటాయి. ప్రిపోల్స్‌ను పోలింగ్ జరగటానికంటే ముందు నిర్వహిస్తారు.

ఫిబ్రవరి 2010లో, RP చట్టం 1951లో సెక్షన్ 126(A)ని ప్రవేశపెట్టడం ద్వారా ఎగ్జిట్ పోల్స్‌పై మాత్రమే పరిమితులు విధించబడ్డాయి. ఎగ్జిట్ పోల్‌లను నియంత్రించే అధికారాలు ఎన్నికల సంఘానికి ఉన్నాయి.

125. D

వాయిదా తీర్మానం:

ప్రజాప్రాముఖ్యం కలిగిన ఏదైనా అంశంపై చర్చించేందుకు 'ఎజెండా'లోని కార్యక్రమాలను వాయిదా కోరుతూ ప్రవేశపెట్టే తీర్మానమే వాయిదా తీర్మానం (Adjournment Motion). ఈ తీర్మానం ప్రభుత్వాన్ని అభిశంసించేదిగా ఉంటుంది. అందుకే దీన్ని లోక్‌సభలో మాత్రమే ప్రవేశపెట్టాలి. రాజ్యసభలో చర్చకు స్వీకరించరు. తీర్మానాన్ని 50 మంది సభ్యుల సంతకాలతో అందజేయాలి. దీన్ని అనుమతించాలా? వద్దా? అనేది లోక్‌సభ స్పీకర్ విచక్షణాధికారంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. తీర్మానంలో చర్చించాల్సిన అంశం ప్రజాప్రాధాన్యాన్ని కలిగి ఉండాలి. ప్రత్యక్షంగా లేదా పరోక్షంగా ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించేదై ఉండాలి. తీర్మానాన్ని చర్చకు అనుమతిస్తే ఆ రోజు జరగాల్సిన సభాకార్యకలాపాలన్నీ వాయిదా పడతాయి. కనీసం 2 1/2 గంటలకు తగ్గకుండా అంశంపై చర్చించాలి. సాధారణంగా ఈ తీర్మానానికి సంబంధించిన చర్చ సాయంత్రం 4 నుంచి 6.30 వరకు ఉంటుంది. చర్చ అనంతరం ఓటింగ్ నిర్వహిస్తారు. ఓటింగ్‌లో తీర్మానం నెగ్గితే ప్రభుత్వాన్ని అభిశంసించినట్లుగా భావిస్తారు. కానీ ప్రభుత్వం రాజీనామా చేయాల్సిన అవసరం లేదు. తీర్మానంపై చర్చ జరిగే సమయంలో సభను వాయిదా వేసే అధికారం సభాపతికి లేదు.

126. A

జోనల్ కౌన్సిల్‌లు పార్లమెంట్ చట్టం ద్వారా స్థాపించబడిన చట్టబద్ధమైన సంస్థలు. ఈ ప్రతి కౌన్సిల్‌కు కేంద్ర హోంమంత్రి ఛైర్మన్‌గా వ్యవహరిస్తారు. ప్రతి జోనల్ కౌన్సిల్లో ఆయా రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులు, ఇద్దరు ఇతర మంత్రులు కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాల పరిపాలకలు మరియు నీతి ఆయోగ్ చేత నామినేట్ చేసిన ఒక సభ్యుడు ఉంటారు. జోనల్ కౌన్సిల్ పరిధిలోని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ప్రధాన కార్యదర్శిలు, రాష్ట్రాల అభివృద్ధి కమిషనర్లు సభ్యులుగా ఉంటారు.కేంద్ర హోం శాఖ మంత్రి జోనల్ కౌన్సిల్ లకు ఉమ్మడి ఛైర్మన్ గా వ్యవహరిస్తారు. అదేవిధంగా ఆ జోనల్ పరిధిలో రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి ఒక సంవత్సర కాలానికి వైస్ ఛైర్మన్ గా వ్యవహరిస్తారు.

రాష్ట్రల పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టం 1956 ప్రకారం భారతదేశంలో ఐదు జోన్‌లు ఏర్పాటు చేయడమైంది అవి :ఉత్తర, పశ్చిమ, మధ్య, తూర్పు మరియు దక్షిణ జోన్‌లు.1971లో పార్లమెంటు చట్టం ద్వారా ఈశాన్య జోనల్ కౌన్సిల్‌ను ఏర్పాటు చేశారు. కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలకు ప్రత్యేక జోన్‌ను ఏర్పాటు చేయలేదు.

127. D

పార్లమెంటు కార్యకలాపాలకు లోక్‌సభ /రాజ్యసభ పార్లమెంటు సభ్యుడు(లు) అంతరాయం కలిగిస్తే వారినీ సభ నుండి సస్పెండ్ చేసే అధికారం సభాపతి/ఛైర్మన్‌కు ఉంటుంది.

విధానం మరియు ప్రవర్తన నియమాలు:

రూల్ 373: సభ్యుని ప్రవర్తన క్రమరహితంగా ఉన్నట్లు స్పీకర్ గుర్తిస్తే ,నిబంధన 374 ప్రకారం లోక్‌సభ ఎంపీలను స్పీకర్ సస్పెండ్ చేయవచ్చు.

రూల్ 374: సభాపతి అధికారాన్ని విస్మరించిన లేదా సభా నియమాలను దుర్వినియోగం చేసిన సభ్యునిని,స్పీకర్ ఐదు రోజులు లేదా సెషన్ మొత్తం సస్పెండ్ చేస్తాడు.

లోక్‌సభ వలె కాకుండా రాజ్యసభ చైర్మన్‌కు సభ్యుడిని సస్పెండ్ చేసే అధికారం లేదు.రాజ్యసభ చైర్మన్‌కు సభ్యుడిని తీర్మానం ద్వారా మాత్రమే సస్పెండ్ చేయవచ్చు.

రాజ్యసభ, సభ్యుని సస్పెన్షన్ నియమం 256 ద్వారా నిర్వహించబడుతుంది

రూల్ 255 (రాజ్యసభ): రాజ్యసభ యొక్క సాధారణ నియమావళిలోని రూల్ 255 ప్రకారం, సభ చైర్మన్ పార్లమెంటు సభ్యుడిని సస్పెండ్ చేయవచ్చు.ఈ నియమం ప్రకారం ప్రవర్తన సరిగ్గా లేదా క్రమరహితంగా లేని ఏ సభ్యునినైనా చైర్మన్ సస్పెండ్ చేయవచ్చు.

రూల్ 256:

ఈ నియమం సభలో నిరంతరం అటంకం కల్గించే లేదా నియమాలను దుర్వినియోగం చేసే సభ్యుడిని/సభ్యులను గుర్తించే అధికారం చైర్మన్ కి కలదు. ఆ తర్వాత సభ మిగిలిన సెషన్‌కు మొత్తం సభ్యుడిని/సభ్యులను సస్పెండ్ చేస్తూ తీర్మానాన్ని ఆమోదించవచ్చు.

128. D

అటార్నీ జనరల్ రాష్ట్రపతిచే నియమించబడతారు. సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తి కు ఉండవలసిన అర్హతలు ఇతనికి నియమానికి ఉండాలి. అనగా భారత పౌరుడై ఉండాలి మరియు ఏదైనా హైకోర్టులో ఐదు సంవత్సరాలు న్యాయమూర్తిగా పనిచేసి ఉండాలి లేదా ఏదైనా హైకోర్టులో 10 సంవత్సరాలు న్యాయవాదిగా పని చేసి ఉండాలి లేదా రాష్ట్రపతి అభిప్రాయంలో ఒక సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదుడై ఉండాలి.

అటార్నీ జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా (AGI)విధులు :

భారత ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన అన్ని కేసుల్లో ప్రభుత్వం తరపున సర్వోన్నత న్యాయస్థానంలో హాజరు కావడం.

రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 143 ప్రకారం సుప్రీంకోర్టుకు రాష్ట్రపతి చేసే ఏదైనా సూచనలో భారత ప్రభుత్వం తరపున ప్రాతినిధ్యం వహిస్తాడు

భారత ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన కేసుల విషయంలో దేశంలోని ఏ హైకోర్టులోనైనా(భారత ప్రభుత్వానికి అవసరమైనప్పుడు) హాజరు అవుతాడు.

అధికార కర్తవ్య నిర్వహణలో అటార్నీ జనరల్ భారత భూభాగంలోని ఏ న్యాయస్థానంలోనైనా నివేదించే హక్కు కలిగి ఉంటాడు.

పార్లమెంట్ రెండు సభలలో లేదా ఉమ్మడి సమావేశంలో మరియు తన పేరు నిర్దేశించిన ఏ పార్లమెంటు కమిటీ లోనైనా

పాల్గొని తన వాదనలు వినిపించివచ్చును. కానీ అతనికి ఓటు హక్కు ఉండదు. పార్లమెంటు సభ్యులకు ఉన్న ప్రత్యేక హక్కులు, మినహాయింపులు మరియు విశేష అధికారాలన్నీ అటార్నీ జనరల్ కలిగి ఉంటాడు

129. A

రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 262 అంతర్ రాష్ట్ర జల వివాదాల పరిష్కారాన్ని అందిస్తుంది. ఇది రెండు నిబంధనలను చేస్తుంది:

1. ఏదైనా అంతర్-రాష్ట్ర నదీ జలాల వినియోగం, పంపిణీ మరియు నియంత్రణకు సంబంధించి ఏదైనా వివాదం లేదా ఫిర్యాదులను పరిష్కరించడం కోసం పార్లమెంటు చట్టం ద్వారా ఒక వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయవచ్చు.

2. అటువంటి వివాదం లేదా ఫిర్యాదుకు సంబంధించి సుప్రీంకోర్టు లేదా మరే ఇతర న్యాయస్థానలు అధికార పరిధిని ఉపయోగించకూడదని పార్లమెంటు పేర్కొనవచ్చు.

రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 262 క్రింద పార్లమెంట్ రెండు చట్టాలను (నదీ బోర్డుల చట్టం-1956; అంతర్రాష్ట్ర జల వివాదాల చట్టం – 1956ను రూపొందించింది. అంతరాష్ట్ర నదుల,నదీలోయల నియంత్రణ అభివృద్ధికి నదీ బోర్డులు ఏర్పాటుచేయాలని నదీ బోర్డుల చట్టం పేర్కొంటుంది. నదీపరివాహక ప్రాంతం గల రాష్ట్రాలు కోరిన సందర్భంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం నదీ బోర్డులను ఏర్పాటు చేస్తుంది.

అంతర్రాష్ట్ర జల వివాద చట్టం ప్రకారం అంతర్రాష్ట్ర నదీ, నదీలోయలకు సంబంధించిన వివాదాలు పరిష్కారాల నిమిత్తం కేంద్ర ప్రభుత్వం అడాక్ ట్రిబ్యునళ్ళను ఏర్పాటుచేయవచ్చు. ఇలా ఏర్పాటు చేసిన ట్రిబ్యునళ్లు ఇచ్చినతీర్పును సంబంధిత రాష్ట్రాలు తప్పనిసరిగా పాటించాలి.అంతేగాక ఈ తీర్పు విషయంలో సుప్రీంకోర్టు మాత్రమే గాక ఏ ఇతర న్యాయస్థానాలు జోక్యం చేసుకునే అధికారం లేదు.

RCR
R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

130. B

ఆర్థిక సంఘంలో ఒక చైర్మన్ మరియు నలుగురు ఇతర సభ్యులు ఉంటారు. వీరిని రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు రాష్ట్రపతి తన ఉత్తర్వులు ద్వారా నిర్దేశించిన కాలం ప్రకారం వీరు పదవిలో ఉంటారు. కమిషన్ సభ్యులుగా నియమించడానికి అర్హతలను, వారిని ఎంపికచేసే విధానాన్ని పార్లమెంటు నిర్ధారిస్తుందని రాజ్యాంగంలో పేర్కొనబడింది. ఈ కారణంగా చైర్మన్ మరియు సభ్యులకు ఉండవలసిన అర్హతలను పార్లమెంట్ రూపొందించింది.

ఆర్థిక సంఘం విధులు:

· కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య పంపిణీ చేయబడే, లేదా చేయబడిన పన్నుల వివిధ రాబడులను రాష్ట్రాల మధ్య కేటాయించడం

· భారత సంఘటిత నిధి నుంచి కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకిచ్చే గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ సూత్రాలను సూచించడం

· రాష్ట్ర ఆర్థిక సంఘం సిఫారస్సుల మేరకు రాష్ట్ర పంచాయతీల ఆర్థిక వనరులను బలోపేతం చేసేందుకు తగిన సిఫారస్సులు చేస్తుంది.

· కేంద్ర, రాష్ట్ర ఆర్థిక సంబంధాల సుస్థిర, ఆర్థిక ప్రయోజనాల దృష్ట్యా, రాష్ట్ర ఆర్థిక సంఘం సలహా మేరకు, రాష్ట్ర మున్సిపాలిటీల ఆర్థిక వనరులను బలోపేతం చేసేందుకు తగిన సిఫారసులు చేస్తుంది.

· దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థను పటిష్టం చేసేందుకు రాష్ట్రపతికి తగిన సూచనలు సలహాలు ఇస్తుంది.

ఆర్థిక సంఘం సిఫారసులను అన్నింటిని లేదా కొన్నింటిని ప్రభుత్వం ఆమోదించవచ్చు లేదా తిరస్కరించవచ్చు.

కనుక ఆర్థిక సంఘం విధులన్నీ సలహాపూర్వకమైనవి మాత్రమే. సాధారణంగా దీని సూచనలు పాటిస్తారు.

ఇది కేంద్ర, రాష్ట్రాల మధ్య మధ్యవర్తిగా (Buffer) అలాగే తులనాత్మకం (Balancing Wheel) పనిచేస్తుంది.

నీతీ ఆయోగ్ మాజీ ఉపాధ్యక్షుడు అరవింద్ పనగరియాను 16వ ఆర్థిక సంఘం నూతన చైర్మన్‌గా నియమిస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది

131. A

పౌరసత్వం అనేది వ్యక్తి మరియు రాష్ట్రం మధ్య సంబంధాన్ని సూచిస్తుంది. రాజ్యాంగం ప్రకారం 'పౌరసత్వం 'ఉమ్మడి జాబితాలో ఉంది పౌరసత్వం ఇది పార్లమెంటు యొక్క ప్రత్యేక అధికార పరిధిలో ఉంది.

రాజ్యాంగంలో 'పౌరుడు 'అనే పదాన్ని నిర్వచించలేదు కానీ పౌరసత్వానికి అర్హులైన వ్యక్తుల గురించి రాజ్యాంగంలో ఆర్టికల్ 5 నుండి 11 వరకు పేర్కొనబడింది.

భారతదేశంలో ఒకే పౌరసత్వం అనే భావన బ్రిటిష్ రాజ్యాంగం నుండి స్వీకరించబడింది. యునైటెడ్ కింగ్‌డమ్ భారతదేశంలో పౌరులకు ఒకే పౌరసత్వం మాత్రమే అందుబాటులో ఉంది. పౌరసత్వం ప్రాంతీయ మరియు సాంస్కృతిక భేదాల మధ్య ఐక్యతను పెంపొందించడం వల్ల జాతీయతా భావాన్ని మరియు దేశభక్తిని ప్రోత్సహిస్తుంది. దేశంలోని ఏ ప్రాంతంలోనైనా తిరిగే స్వేచ్ఛ మరియు నివాసం వంటి ప్రాథమిక హక్కులను కల్పిస్తుంది.

R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

132. C

ఆర్టికల్ 200 ప్రకారం, రాష్ట్ర శాసనసభ యొక్క ఉభయ సభలు ఆమోదించిన బిల్లును గవర్నర్ ముందు సమర్పించినప్పుడు, గవర్నర్ దానికి తన ఆమోదం ఇవ్వడం లేదా నిలుపుదల చేయడంతో పాటు బిల్లును రాష్ట్రపతి పరిశీలనకు రిజర్వ్ చేయవచ్చు. ఆర్టికల్ 201 ప్రకారం, రాష్ట్రపతి పరిశీలన కోసం ఒక బిల్లును గవర్నర్ రిజర్వ్ చేసినప్పుడు, అతను బిల్లుకు ఆమోదం తెలిపాడా లేదా ఆమోదాన్ని నిలుపుదల చేసినా రాష్ట్రపతి ప్రకటిస్తారు.

133. A

42వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం 1976లో ఆదేశిక సూత్రాలలో క్రింది వాటిని చేర్చడమైంది

· బాలల ఆరోగ్య అభివృద్ధికి అవకాశాలను కల్పించడం

· సమాన న్యాయాన్ని పేదలకు ఉచిత న్యాయ సహాయాన్ని కల్పించడం.

· పరిశ్రమలలో నిర్వహణలో కార్మికులు పాల్గొనేటట్లు చేయడం

· పరిసరాలను రక్షించడం అభివృద్ధి పరచడం అడవులను వన్యప్రాలల్లో రక్షించడం

44వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం 1978లో వ్యక్తుల మధ్య ఆదాయం , హోదాలోని అసమానతలను తగ్గించడానికి రాజ్యం కృషి చేయాలని ఆర్టికల్ 38 లో చేర్చడం జరిగింది.

2011లో 97వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా సహకార సంఘాలను ఏర్పరిచి వాటిని స్వతంత్రంగా, ప్రజాస్వామ్య పద్ధతుల్లో నైపుణ్యంతో నిర్వహించాలి(ప్రకరణ 43B ప్రకారం).

134. C

రాష్ట్రాల పునర్విభజన కమిషన్ (ఎస్సార్సీ) లేదా ఫజల్ అలీ కమిషన్ డిసెంబర్ 29, 1953లో భారత కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రాల సరిహద్దులను పున: సమీ క్షించడంలో సలహా ఇచ్చేందుకు ఏర్పరిచింది. కమీషన్ లో ఫజల్ అలీ, కె.ఎం.పణిక్కర్, హెచ్.ఎం.కుంజ్రులు సభ్యులుగా ఉన్నారు.

రాష్ట్రాల పునర్ వ్యవస్థీకరణలో దేశ ఐక్యతను, రక్షణను బలోపేతం చేసేలా చర్యలు ఉండాలి.భాష, సాంస్కృతిక పరమైన సజాతీయత ఉండాలి.ఆర్థిక, పరిపాలనాపరమైన అంశాలను పరిగణనలోకి తీసు కోవాలి. జాతీయాభివృద్ధితో పాటు రాష్ట్రాల సంక్షేమాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. కమిషన్ చేసిన సలహాల్లో కొన్నిటిని కేంద్ర ప్రభుత్వం 1956 నాటి రాష్ట్రాల పునర్విభజన చట్టం, 1956లో పరిగణనలోకి తీసుకుంది. దీనికి అనుగుణంగా 1956లో పార్లమెంట్ రాష్ట్రాల పునర్ వ్యవస్థీకరణ చట్టం, ఏడో రాజ్యాంగ సవరణ చేసింది. ఈ సవరణ ద్వారా పార్ట్ -ఎ,పార్ట్ -బి, పార్ట్-సి అనే వ్యత్యాసాలను రద్దు చేసి రాష్ట్రాలను పునర్ వ్యవస్థీకరించింది. ఫలితంగా 14 రాష్ట్రా లు, ఆరు కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలతో నూతన వ్యవస్థ అమల్లోకి వచ్చింది.

135. A

రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 169 రాష్ట్రాలలో శాసన మండలిలను రూపొందించడానికి లేదా రద్దు చేసే అధికారం పార్లమెంటుకు ఉంది .భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 171 రాష్ట్ర శాసన మండలి కూర్పును నిర్వచిస్తుంది. రాష్ట్ర శాసన మండలిలోని మొత్తం సభ్యులు ఆ రాష్ట్ర శాసనసభలోని మొత్తం సభ్యుల సంఖ్యలో 1/3 వంతుకు మించకూడదు మరియు రాష్ట్ర శాసన మండలిలో మొత్తం సభ్యుల సంఖ్య 40 కంటే తక్కువ ఉండకూడదు.

గవర్నర్ నామినేట్ చేసిన సభ్యులకు సాహిత్యం, సైన్స్,కళలు, సహకార ఉద్యమం మరియు సామాజిక సేవలో ప్రత్యేక పరిజ్ఞానం లేదా ఆచరణాత్మక అనుభవం ఉండాలి.

శాసన మండలికు గవర్నర్ నామినేట్ చేసిన సభ్యుల మీద న్యాయస్థానంలో సవాలు చేయలేరు.

136. A

R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

చట్టబద్ధమైన విధిని నిర్వహించాలని సుప్రీంకోర్టు లేదా హైకోర్టు ఇచ్చే ఉత్తర్వులను రిట్ లు అంటారు.

భారత రాజ్యాంగంలో ఆర్టికల్ 32 ప్రకారం సుప్రీంకోర్టు నిబంధన 226 ప్రకారం రాష్ట్ర హైకోర్టులకు రిట్ జారీ చేయవచ్చు. పార్లమెంటు ప్రత్యేక చట్టం ద్వారా ఈ అధికారాన్ని జిల్లా న్యాయస్థానాలకు కూడా కల్పించొచ్చు. కాకపోతే ఇప్పటివరకు పార్లమెంటు ఇలాంటి చట్టాలను రూపొందించలేదు.

సుప్రీంకోర్టు కేవలం ప్రాథమిక హక్కుల పరిరక్షణ కోసమే రిట్లు జారీ చేస్తుంది. సుప్రీంకోర్టు దేశంలో ఏ వ్యక్తికైనా ప్రభుత్వ సంస్థకైనా రిట్లు జారీ చేసే అధికారం ఉంటుంది. సుప్రీంకోర్టు జారీ చేసిన రిట్లు అన్నీ ప్రాంతాలకు వర్తిస్తాయి.

హైకోర్టు ప్రాథమిక హక్కుల పరిరక్షణతో పాటు ఇతర హక్కుల పరిరక్షణ కూడా ప్రత్యేక పరిస్థితులలో రిట్లు జారీ జారీ చేసే అధికారం కలదు. రాష్ట్ర హైకోర్టు జారీ చేసిన రిట్లు ఆ రాష్ట్ర భూభాగంలో నివసించే వారికి వర్తిస్తాయి .అందువల్ల రిట్‌లను జారీ చేసే అధికారంలో సుప్రీంకోర్టు యొక్క ప్రాదేశిక అధికార పరిధి హైకోర్టు కంటే విస్తృతమైనది.

ఆర్టికల్ 32 ప్రకారం పరిహారం అనేది ప్రాథమిక హక్కు కాబట్టి సుప్రీంకోర్టు తన రిట్ అధికార పరిధిని వినియోగించుకోవడానికి నిరాకరించదు.

ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం విచక్షణాధికారం ఉంది కాబట్టి హైకోర్టు తన రిట్ అధికార పరిధిని వినియోగించుకోవడానికి నిరాకరించవచ్చు.

ఆర్టికల్ 226 నిబంధన ప్రకారం హైకోర్టు జారీ చేసే రిట్ కోర్టు విచక్షణపైన ఆధారపడి ఉంటుంది. బాధితులు ఈ రిట్ ను హక్కుగా డిమాండ్ చేయలేరు.

ఆర్టికల్ 32 ప్రకారం క్రింద జారీ చేసే రిట్ హక్కుగా మరియు రక్షణగా వర్తిస్తుంది.రిట్ సుప్రీంకోర్టు విచక్షణపైన ఆధారపడదు.కాబట్టి దీనిని సుప్రీంకోర్టు నిరాకరించడానికి అవకాశం ఉండదు.

చంద్ర కుమార్ కేసులో (1997) హైకోర్టు మరియు సుప్రీంకోర్టు రెండింటి యొక్క రిట్ అధికార పరిధి రాజ్యాంగం యొక్క ప్రాథమిక నిర్మాణంలో భాగమని సుప్రీంకోర్టు తీర్పులో పేర్కొంది. అందువల్ల రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా కూడా దానిని తొలగించడం లేదా మినహాయించడం సాధ్యం కాదు

137. A

భారత రాజ్యాంగం యొక్క పీఠిక- భారత త ప్రజలమైన మేము భారతదేశాన్ని సార్వభౌమ, సామ్యవాద, లౌకిక, ప్రజాస్వామ్య గణతంత్ర వ్యవస్థగా తీర్చిదిద్దడానికి పౌరులందరికీ:

· సామాజిక,ఆర్థిక,రాజకీయ న్యాయాన్ని

· ఆలోచన, భావ ప్రకటన, నమ్మకం, విశ్వాసం ,ఆరాధనలలో స్వేచ్ఛని

· అందరికీ హోదాలో అవకాశాల్ని పెంపొందించే సమానత్వాన్ని

· వారందరికీ వ్యక్తి గౌరవాన్ని, జాతి ఐక్యతను, సమగ్రతను సంరక్షిస్తూ సౌభ్రతత్వాన్ని కలిగించడానికి మా యొక్క రాజ్యాంగ సభలో 1949 నవంబర్ 25న రాజ్యాంగ పరిషత్ లో ఆమోదించి శాసనంగా రూపొందించుకున్న ఈ రాజ్యాంగాన్ని మాకు మేము సమర్పించుకుంటున్నాము.

ఉపోద్ఘాతం రాజ్యాంగం యొక్క అధికారం యొక్క మూలాన్ని వెల్లడిస్తుంది, ఇది "భారత ప్రజల నుండి అధికారం".

138. A

రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 44 ప్రకారం ఉమ్మడి పౌర స్మృతి అమలు చేయాల్సి ఉంటుంది. ఉమ్మడి పౌర స్మృతి భారతదేశ భూభాగం అంతటా పౌరుల కోసం ఒకే విధమైన పౌరస్మృతిని అమలు చేసేందుకు రాష్ట్రం ప్రయత్నిస్తుందని నిర్దేశిస్తుంది.

స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత ఉమ్మడి పౌరస్మృతిని అమలు చేసిన తొలి రాష్ట్రం ఉత్తరాఖండ్. ఇటీవల ఉమ్మడి పౌరస్మృతికి సంబంధించి నియమించిన కమిటీ ముఖ్యమంత్రికి నివేదిక సమర్పించింది. ఉమ్మడి పౌరస్మృతి బిల్లును సీఎం పుష్కర్ సింగ్ ధామీ అసెంబ్లీలో ప్రవేశపెట్టారు.ఉమ్మడి పౌరస్మృతి బిల్లు అమలు అయితే దేశంలో ఉమ్మడి పౌరస్మృతికి ఆమోదం పొందిన తొలి రాష్ట్రంగా ఉత్తరాఖండ్ అవుతుంది. ఉత్తరాఖండ్ కంటే ముందు గోవా రాష్ట్రంలో బ్రిటీష్ పాలకుల కాలంలోనే ఉమ్మడి పౌరస్మృతి అమల్లోకి వచ్చింది.

బిల్లులో ప్రధానంగా బహుభార్యత్వం, బాల్య వివాహాలు పూర్తిగా నిషేధం, అన్ని మతాల్లో అమ్మాయిలకు సాధారణ వివాహ వయస్సు, విడాకుల కోసం ఒకే రకమైన విధానాలను, నిబంధనలు అమలు చేయడం వంటి సూచనలు ఉన్నాయి.

139. C

వామన్ రావు వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా కేసు(1981)లో సుప్రీంకోర్టు రాజ్యాంగ మౌలిక స్వరూప సిద్ధాంతాన్ని మళ్లీ పునరుద్ఘాటించింది. ఏప్రిల్ 24, 1973 తర్వాత రూపొందించబడిన రాజ్యాంగ సవరణలకు వర్తిస్తుందని కూడా స్పష్టం చేసింది.

140. B

ప్రకరణ 149 ప్రకారం పార్లమెంట్ నిర్ణయించిన అధికారాలను కాగ్ నిర్వహిస్తారు. పార్లమెంట్ 1971లో రూపొందించిన ఈ చట్టాన్ని 1976లో సవరించారు.ప్రకరణ 148(1) రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు.

అతను కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర స్థాయిలో ఆర్థిక వ్యవస్థను నియంత్రిస్తాడు అందుకే దీనిని పబ్లిక్ పర్స్ గార్డియన్ అని పిలుస్తారు. CAG చట్టపరమైన మరియు నియంత్రణ ఆడిట్ వంటి వివిధ రకాల ఆడిట్‌లను నిర్వహిస్తుంది, ఇది CAGపై తప్పనిసరి అయితే యాజమాన్య ఆడిట్ విచక్షణతో కూడుకున్నది. యాజమాన్య ఆడిట్ కింద CAG ప్రభుత్వ వ్యయం యొక్క జ్ఞానం, విశ్వసనీయత మరియు ఆర్థిక వ్యవస్థను పరిశీలించగలదు. మంత్రిత్వ శాఖల ఆడిట్ నుండి ఉత్పన్నమయ్యే పరిశీలనలు ప్రత్యేక నివేదికలలో చేర్చబడ్డాయి. పబ్లిక్ కార్పొరేషన్‌ల ఆడిటింగ్‌లో CAG పాత్ర క్రింది మూడు విభాగాల్లోకి వస్తుంది

· ఎయిర్ ఇండియా, ఆయిల్ మరియు నేచురల్ గ్యాస్ వంటి కొన్ని కార్పొరేషన్‌లు పూర్తిగా మరియు నేరుగా CAG చేత ఆడిట్ చేయబడతాయి.

· సెంట్రల్ వేర్‌హౌసింగ్ వంటి కొన్ని సంస్థలు ప్రైవేట్ సంస్థలచే ఆడిట్ చేయబడతాయి మరియు CAG అనుబంధ ఆడిట్‌ను నిర్వహించగలదు.

- స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా వంటి కొన్ని సంస్థలు పూర్తిగా ప్రైవేట్ ఆడిట్‌కు లోబడి ఉంటాయి.
- రాష్ట్ర సహకార సంఘాల ఖాతాలను CAG ఆడిట్ చేయదు. సహకార సంఘాల ఖాతాల ఆడిటింగ్ కోసం రాష్ట్ర శాసనసభలు నిబంధనలను రూపొందించవచ్చు. సహకార సంఘం యొక్క సాధారణ సంస్థచే నియమించబడిన ఆడిటర్ ద్వారా ప్రతి సహకారాన్ని ఆడిట్ చేయాలి.

141. C

ప్రకరణ 312 ప్రకారం, పార్లమెంట్ ఒక చట్టం ద్వారా నూతన అఖిల భారత సర్వీసులను ఏర్పాటు చేయవచ్చు. దీనికి సంబంధించిన తీర్మానాన్ని రాజ్యసభలోనే ప్రవేశ పెట్టాలి. రాజ్యసభలో హాజరై ఓటువేసిన సభ్యులలో 2/3 వంతు మెజారిటీతో ఒక తీర్మానం చేస్తే, ఆ తీర్మానాన్ని లోకసభ కూడా అంతే మెజారిటీతో ఆమోదిస్తే, ఈ తీర్మానం మేరకు రాష్ట్రపతి కొత్త అఖిల భారత సర్వీసులను ఏర్పాటు చేస్తూ ఆదేశాలు జారీ చేస్తారు.అఖిల భారత సర్వీసులపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల నియంత్రణ తక్కువగా ఉంటుంది.

అఖిల భారత సర్వీసులను కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సంయుక్తంగా నియంత్రిస్తాయి. అంతిమ నియంత్రణ కేంద్ర ప్రభుత్వంకు కలదు, అయితే తక్షణ నియంత్రణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు ఉంటుంది. అఖిల భారత సర్వీసు అధికారులపై ఏదైనా క్రమశిక్షణా చర్య (పెనాల్టీలు విధించడం) కేంద్ర ప్రభుత్వం మాత్రమే తీసుకోగలదు.

అఖిల భారత సర్వీసుల సభ్యులు రాష్ట్రపతి విశ్వాసాన్ని కలిగి ఉన్నంత వరకే పదవిలో ఉంటారు. వారిని ఎప్పుడైనా తొలగించే అధికారం రాష్ట్రపతిగా ఉంటుంది.

142. C

లోక్‌పాల్ మరియు లోకాయుక్త చట్టం (2013) అమలులోకి రాకముందే చాలా రాష్ట్రాలు లోకాయుక్త సంస్థను ఏర్పాటు చేశాయి. లోకాయుక్త సంస్థను మొదట మహారాష్ట్రలో 1971లో స్థాపించడం జరిగింది. ఒడిశా 1970లో లోకాయుక్త కి సంబంధించి చట్టాన్ని ఆమోదించినప్పటికీ, 1983లో మాత్రమే అమల్లోకి వచ్చింది

143. D

ఎన్నికల కోడ్ అనేది కేంద్ర ఎన్నికల సంఘం రూపొందించిన ఎన్నికల ప్రవర్తన నియమావళి. దీన్ని రాజకీయ పార్టీలు, అభ్యర్థులూ పాటించాల్సి ఉంటుంది.1960లో కేరళ అసెంబ్లీ ఎన్నికలు జరిగినప్పుడు.. తొలిసారిగా ఎన్నికల నియమావళి అనేది అమల్లోకి వచ్చింది.

ఎన్నికల ముందు రాజకీయ పార్టీలు మరియు రాజకీయ నాయకులు చేయాల్సినవి, చేయకూడనివి ఏంటి అనేది ఎన్నికల ప్రవర్తన నియమావళి నిర్దేశిస్తుంది. ఎన్నికలను పారదర్శకంగా నిర్వహించేందుకుగాను ఎన్నికల సంఘం రూపొందిస్తుంది. ఎన్నికల ప్రవర్తన నియమావళి ఎన్నికల షెడ్యూల్ ప్రకటించిన తేదీ మొదలుకొని ఫలితాలు వెలువడే వరకు అమలులో ఉంటుంది.

కేంద్రంలో కానీ, రాష్ట్రంలో కానీ అధికారం ఉన్న పార్టీ ఎన్నికల ప్రచారంలో తన అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేయకూడదు. ఓటర్లన ప్రభావితం చేసేలా విధానపరమైన నిర్ణయాలు ,ప్రాజెక్టులు, ప్రభుత్వ పథకాలను ప్రకటించకూడదు.ఎన్నికల నియమావళి పరిమితులు ఎన్నికలు జరుగుతున్న రాష్ట్రాలకు మాత్రమే వర్తిస్తాయి. ఎన్నికల నియమావళికి చట్టబద్ధత లేదు.

144. .B

ప్రభుత్వ ఖాతాల సంఘం: ఇందులో మొత్తం సభ్యులు 22 మంది. వీరిలో లోక్‌సభ నుంచి 15 మంది, రాజ్యసభ నుంచి ఏడుగురు నియమితులవుతారు. కమిటీ ఛైర్మన్‌ను స్పీకర్ నియమిస్తారు. నివేదికను స్పీకర్‌కు సమర్పిస్తారు. 1967 నుంచి ఈ కమిటీకి ఛైర్మన్‌గా ప్రతిపక్షాలకు చెందిన సభ్యుడిని నియమించడం సంప్రదాయంగా కొనసాగుతోంది.

అంచనాల సంఘం (Estimates committee): జాన్‌మతాయ్ కమిటీ సిఫార్సుల మేరకు ఈ సంఘాన్ని 1950లో ఏర్పాటుచేశారు. 1921లో ఏర్పడిన స్టాండింగ్ ఫైనాన్షియల్ కమిటీ తరహాలో ఇది ఏర్పాటైంది. 1956 వరకు ఈ కమిటీలో 25 మంది సభ్యులు ఉండేవారు. ప్రస్తుతం దీనిలోని సభ్యుల సంఖ్య 30. వీరంతా లోక్‌సభ సభ్యులే. రాజ్యసభ సభ్యులకు ప్రాతినిధ్యం లేదు. ఛైర్మన్‌ను స్పీకర్ నియమిస్తారు.

ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల సంఘం (Committee on public undertakings): వి.కె.కృష్ణమీనన్ కమిటీ సిఫార్సుల మేరకు 1964లో ప్రభుత్వరంగ సంస్థల సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. ఈ కమిటీలో 1974 వరకు 15 మంది (లోక్‌సభ 10, రాజ్యసభ 5) సభ్యులు ఉండేవారు. 1974లో ఆ సంఖ్యను 22 మందిగా నిర్దేశించారు. వీరిలో లోక్‌సభ నుంచి 15, రాజ్యసభ నుంచి 7 మంది ప్రాతినిధ్యం వహిస్తారు. ఛైర్మన్‌ను లోక్‌సభ స్పీకర్ నియమిస్తారు.

అర్జీలపై కమిటీ: ప్రజా ప్రాముఖ్యంగాల వివరాలు మరియు బిల్లులపై సమర్పించబడిన అర్జీలను ఈ కమిటీ విచారిస్తుంది ఈ కమిటీకి లోక్సభలో 15 మంది సభ్యులు రాజ్యసభలో పది మంది సభ్యులు ఉంటారు.

145. A

R.C.REDDY IAS STUDY CIRCLE

కొత్త జిల్లాలను ఏర్పాటు లేదా ఇప్పటికే ఉన్న జిల్లాలను మార్చే లేదా రద్దు చేసే అధికారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు ఉంటుంది. ఇది కార్యనిర్వాహక ఉత్తర్వు ద్వారా లేదా రాష్ట్ర అసెంబ్లీలో చట్టాన్ని ఆమోదించడం ద్వారా చేయవచ్చు.

చాలా రాష్ట్రాలు కార్యనిర్వాహక ద్వారా అధికారిక గెజిట్ నోటిఫికేషన్ జారీ చేస్తాయి.

గ్రామాలు/పట్టణాలు/నగరాలు మొదలైన వాటి పేర్లను మార్చడానికి అనుసరించాల్సిన విధానాలను కేంద్ర ప్రభుత్వం అన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు కార్యనిర్వాహక విధానం ద్వారా ఆదేశాలు జారీ చేసింది. ఆదేశాలు రైల్వే స్టేషన్ పేరు మార్చడానికి కూడా వర్తిస్తాయి.

పట్టణం/నగరం/గ్రామం/రైల్వే స్టేషన్ పేరు మార్చడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఆమోదం కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు పంపాలి . కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదం తెలిపిన తర్వాత,పేరు మార్పుకు సంబంధింత గెజిట్ నోటిఫికేషన్ను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జారీ చేస్తుంది. ఈ విషయంలో హోం మంత్రిత్వ శాఖ సంబంధిత మంత్రిత్వ శాఖకు ఆదేశాలు జారీ చేస్తుంది.

భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 3 ద్వారా రాష్ట్రాల పేరు మార్చవచ్చు .చట్టం ద్వారా ఏ రాష్ట్రం పేరునైనా మార్చడానికి ఈ ఆర్టికల్ పార్లమెంట్కు అధికారం కల్పిస్తుంది.

రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 3 మరియు 4 ప్రకారం రాష్ట్రం పేరు మార్చడానికి పార్లమెంటరీ ఆమోదం అవసరం.సంబంధిత రాష్ట్రాల పేరుకు సంబంధించి పిల్లను పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టడానికి ముందే ప్రభావితం అవుతున్న రాష్ట్ర శాసనసభల అభిప్రాయాన్ని రాష్ట్రపతి కోరతాడు. సంబంధిత రాష్ట్ర శాసనసభలో వ్యక్తీకరించిన అభిప్రాయాలను పార్లమెంటు పరిగణలోకి తీసుకోవచ్చు లేదా తీసుకోకపోవచ్చు.అందువల్ల, రాష్ట్రాలకు తమ రాష్ట్రాల పేరును మార్చడానికి ఏకపక్ష అధికారం లేదు మరియు దానికి పార్లమెంటరీ ముందస్తు అనుమతి అవసరం.

R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE

146. A

రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ చైర్మన్ మరియు ఇతర సభ్యులుఉంటారు. వీరిని రాష్ట్ర గవర్నర్ నియమిస్తారు. కమీషన్ లో ఎంత మంది సభ్యులు ఉండాలనే విషయాన్ని రాజ్యాంగం ప్రత్యేకంగా నిర్ధారించలేదు. ఈ విషయాన్ని గవర్నర్ విచక్షణకే వదిలేసింది. అర్హతలను కూడా నిర్ణయించలేదు.అయితే కమీషన్ లోని సగం మంది సభ్యులు మాత్రం భారత ప్రభుత్వంలో కానీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో కానీ కనీసం పది సంవత్సరాల పాటు పదవిని నిర్వహించి ఉండాలని పేర్కొనడం జరిగింది. చైర్మన్, ఇతర సభ్యులు సర్వీస్ విషయాలని నిర్ణయించే అధికారాన్ని రాజ్యాంగం గవర్నర్ కు కల్పించింది .

కమిషన్ చైర్మన్ మరియు సభ్యులు ఆరు సంవత్సరాలు లేదా 62 సంవత్సరాల వయస్సు వచ్చే వరకు పదవిలో ఉంటారు.

రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ చైర్మన్ మరియు సభ్యులు రాష్ట్రపతి చేత తొలగించబడతారు. అవినీతి అసమర్ధత మొదలైన కారణాలు పైన సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తి చేత విచారణ చేయించి రాష్ట్రపతి తొలగిస్తారు. రాజ్యాంగం ప్రకారం సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన సలహాను రాష్ట్రపతి తప్పనిసరిగా పాటించాలి . సుప్రీంకోర్టు పరిశీలన ఉన్న కాలంలో గవర్నర్ చైర్మన్ లేదా సభ్యుడిని సస్పెండ్ చేయవచ్చు.కానీ గవర్నర్ కు తొలగించే అధికారం లేదు

147. A

భారత సమాఖ్య వ్యవస్థ యొక్క లక్షణాలు

భారతదేశ సమాఖ్య వ్యవస్థ యొక్క ముఖ్యమైన లక్షణాలు :

· ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానం

· న్యాయవ్యవస్థ స్వతంత్రత

· లిఖిత రాజ్యాంగం

· రాజ్యాంగ ఔన్నత్వం

· ద్వివిధ శాసనసభ

· వివిధ స్థాయిల మధ్య అధికారాల విభజన

· రాజ్యాంగం యొక్క దృఢత్వం

ద్వంద్వ పౌరసత్వం సమాఖ్య వ్యవస్థ లక్షణం కాదు

148. C

ప్రాథమిక విధులు న్యాయ అర్హమైనవి కావు. అందువల్ల వీటి అమలుకు ప్రభుత్వం ప్రత్యేక చట్టాలు చేయాల్సి ఉంటుంది.ప్రాథమిక విధులని కోర్టులు నేరుగా అమలు చేసేలా రాజ్యాంగం కల్పించలేదు.

అయితే తగిన చట్టం ద్వారా వాటిని అమలు చేయడానికి పార్లమెంటుకు స్వేచ్ఛ ఉంది.

రాష్ట్ర విధానం యొక్క ఆదేశిక సూత్రాలు కూడా న్యాయ అర్హమైనవి కావు. అంటే వాటిని అమలు చేయమని ప్రభుత్వాన్ని ఒత్తిడి చేయడం సాధ్యం కాదు. అయితే, ఆర్టికల్ 37 ప్రకారం, ఈ సూత్రాలు దేశ పాలనలో ప్రాథమికమైనవి మరియు చట్టాలను రూపొందించేటప్పుడు రాష్ట్రం వీటిని వర్తింపజేయాలి.

ప్రాథమిక హక్కులకు న్యాయ సంరక్షణ ఉంది. వీటి రక్షణ కోసం ఆర్టికల్ 32 ప్రకారం సుప్రీంకోర్టు, ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం హైకోర్టులు రిట్లు జారీ చేస్తాయి.

149. C

లోక్ సభ రద్దయినప్పుడు అప్పుడు దాని ముందున్నా లేదా దాని కమిటీలలో విచారణలో ఉన్న బిల్లులు ప్రతి వాదనలు తీర్మానాలు నోటీసులు పిటిషన్లు మొదలైనవి కూడా రద్దు అవుతాయి వాటిని కొత్త లోకసభలో తిరిగి ప్రవేశ పెట్టవలసి వస్తుంది అయితే ప్రభుత్వ హామీల కమిటీల పరిషన్లో ఉన్న కొన్ని బిల్లులు మరియు హామీలు మాత్రం రద్దు కావు అప్పుడు వివిధ బిల్లులో మనుగడ పరిస్థితి ఈ క్రింది విధంగా ఉంటుంది.

· లోక్ సభ లో విచారణలో ఉన్న బిల్లు రద్దు అవుతుంది అది లోక్ సభ లో ప్రవేశపెట్టిన లేదా రాజ్యసభలో నుండి లోక్ సభకు వచ్చినప్పుడు.

· లోక్ సభ లో ఆమోదించబడి రాజ్యసభలో విచారణలో ఉన్న బిల్లు కూడా రద్దు అవుతుంది

· ఒక బిల్లు విషయంపై ఉభయ సభల మధ్య ప్రతిష్టంబన ఏర్పడినప్పుడు దానిని తొలగించడానికి రాష్ట్రపతి ఉమ్మడి సమావేశం ఏర్పాటు చేసినప్పుడు లోక్ సభ రద్దయిన బిల్లు రద్దు కాదు.

· రాజ్యసభ పరిగణలో ఉన్న బిల్లులు లోక్ సభ ఆమోదానికి రానప్పుడు ఆ బిల్లు రద్దు కాదు.

· రెండు సభల చేత ఆమోదింపబడి రాష్ట్రపతి ఆమోదం కోసం పంపిన బిల్లు రద్దు కాదు.

150. A

డిప్యూటీ స్పీకర్ ఎన్నిక తేదీని స్పీకర్ నిర్ణయిస్తారు. స్పీకర్ ఎన్నిక తేదీని రాష్ట్రపతి నిర్ణయిస్తారు. లోక్‌సభ డిప్యూటీ స్పీకర్‌గా ప్రధాన ప్రతిపక్ష పార్టీ లేదా అధికార పార్టీ అభ్యర్థిని ఎన్నుకోవాలనే తప్పనిసరి నిబంధన ఏదీ లేదు. భారతదేశంలో సంప్రదాయంగా డిప్యూటీ స్పీకర్ ప్రతిపక్ష పార్టీ నుంచి ఎన్నుకుంటారు . స్పీకర్ గైర్హాజరైన సందర్భంలో, డిప్యూటీ స్పీకర్ లోక్ సభ సమావేశాలకు అధ్యక్షత వహిస్తారు మరియు సభలో వ్యవహారాలను నిర్వహిస్తారు. సభా సమావేశానికి అధ్యక్షత వహించేటప్పుడు స్పీకర్‌కు ఉన్న అన్ని అధికారాలు డిప్యూటీ స్పీకర్ కు ఉంటాయి

R.C.REDDY
IAS STUDY CIRCLE